

ONS ZUIDEN

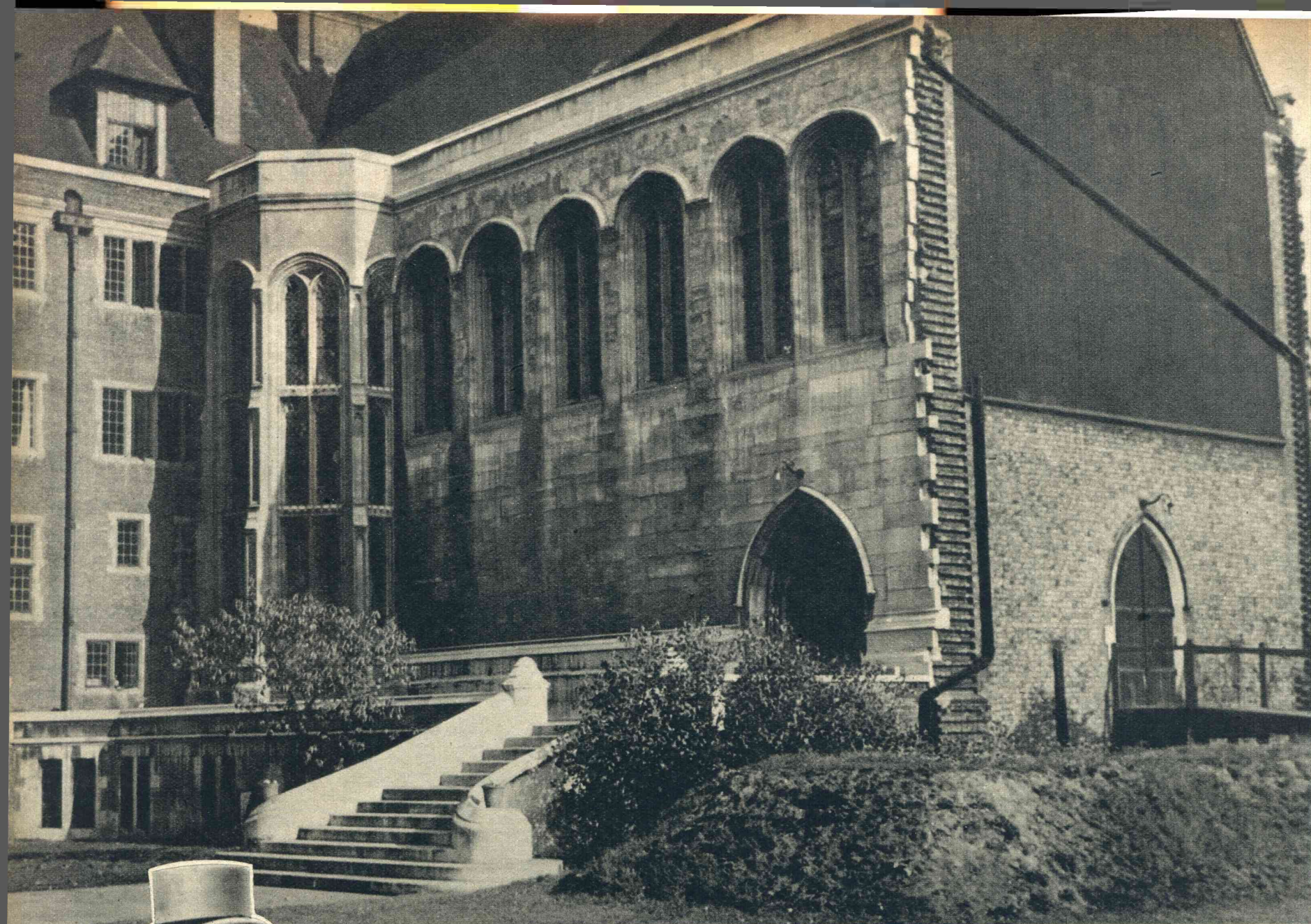
PANORAMA

23 SEPTEMBER 1937 — No. 38

LOSSE NUMMERS 15 CENT

DE MEDESPELER

Crosby Hall, het vroegere huis van den kanselier Thomas Morus, die door Hendrik den Achtsten onthoofd werd, stond eenmaal in het hart van Londen en moest worden afgebroken omdat het een ernstig verkeersobstakel vormde. Het is thans in een der buitenvijken precies weer zoo opgebouwd.

Een type van Angelsaksische elegantie: een deftig Engelschman met hoogen zijden hoed in de straten van Londen.

Groot-Brittannië

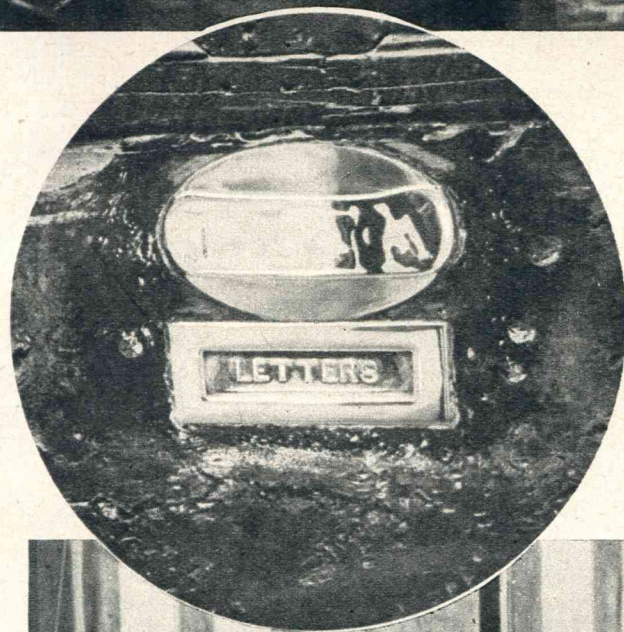
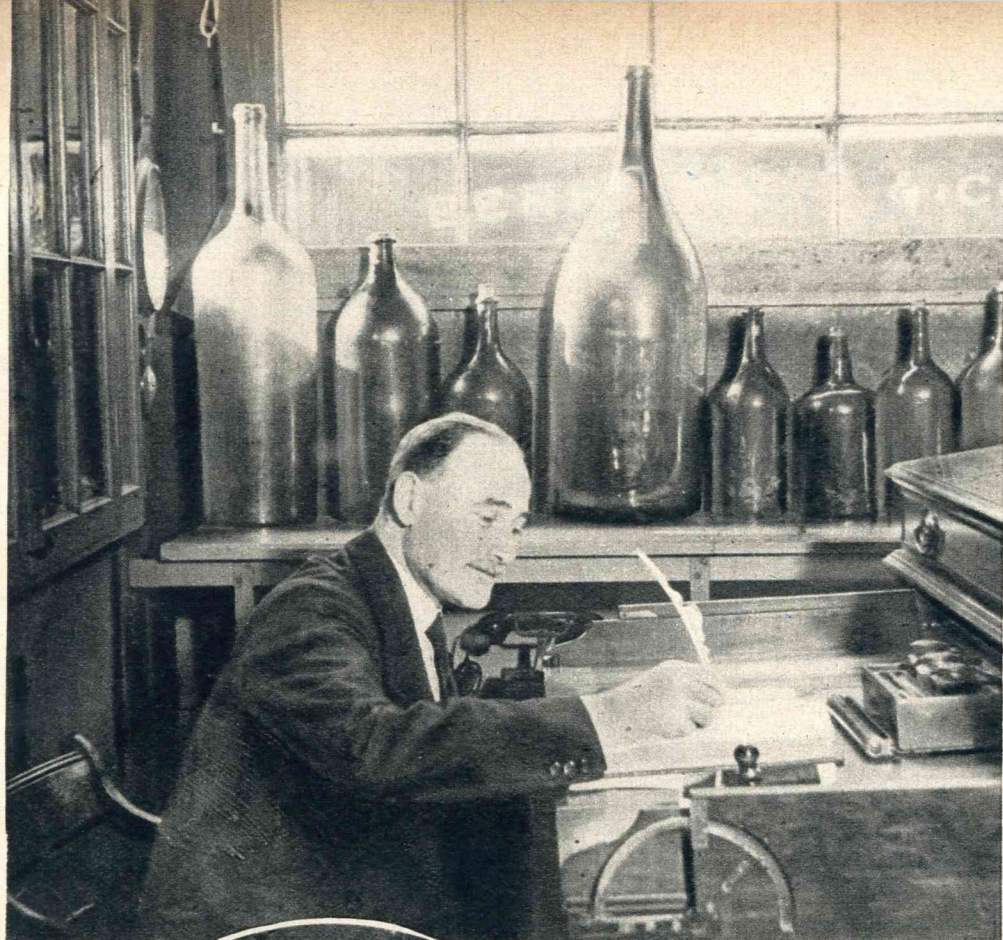
Het land van traditie

Een tooneeltje dat men bijna iederen dag voor het Mansion House, de residentie van den eersten burgemeester van Londen, aanschouwen kan.

De schilderachtige dracht der rechters is een der markantste voorbeelden van den Engelschen hang naar oude gebruiken. Een foto van den rechter-president van het eiland Man bij een belangrijke plechtigheid.

In bijna iedere Engelsche zaak, welke zich op een solide reputatie beroemen kan, vindt men ergens nog een ouderwetschen inktpot met ganzepen. Meestal dienen deze gebrekkige schrijfbehoefsten ter versiering eener eerbiedwaardige omgeving, doch klaarblijkelijk is zulks niet het geval in het eeuwenoude wijnhuis, waar onze foto gemaakt is. De orders der klanten worden nog steeds met de ganzepen ingeschreven.

Als men een naambordje ziet, waarop door het jarenlange poetsen de naam van den bewoner reeds lang niet meer te lezen is, dan weet men, dat zich hier een zeer deftig burger gevestigd heeft.

Zelfs in 'n industrie-stad als Manchester heeft het versnelde levens-tempo de Engelsche verknochtheid aan traditioneele gebruiken niet kunnen verdringen: een blik in de bibliotheek der Chethamschool te Manchester. Men lette op de middel-eeuwsche dracht der leerlingen.

In de keukens van de universiteit te Durham (Noord-Engeland) wordt nog heden ten dage, gelijk reeds zoovele honderden jaren, voor de studeerende jeugd gekookt. De prachtige oud-Engelsche keukens interieurs zijn onveranderd bewaard gebleven.

CHINEES OVERBOORD

Een Glencannon-verhaal door
Guy Gilpatric

Nu, heeren," sprak kapitein Ball, van het ss. Inchcliffe Castle, opziende van de orders, die juist aan boord waren gebracht door een bediende van den agent te Havana, „we gaan hier morgenochtend vroeg weg en onze volgende haven is New York, dus daar zijn we zoowat Maandagavond laat, of op zijn laatst Dinsdagmorgen vroeg, — dat ligt er maar aan, wat we om de Virginia-kapen voor weer krijgen. Hm — eh... misschien kunnen we beter zeggen Woensdagochtend."

Meneer Glencannon, de eerste machinist, klopte op de reeling zijn pijp leeg en er woei een viezige wolk bruin vocht uit. „Nou ja," mopperde hij, „Maandag of Dingesdag of Woensdag, laat of vroeg, wat geeft 't eigenlijk? Vroeger zat er altijd 'n voordeeltje voor me an, as we in New York anliepen, maar nou" — hij schudde zijn hoofd en zuchtte — „nou heb ik er net zooveel an as we een onbewoond eiland vol nakende wilden andoen."

„Hoe bedoelt u?" vroeg meneer Swales, de tweede stuurman, zijn dekstoel verderop wrikkend in de schaduw van het zonnescherm.

„Ik bedoel, dat er niks meer te smokkelen valt, Leentjelijf," zei meneer Glencannon, en in zijn blik vonkte zoete herinnering. „Ach heeren, wat heb ik al 'n flesschies goeie Scotch New York binnengeknoeid vroeger tijen, en wat heb ik er al 'n Amerikaanse dollars voor weggesleept! Maar nou hebben de Yankees die wet helaas afgeschaft, waar 't drinken mee verboden was, en ze hebben 'n bende nieuwe wetten gemaakt waar 't door verplichtend gesteld wordt, dus 't eerlijke winstje op drank smokkelen is net zoo foetsie as de sneeuw van verleden jaar!"

„Ja," stemde meneer Montgomery, de eerste stuurman, spijtig met hem in. „Er is niets meer te verdienen, nergens meer mee! Je kunt 't zoo gek niet bedenken, of de Hamerikanen maken 't nog gekker."

„Precies," pufte kapitein Ball, zich bewaaiend met zijn pet. „Of ze koopen 't voor een krats van de Japanners. Die leveren 'n fiets nog goedkoop, dan de enkele banden gekost hebben. En weten de heeren hoe dat kan? Door den oosterschen arbeid! Daar kennen de blanken nooit tegen op. Je geeft die charmkels iederen dag een handje rijst, en klaar ben je!"

De jeugdige heer Levy, de marconist, zat te schuiven op zijn stoel en keek van opzij naar meneer Glencannon. „En... enfin," bromde hij, een nieuwe sigaret onstekend met het vochtige eindje, dat hij van zijn onderlip had losgemaakt, „als we morgen vroeg weg moeten, klim ik maar eens naar boven, om mijn toestel na te kijken. O ja, er is een soldeerwerkje en 'n kapotte klep, waar ik graag uw deskundig advies even over wou hebben, meneer Glencannon."

De machinist boog. „'t Zal me een groot genoegen zijn, u met mijn kennis terzijde te staan. Na u, meneer Levy, na u!"

Ondanks de braad-temperatuur binnen de radio-cabine, waar gestaag de zon op schroeide, deed meneer Levy de deur dicht en op de knip, voor hij een stoeltje voor meneer Glencannon uittrok en zich op zijn eigen plaats neerzette. Toen boog hij zich over de tafel en slaakte een breedvoerige knipoog. „Oosterlingen!" fluisterde hij. „Chineezen! Snap je me?"

Meneer Glencannon plooidde begripeloos zijn wenkbrauwen. „Nee," zei hij, „eerlijk gezegd niet. Allo, meneer Levy, spreek op wat je in je hoofd heb, vóór je d'r koppijn van krijgt! Chineezen zei je, is 't niet? Wat wou je met Chineezen?"

„Smokkelen!" siste meneer Levy. „Chineezen smokkelen om geld te verdienen! Sinds ze die revolutie gehad hebben hier op Cuba, zijn ze van alle partijen die rijke Chinese kooplui aan 't plukken — die houden geen cent meer over, als 't zoo doorgaat. D'r zijn d'r genoeg, die zevenhonderdvijftig dollar per hoofd willen betalen, om naar New York gesmokkeld te worden. Daar is drank smokkelen nog niks bij!"

„Hm, jawel!" knikte meneer Glencannon. „Chineezen smokkelen voor zevenhonderdvijftig dollar per stuk is 'n verdraaid goed idee. De gevangenissen

van de Yankees zitten vol linke jongens, die d'r al eerder om gedacht hebben. Maar dat nou es daargelaten, blozende, jonge vriend — waar dacht je je pakje Chineezen te bergen aan boord, en waarom begin je d'r tegen mijn over?"

Meneer Levy bewoog een magere, zenuwachtige hand. „Waar stopte je je drank vroeger?" informeerde hij. „Ik weet zeker, dat je 'n pracht van 'n bergplaats had, want je sleepte er misschien wel twaalf kisten door, iedere reis. Nou, twaalf kisten whisky nemen heel wat meer plaats in dan een Chinees — en dáárom kom ik er bij jou mee!"

„Tot zoover is 't in orde," erkende meneer Glencannon; hij zamelde een handvol sigaretteneindjes van den aschbak, proppte ze in zijn pijp en zette er een verstikkenden brand in. „Maar hoe weet je, dat je d'r die duiten voor maken ken, as je dien Chinees in New York heb afgeleverd?"

„Hoe ik dat weet?" herhaalde meneer Levy. „Ik heb je nodig, dus ik kan 't je gerust in vertrouwen vertellen: ik ben al in onderhandeling met een Chinees, die me referenties heeft gegeven uit de beste financieele kringen van New York. Ik heb aan een familielid van me getelegrafeerd om ze te controleeren, en volgens hem zijn ze volkomen betrouwbaar."

„O zoo, zoo!" mompelde meneer Glencannon. „Maar is dat familielid van jou betrouwbaar?"

Meneer Levy steeg te paard. „Ik hoef je alleen maar te vertellen," zei hij vinnig, „dat 't een oom van me is — dan weet je 't wel, niet?"

„Ja hoor, dan weet ik 't wel," antwoordde meneer Glencannon, in gepeins stukjes franje afbijtend van zijn walrussnor en ze over zijn schouder weggooiend. „En nu ik ontdek, dat je de zaak al van stapel heb gelaten, wil ik wel toegeven, dat ik er iets voor voel. Mm, laat 's rekenen — de helft van zevenhonderdvijftig dollar zou driehonderdvijfzeventig worden."

„Precies!" riep meneer Levy welvoldaan. „Ik wist wel, dat je er voor te porren zou zijn, als je geld rook! We doen fifty-fifty, hè? Afgesproken?"

Meneer Glencannon liet zijn hoofd naar achter hellen en bezichtigde peinzend een vlieg, die langs den zolder zoemde. De vlieg kwam in spiralen naar omlaag en scheen te willen landen op meneer Levy, maar bedacht zich en zette koers naar meneer Glencannon. Op 't laatste oogenblik echter deinsde zij af met een gons van ontseltenis, doolde wanhopig boven hem rond en pleegde toen zelfmoord, door zich neer te storten in het doodelijk vocht van een open accu. De machinist keek naar het lijk met koelen, vischachtigen blik.

„Ja, afgesproken," sprak hij toonloos. „Ik doe mee, meneer Levy."

„De hand er op!"

Zij drukten elkaar de hand.

Meneer Levy keek naar de klok aan den wand en greep zijn pet. „Dan moesten we nu maar een tijdje aan wal gaan samen, dan kunnen we met dien Chinees verder afspreken. We zullen zeggen, dat hij vannacht na twaalfven aan boord komt en dan..."

„Dan ken je verder alles an mijn overlaten," verzekerde meneer Glencannon hem rustig.

Dien avond laat, toen met veel geschreeuw en tumult 't staartje van de lading werd ingestouwd en de luiken van het raam dichtschoven, kwam een corpulente Chinees in een wit linnen pak haastig aan boord, met een zak wasgoed voor den eersten machinist. Kort voor den dageraad gleed het schip de smalle haven door, langs de Morro, en koos zee.

Den volgende avond voer de Inchcliffe Castle, door den golfstroom voortgestuwd, noordwaarts door de Straat van Florida. De bakens van Gun Key en Bimini knipoogden aan stuurboord, terwijl ver weg aan den horizon, aan bakboordzijde, een bolle wolk flauw glansde door het ingezogen licht van de stad Miami.

Meneer Levy trof meneer Glencannon aan dek voor zijn hut, waar hij een luchtje schepte.

„Gaaf goed, tot zoover, niet?" fluisterde hij. „Waar heb je hem gestopt?"

„O, op een veilig, knus plaatsje — maak je d'r maar geen zorg over!" antwoordde Glencannon voorzichtig. „Hij heb net zijn handje rijst gehad, met 'n paar torren voor dessert, dus nou geniet ie echt van z'n zeereis, hoop ik."

„Heeft ie nog iets gezegd, toen je hem opborg?"

„Nee, niks bijzonders tenminste. Maar net, voor ik wegging zooveel, heb ik 'm gevraagd, hoeveel ie je op hand betaald had, en..."

„Wat?" stiet meneer Levy verontwaardigd uit. „Die gemeene Chinees heeft je toch niet verteld..."

„Ja," knikte Glencannon. „Hij had je duizend dollar voor 't karweitje beloofd, zei hij, en hij had tweehonderdvijftig vooruit betaald. Vin je 't niet sterk? Laat ik je vertellen, meneer Levy — ik was in 't eerst zoo razend om die lasterpraat, dat ik 'm wel zoo bij z'n strot had kennen nemen — zóó!"

Meneer Levy voelde een stalen greep knellen om zijn luchtpijp. Zijn tong kwam naar buiten. Zijn oogen eveneens. De sterren dansten en tolden in de hemelen, en hij hoorde als op verren afstand een geluid, dat hij herkende als het geroffel van zijn eigen hakken op het dek. „Au!" kreunde hij. „Laat me los!"

„Dat komt wel," antwoordde meneer Glencannon, steviger knijpend, terwijl hij meneer Levy een fikschen schop tegen zijn scheen gaf. „Alles op z'n tijd. Maar je moet eerst eens goed kennismaken met de hand, die je gedrukt heb, toen we ons verbond bezegelden, beste jongen — en dan mag je me de helft van die tweehonderdvijftig dollar nog overhandigen."

„Hier — in mijn portefeuille — neem maar!" Meneer Levy waggelde het dek over, botste tegen de reeling en snakte naar lucht. „Ellendeling!" tierde hij met een mager stemmetje, „je hoeft iemand niet direct zoo te knijpen en door elkaar te rammelen! Ik... ik wou u echt niet te kort doen, meneer Glencannon, zal ik 'n boon worden! Zoodra we in New York kwamen had ik af willen re..."

„Natuurlijk, natuurlijk, dat begrijp ik!" zei meneer Glencannon stralend, zich verschuivend naar een lichtere plek. Doodbedaard onderzocht hij den inhoud van de portefeuille, waarna hij er honderdvijfentwintig dollar uithaalde. „Afspraak is afspraak. Dus pak nou maar weer an, je portefeuille, ga na je hut en wrijf je krop in met smeersel, anders heb je morgen net zoo'n nek als 'n gewurgde kassewaris. Wel te rusten, meneer Levy, en droom maar lekker!"

Meneer Levy strompelde naar zijn kwartier en constateerde daar met ergernis, dat zijn keel besnoerd was met venijnige, zwarte plekken. „Die leelijke vuile sluipmoordenaar!" knarsetandde hij. „Hij heeft me voor m'n leven geteekend, maar ik krijg 'm nog wel!" Tot zijn verlichting ontdekte hij, dat de vlekken verdwenen door den invloed van water en zeep, en slechts uit steenkoolstof bestonden, maar toch mopperde hij nijdig door, toen hij achter zijn toestel ging zitten, de koptelefoon omdeed en zich trachtte te verdiepen in zijn avondlijken plicht.

Tegen middernacht werd hij gestoord door wild gerucht beneden. Hij ging het dek op en drukte zijn oor tegen een ventilator van de stookplaats. Daar kwamen vloeken en verstikte kreten uit. Plotseling onderscheidde hij in de geluidsverwarring het woord „verstekeling".

„Owaai, ze hebben hem gevonden!" steunde hij. „Dag, zoet winstje! Waarom kon die lamme Schotsche blikslager 'm niet fatsoenlijk verstoppert? En verbeeld je, dat die vertjoepde Chinees tegen den Ouwe aan 't kletsen slaat! Wat zit ik er in, wat zit ik er in!"

Zijn gepeinszen werden afgebroken door schreden en stemmen op het benedendek — klaarblijkelijk bracht men den blinden passagier naar den kapitein. Toen klonk er een gil en een waarschuwend kreet van meneer Glencannon: „Kijk uit, hij heb een mes!" Meneer Levy hoorde het lawaai van hollende voeten, van een afschuwelijke jacht in 't donker. Eéns zag hij meneer Glencannon draven uit al zijn macht, met den Chinees vlak op zijn hielen. Er volgde gebakkelei, een schorre kreet; toen doken twee worstelende gedaanten op uit de schaduw van het dekhuis. Terwijl hij ontzet toekeek kwam één van de twee los en sloeg over de reeling. De knieën van meneer Levy werden slap, toen hij den plons hoorde, en zijn stem sloeg over, toen hij schreeuwde: „Man overboord!"

De kreet werd door een dozijn stemmen herhaald. De uitkijk luidde zijn bel, en in de machinekamer klikte de telegraaf een order om te stoppen. Meneer Levy gleed juist op tijd de ladder af, om meneer Glencannon naar achteren te zien snellen, hem een patent-lichthoel overboord te zien slingeren, en

hem er achterna te zien springen, met heldhaftig gebaar in de zwarte leegte. Bijna vlak daarop ging het licht van de boei aan, en in de duisternis hing een sfeer van koudwit schijnsel, waarbinnen twee gedaanten worstelden.

Tegen den tijd, dat meneer Montgomery de sloep varende had, was de Inchliffe Castle eenige malen haar eigen lengte van de lichtplek verwijderd. Meneer Wales zette de machine op „half achteruit”, en weldra schoof het schip langzaam terug door zijn eigen kielzog. Meneer Levy zag van 't dek af, dat de bemanning der sloep iemand aan boord trok en toen in een cirkel rondvoer, om nummer twee te zoeken.

„Sloep ahoi!” brulde kapitein Ball door zijn megaphoon. „Wien hebben jullie?”

„Den machinist, meneer; de andere is niet te vinden,” kwam de stem van meneer Montgomery zwak over het water. „We komen terug.”

Toen de boot terug was en aan werd gehaakt, zat meneer Glencannon in den stuurstool, waar hij zich onledig hield met het vaatje rum, dat volgens voorschriften tot de uitrusting der sloep behoorde. Toen hij druipend het dek van de Inchliffe Castle betrad, bracht hij het vaatje mee.

Er ging een hoeraatje op uit de groep aan de davits. „Prachtig gedaan, meneer!... Kranig, hoor, chef!... Da's tenminste een kerel, die durft!”

„Dank je, heeren, dank je wel!” beantwoordde hij bescheiden het applaus. „'t Was werkelijk nogal 'n kranig stukkie van me, zooas jullie zeggen, dus

daar ken een dronk op staan!” Met aanzienlijke moeite en rijkelijk klokgeluid onthaalde hij zichzelf op een ontzaglijken teug, zoo uit het ponsgat van het vaatje.

Kapitein Ball, gekleed in nachthemd en uniformpet, kwam puffend door de menigte heen gedrongen. „Ahum... ahem... ben je daar weer!” groette hij met tandvleeschklanken. „Dat wasz een bliksslaggersz...” Hij zweeg en brulde: „Szteward! Szteward! Ga naar mijn hut en haal mijn tanden! Sze zitten... eh, nee wacht — ik heb sze in den szak van mijn nachthemd. Eh... m-m-m, — ziezoo! Dus, zooals ik zei, meneer Glencannon, 't was werkelijk dapper, werkelijk dapper, al is hij verdronken! Waar had u hem gevonden, en wat was 't voor iemand?”

De machinist haalde zijn schouders op. „'t Was een Chinees, meer weet ik d'r niet van, meneer,” zei hij, meneer Levy met een effen gezicht aankijkend. „Ik heb 'm ontdekt doordat ik toevallig in den bakboordbunker kwam om te kijken of de tremmers goed tremden. Toen ben ik in 't donker ergens over gestruikeld. 't Gaf een gil. Ik greep 'm en ik sleepte 'm op dek, maar toe trok ie een mes. Ik heb 'm 't halve schip rond laten hollen. Toen heb ik me ineens omgekeerd en hem onversaagd aangegrepen. Hij merkte, dat ie z'n mannetje gevonden had, en toen gaf hij 't plotseling op en wierp zich in het vochtige graf, waaruit, helaas, mijn bovenmenselijke pogingen 'm niet hebben kunnen redden.”

„Mm,” overwoog kapitein Ball. „Enfin, 't zal ons een hoop last schelen — geloop van immigratieambtenaren en formulieren invullen in viervoud en zoo ga je maar door. Weet je wat, meneer Levy? Vraag nauwkeurig onze positie aan meneer Swales en stuur dan een boodschap rond aan alle schepen in de buurt, dat ze uitkijken. Misschien drijft hij daar ergens rond, begrijp je — als een ander hem oppikt kan hij zien, hoe hij 't redt. Hédaar op de brug!” schreeuwde hij, „neem onze positie op en laten we doorvaren! Denken jullie, dat 't een begrafenis is?”

Er gingen dagen voorbij, zonder dat meneer Levy gelegenheid kreeg, meneer Glencannon onder vier oogen te spreken. De machinist scheen bij zijn nachtelijk bad een zware kou te hebben opgelopen, en met een liter of vijf, die er nog in het rumvaatje waren, besteedde hij voorzichtigheidshalve den tijd buiten zijn wachten aan een kuur. Aan den deurknop bengelde een bordje:

SLAAPT! NIET STOREN

Den avond voor hun aankomst te New York echter werd meneer Levy verrast door een bezoek van den invalide in eigen persoon.

„Ik had een telegram en ik had graag, dat je dat dadelijk doorstuurde,” verklaarde hij. „As 't niet te schicken is zonder kosten, betaal je 't zelf wel. 't Bestaat uit vijfhonderd zestien woorden, dus ik zou maar vast beginnen.”

„Niet zoo haastig alsjeblieft!” sputterde meneer Levy. „Denk je, dat ik niets beters te doen heb, dan de geschiedenis van Schotland uit te sturen, of weet ik wat je neer hebt gekalkt? We moeten trouwens eens praten ook, meneer Glencannon! Je weet wel waarover” — hij liet zijn stem dalen. „Over die manier om den boel in de war te schoppen, met dien Chinees en zoo! Snap je nou niet, dat je ons ieder driehonderdvijfenzeventig dollar benadeeld hebt?”

„Kom nou!” protesteerde meneer Glencannon. „Je praat net of 't mijn schuld is, meneer Levy! Stel je maar es voor, ik ging met m'n hart vol medelijden met dien armen hemelrijker, op den tast den kolenbunker in met een hand rijst, om 'm nog 'n happe te geven voor den nacht. Ik struikelde per ongeluk over 'm. En toen begon me die stommeling te schreeuwen en 'n lawaai te schoppen, dat ze 't absoluut op 't dek hooren moesten. Wat kon ik toen anders doen, dan 'm d'r uit sjoeren en na boven brengen?”

„Ten eerste had je niet zoo stom moeten zijn, om over hem te struikelen! In ieder geval, hij is weg — en die dollars zijn ook weg!”

Meneer Glencannon grinnikte sluw. „Gelukkig zijn de kansen op dollars nog lang niet uitgeput,” zei hij. „Als je dat telegrammetje leest, meneer Levy, zul je zien, dat 't gericht is aan de Amerikaansche pers, en dat 't een waardeerend verslag van mijn heldhaftige menschenredding bevat. Bovendien” — hij klopte op zijn borstzak — „hier heb ik een stelletje brieven aan de New-Yorksche kranten, allemaal met verschillende namen onderteekend, maar allemaal met gloeiende termen vol lof over mijn heldenmoed, en met den eisch, dat ik 'n waardige belooning krijg in den vorm van een beurs vol goud en een rits medailles. Die brieven ga ik posten zodra we binnen zijn, en zoo zwiep ik de publieke belangstelling op tot 't kookpunt. Hòhòhò, meneer Levy, wat zeg je d'r van! Zitten daar dollars in of niet?”

„Ja,” zei meneer Levy, begeerig zijn lippen likkend, „'t lijkt me een prachtplan, een prachtige vondst! 't Is voor mij alleen maar de vraag: wat heb ik er aan?”

„Je hebt er niks an,” zei meneer Glencannon. „Da's juist 't lolligste!”

„O ja?” spotte meneer Levy. „En hoe zit 't met onze afspraak, dat we dat heele zaakje samen deden, en dat we gelijkop zouden deelen? En wat wou je doen, als ik er voor bedank dat telegram uit te zenden, als je me niet belooft, dat ik mijn portie krijg?”

„Nou, dan wou ik je neus dwarsslaan, om mee te beginnen,” zei meneer Glencannon, langzaam oprijzend. „En dan wou ik...”

„Goed, houd je mond maar, ik zal 't uitsturen!” Meneer Levy legde snel zijn koptelefoon om en greep naar zijn boek met roepletters. „Maar,” ging hij dreigend voort, „verbeeld je maar niet, dat je er zoo van af komt!”

Inderdaad zag het er den volgende dag naar uit,

HET KUNSTWERK

Het was onlangs 350 jaren geleden, dat de eerste blanke baby op Amerikaansch grondgebied geboren werd. 't Was een meisje, Virginia Dare, geboren uit Engelsche ouders op het eiland Roanoke, op de kust van Noord-Carolina. Kort na haar geboorte werd de kleine Engelsche kolonie op 't eiland door Indianen overvallen en sindsdien heeft men niets meer van Virginia Dare vernomen, noch van haar ouders, noch van de overige kolonisten. Doch haar naam werd onsterfelijk: zij is bezongen in liederen en legenden, zelfs tooneelstukken heeft men op haar gemaakt en de plek, waarop eens haar houten wieg stond, is thans een van de historische plekjes van Amerika! Gezicht op 't strand van 't eiland Roanoke, Noord-Carolina. Op 't zand getrokken: een boot, zooals die door de inlanders gebruikt wordt.

350 JAREN GELEDEN SPOORLOOS VERDWENEN!

Behalve in liederen en talloze legenden werd de herinnering aan Virginia Dare ook levend gehouden in tooneelstukken. Op bovenstaande foto: 'n bekende Amerikaansche actrice, Katherine Cale, als Eleanor Dare, een slaapliedje zingend voor de kleine Virginia.

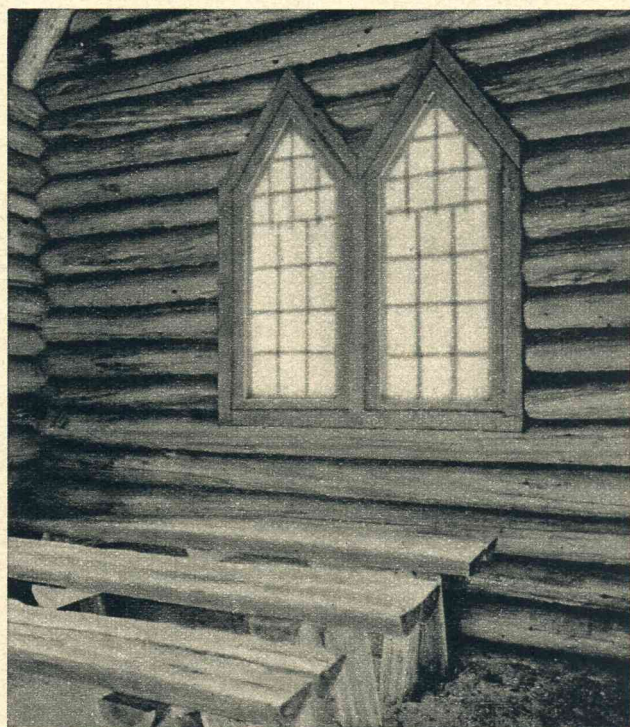
De eerste nederzetting der Engelschen is op Roanoke zoo getrouw mogelijk gereconstrueerd. Op de foto links ziet men een der blokhuisen van Fort Raleigh op Roanoke. In zulk 'n blokhuis werd Virginia Dare geboren.

De doop van Virginia Dare, naar een oude voorstelling gecopieerd. De meeningen hieromtrent loopen sterk uiteen. Sommigen beweren dat de plechtigheid in de kerk en niet daarbuiten plaats vond.

Uit de geschiedenis is bekend, dat de Engelsche kapitein John White, de gouverneur van de kolonie, in 't jaar 1587 op 't eiland Roanoke landde. Op 18 Augustus van dat jaar werd Virginia geboren. Roanoke was toen de eenige Engelsche bezitting op Amerikaansch grondgebied. 't Schijnt, dat de kolonisten veel last ondervonden van Indiaansche stammen, want enkele dagen na de geboorte van Virginia zeilde kapitein White naar Engeland terug om versterkingen te halen. Engeland was in die jaren echter in oorlog met Spanje en kon noch schepen noch soldaten missen. Toen kapitein White drie jaren daarna op Roanoke terugkwam, vond hij geen enkel spoor meer der kolonisten. Tegen den stam van 'n ouden eik ontdekte hij een bordje gespijkerd met den naam „Croatoan” erop — den naam van 'n eiland op 'n afstand van vijftig mijlen gelegen. Stormen echter beletten hem daarheen koers te zetten en zonder 't mysterie van Roanoke verder te onderzoeken, wendde kapitein White den steven naar Engeland. Op bovenstaande foto: hoe de Engelsche kolonisten zich tegen aanvallen der Indianen trachtten te beschermen. Echter vergeefs....

Een foto van 't inwendige der kerk, zooals die door de Engelsche kolonisten op 't eiland Roanoke gebouwd werd. Het is primitief, maar niet zonder bekooring.

Deze kerk in 't staatspark Fort Raleigh op 't eiland Roanoke is een historisch getrouwe copie van de kerk, waarin Virginia Dare, de eerste blanke baby op Amerikaansch gebied, gedoopt werd.

Swift is oerdegelijk!

Onberispelijk van model, prachtig van afwerking, maar voor alles OERDEGELIJK.

De pasvorm is 'n weldaad voor Uw voet. Dank zij het extra-sterke binnenwerk blijft die ideale pasvorm en blijft het prachtige model tot het laatst toe behouden.

Vraagt Uw schoenwinkelier SWIFT-schoenen. U zult er mee weglopen.

LAGE PRIJZEN

f.5.50

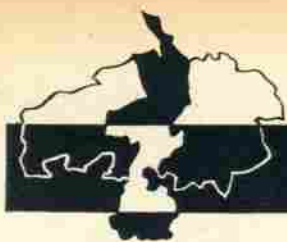
f.6.25

f.6.95

Swift

SWIFT bewijst dat een STERKE schoen ook MOOI kan zijn

Het moment der onthulling door exc. van Buuren.

De nieuwe minister van waterstaat aan het woord.

De heeren van Lidth de Jeude en gouverneur van Sonsbeek (van Limburg) vol aandacht.

V.l. n. r.: burgemeester Reijmer, ir. Bongaerts en burgemeester van Slobbe van Breda.

Feest op de Moerdijkbrug

Onthulling van een monument.

Een twaalfstal Kamers van Koophandel, dat het dichtst betrokken was bij de totstandkoming van de nieuwe brug over het Hollandsch Diep, te Moerdijk, deed een gedenkteeken plaatsen, in 't midden der genoemde brug, voorstellende een vrouwenfiguur, die met haar uitgestrekte armen het symbool is der betere verbinding tusschen Noord- en Zuid-Nederland. Dit gedenkteeken, waarop nog de elementen werden aangebracht van hemel en water en dat op kunstvolle wijze is vervaardigd door den beeldhouwer F. J. van Hall te Amsterdam, werd onthuld door den nieuwen minister van waterstaat (Brabander van geboorte), mr. dr. ir. J.A.M. van Buuren.

Het was een korte, maar indrukwekkende plechtigheid, bijgewoond door verschillende autoriteiten.

We merkten o.a. op de drie oud-ministers van waterstaat ir. M. Bongaerts, mr. Paul Reijmer, thans burgemeester van Roermond, jhr. ir. O. van Lidth de Jeude, voorts de commissarissen der koningin in Limburg en Zuid-Holland, mr. dr. W. van Sonsbeek

en jhr. mr. dr. H. van Karnebeek, den burgemeester van Breda, den heer B. van Slobbe en vele anderen. Gesproken werd door den vice-voorzitter van Rotterdams „Kamer”, den heer W. v. d. Lugt, en door den minister.

Hier zien we de plechtigheid in beeld. Ook den schepper van het bronzen reliëf, dat o.i. artistiek zéér geprezen kan worden, brachten we voor onze lezers op de kiek.

Het gedenkteeken op de nieuwe Moerdijkbrug, voorstellende de verbinding van Noord en Zuid. Boven: de elementen van sterren, zon en wind, onder: water en visschen.

De schepper van 't monument: beeldhouwer van Hall.

President Roosevelt bracht een bezoek aan 'n verpleegsterschool te Poughkeepsie (N.Y.) en werd door de meisjes hartelijk verwelkomd.

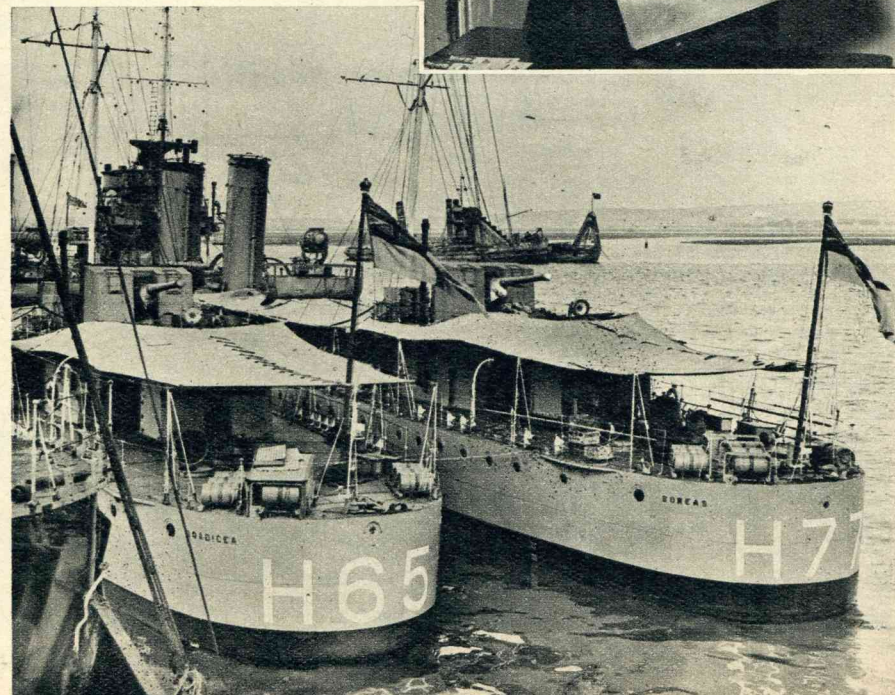
Onder: De bekende filmacteur Wallace Beery heeft van de politie te Los Angeles vergunning verkregen 'n revolver te dragen, nadat hij een brief ontvangen had, waarin z'n aangenomen dochttertje Carol Ann met den dood bedreigd werd, als hij niet terstond 10.000 dollars wilde betalen.

LAATSTE NIEUWS

Rechts: Een Engelsche firma heeft thans een schrijfmachine in den handel gebracht, die gemakkelijk in een aktetasch kan worden meege- dragen. Deze machine, welke niet hooger is dan een luciferdoosje op z'n kop, kost circa 9½ pond.

De „Boadicea” en „Boreas”, twee Britsche torpedojagers, gefotografeerd in de haven van Portsmouth, vlak voor hun vertrek naar de Middellandsche Zee, waar ze patrouille- diensten zullen gaan verrichten.

HOOGE ARBEID TE SITTARD

De staatsmijn „Maurits”, vanuit den toren gezien . . .

Reeds eenigen tijd is men bezig met noodzakelijke restauratiewerkzaamheden aan kruis en torenspits van de parochiekerk te Sittard. Velen kennen den fraaien, 87 meter hoogen kerk-toren, dien men van alle zijden zoo schoon kan aanschouwen; fier en hoog rijst hij in de luchten, als een tastbaar teeken van geloof aan het Hoogere,

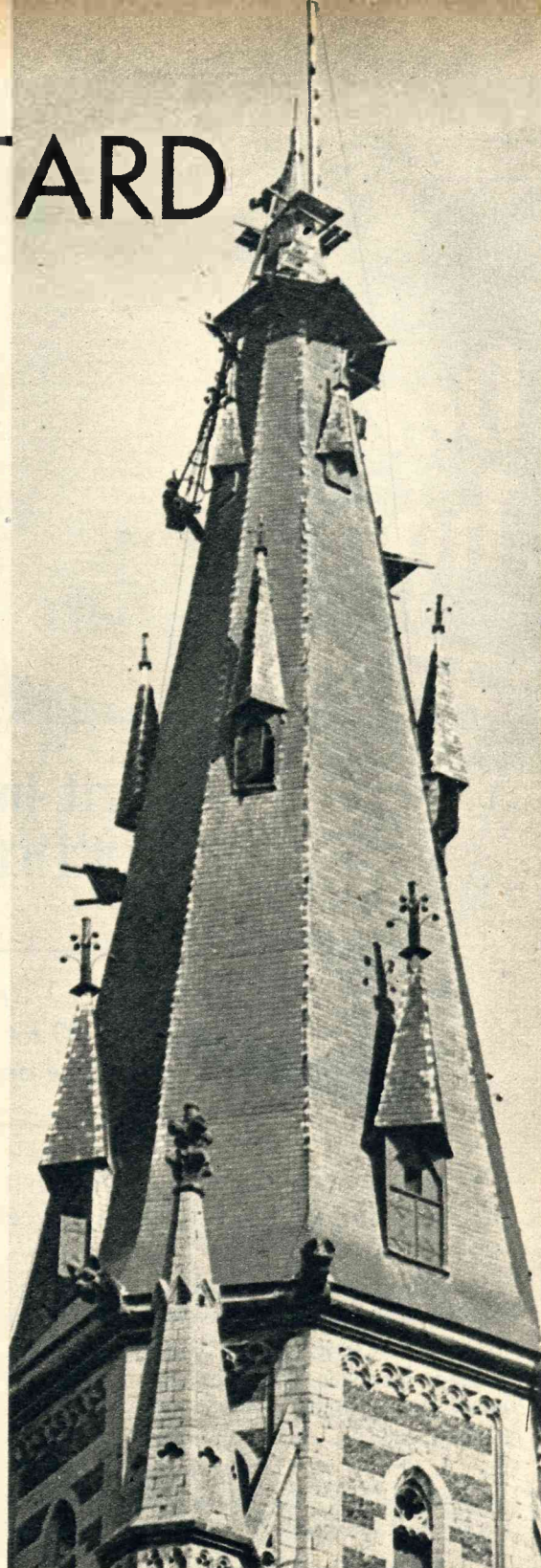
aan God! Welnu, het bovenste deel van den koningsstijl kon den last van het vierhonderd kg. wegende kruis niet meer torsen, waardoor het kruis in scheeven stand was gekomen. Het werd omlaag gehaald en de toren van een nieuwen koningsstijl voorzien, waarna men dan 't kruis weerom plaatste. Gezelle's woorden zijn thans goed van toepassing:

Belangstelling voor het hooge werk.

„Met 't kruis in top
Zoo varen wij
Door 't wereldtj
Ten hoogen Hemel op!”

Onze fotograaf heeft 'n deel der interessante werkzaamheden gekiekt. Daarvoor moest hij ook hóóg stijgen en toen kreeg hij meteen prachtig de gelegenheid enkele fraaie panorama's van Sittard te kieken.

Hooge arbeid: het transport van het kruis.

In de richting der gasfabriek.

Durft u dat ook? — De arbeiders berinden zich hooger dan de torenspits.

CHINEES OVERBOORD

Vervolg van blz. 5

als was 't spel voor meneer Glencannon en het heele gezelschap aan boord nog maar pas begonnen. De New-Yorkse ochtendbladen bevatten het verhaal:

DEN DOOD IN DE GOLVEN GETROTSEERD OM ZIJN AANVALLER TE REDDEN

Machinist springt van boord om een Chinees te redden, die hem met een mes te lijf was gegaan.

Glencannon, held van het drama ter zee, arriveert hier morgen

Nauwelijks was de Incheliffe door den quarantaine-dienst vrijgegeven, of de perschoot kwam langsij en leverde een gezelschap afgetobde heeren met schrijfbloes en camera's af. Zij verdrongen zich om Glencannon en stierden hem vragen toe, bijna (maar niet precies) even snel, als hij ze beantwoorden kon; ze kiekten hem op het contrôle-bordes in de machinekamer en ze kiekten hem, terwijl hij met een blik vol aandoening naar het silhouet van New York stond te kijken; ze haalden hem over, een paar woorden te spreken voor de journaals en eindelijk haalden ze hem over er mee op te houden. Toen kiekten zij kapitein Ball in zijn met koper beslagen uniform en zijn goede stel tanden; ze maakten prentjes van meneer Montgomery en van de bemanning der sloep, en van meneer Levy, nijdig meesmuilend over zijn toestel heen.

Zoo raakte het middaguur voorbij, vóór de Incheliffe Castle ligging nam aan het einde van de Oost Zestiende Straat en haar lading mahoniehout uit Honduras begon te lossen. Meneer Glencannon repte zich van boord om zijn verzameling brieven te posten en repte zich toen weer aan boord, na den waker op de werf order te hebben gegeven, alle avondbladen te koopen. Op de loopplank ontmoette hij meneer Levy, keurig in kemelsharen overjas en grijzen hoed.

„Nou, ik hoef in ieder geval niet na de gevangenis,” fluisterde meneer Glencannon, terwijl hij den ander bij den arm tegenhield. „Kijk es op de werf, man, zie je die twee detectives daar rondkijken? De waker heb me zooveen verteld, dat ze loeren op gesmokkelde Chineezers. Ze hebben 't deksel dichtgeklept sinds die opstand op Cuba, zeggen ze, dus we hadden geen schijn van kans gehad, om onzen Chinees aan wal te krijgen!”

„Pff!” smaalde meneer Levy. „Zal voor jou nogal verschil maken, waar ze je voor pakken!”

„Zal zeker verschil voor me maken,” beaamde meneer Glencannon. „Mischien wel 'n paar duizend dollar — maar voor jou niks. Weet je waar ik hard bang voor ben, meneer Levy? Dat je 'n zuurpruim ben, en 'n gluiperd, en 'n leugenaar en 'n dief en 'n kletskaus. Met één woord, je bevalt me heelemaal niet, meneer Levy, dus ik wensch je goeien dag!”

De rest van den middag bracht meneer Glencannon in een dekstoel voor de deur van zijn hut door. Telkens, als er een krant kwam, las hij die, en er tusschendoor stond hij reporters te woord. Nu en dan kwam er een fabrikant, die hem een aanbeveling vroeg voor zijn product, en hij was allen vriendelijk ter wille, met niet gering profijt voor zichzelf. Dien avond week hij af van een eerbiedwaardige gewoonte, jarenlang in elke haven gevolgd: hij ging niet aan wal om den

voorraad alcohol der stad te verkennen. Hij stuurde den steward uit om een kist Duggan's Dauw en trok zich daarmee terug in de kloosterachtige afzondering van zijn hut.

„Nou non nou, meneer Glencannon!” glunderde kapitein Ball den volgenden morgen aan de ontbijttafel. „U staat er mooi op vandaag! Ze hebben in alle kranten gedrukte brieven van de lezers over u — ze willen geld voor u ophalen en ze willen u vol medailles hangen. Ik eh... ik vind mezelf eigenlijk 'n beetje tekort gedaan op die kiekjes van me, en al die klets over me hebben ze gewoon uit 'r duim gezogen. Maar dat neemt niet weg — ik feliciteer u!”

„En hebt u dat portret van Levy gezien, onder uw eigen portret, meneer Glencannon?” vroeg meneer Swales. „Hm...” — hij las het bijschrift voor. „Zie het boeiend verhaal van Levy Spin over Sensationeelen Radio-omroep op blz. 3...”

Meneer Glencannon trok de krant naar zich toe en sloeg haar open.

„Pardon, meneer,” kwam het bakzeuntje storen. „D'r is een meneer aan boord gekomen en die vraagt na de eerste machinist.”

Meneer Glencannon schreed het dek op en vond een gezet heer met een schildpadden bril en een zwarte actentasch.

„Morgen!” groette hij den onbekende met een innemend lachje. „Portret? Interview? Aanbeveling? Wat was er van uw dienst?”

„Ah, meneer Glencannon!” De bezoeker presenteerde een hand, die aanvoelde als een pad. „Aangenaam kennis met u te maken! En niet alleen aangenaam, 't is me een eer, een éér, verstaat u? U hebt een bijzonder mooie daad verricht, meneer Glencannon, en” — hij trok een rol kranten uit zijn zak — „'t doet me buitengewoon veel plezier, dat u er ruimschoots voor beloond zult worden!”

„O, dank u vriendelijk, meneer,” zei Glencannon, zijn ooren spitsend. „Wou u me spreken over die geldinzameling, die ze houden willen?”

„Goed geraden!” was het antwoord. „En nu zal ik u eens wat vertellen. Als ik het publiek maar een beetje ken, zal het bedrag aardig oploopen!” Hij kwam wat dichterbij den machinist en sprak zachter, vertrouwelijk: „'t Zou best drie of vier mille kunnen worden. Wat zegt u daar van?”

„Allemachtig!” gnuifde meneer Glencannon. Hij greep den man bij zijn arm en trok hem mee het dek over. „Da's best nieuws, meneer! Gaat u mee, dan kennen we d'r eens over praten!” Hij ontsloot de deur van zijn hut en verzocht buigend zijn gast, binnen te treden. „Gaat u zitten en doet u maar net of u thuis ben, meneer eh...”

„Mijn naam is Stangmeyer — Ben Stangmeyer. Ik ben lid van de New-Yorkse balie.”

„O, eh... balie zei u, niet?” zei Glencannon, verontrust aan zijn kin krabbend. „Ik dacht eigenlijk, dat u van de pers was, meneer eh...”

„Wie, ik? 'n Verslaggever? Maar, meneer Glencannon! Nee, ik... ik vertegenwoordig de wettige erfgenamen van Ho Ling Wo, laatstelijk woonachtig, voorzoover bekend, Calle Almogavares, Havana, Cuba, thans overleden. Bankrelatie te New York de Chinamerican. Mott Street. 't Is een treurig geval, meneer Glencannon, werkelijk 'n treurig

Deze bon

zit in de nieuwe „Winterweelde”

Hij geeft U
40 tot 50% korting op
Uw eerste knippatroon!

Dit is één van de vele voordeelen, welke U zult genieten, wanneer U zich „Winterweelde 1938” aanschafft.

Dit zeldzaam fraai uitgevoerde modeboek

toont U een serie van 319 dames- en kindermodeellen. Vooraanstaande Weenske, Parijsche en Berlijnsche modekunstenaars ontwierpen deze voor U en ge zult erkennen dat ze geslaagd zijn, zoodra ge het boek onder de oogen krijgt.

Nuttige artikelen

welke speciaal voor „Winterweelde” geschreven zijn, werden er in opgenomen. Een artikel als: „Hoe maakt men een mantel” zal ook voor de meest ervaren naaister een steun zijn, mede door de prettige tips welke er in worden gegeven.

Een Panora-patroon is geknipt voor U!

Dit kunnen wij gerust zeggen. Het persoonlijke cachet, dat U zoo vaak bij confectiekleding tevergeefs zult hebben gezocht, hebben onze coupeurs er in weten aan te

brengen. Met de extra-wenken, welke nu bij elk patroon worden gevoegd, zult ge nóg makkelijker slagen de kleeding voor U en de kinderen te vervaardigen.

Prijzen van de patronen zijn: 20, 35 en 50 cent. Levering in handige zakjes en binnen 24 uur.

Om U meteen in de gelegenheid te stellen met onze verbeterde knippatronen kennis te maken, hebben wij in „Winterweelde 1938”

een reductie-bon voor 40 tot 50% korting

aangebracht. Met dezen bon kunt U één patroon uit den geheelen voorraad verkrijgen tegen sterk gereduceerden prijs.

- Een patroon van 50 ct. kost dan 30 ct.
- Een patroon van 35 ct. kost dan 20 ct.
- Een patroon van 20 ct. kost dan 10 ct.

Ge ziet welk een geweldige voordeelen dit modeboek U biedt. Nochtans blijft de prijs gehandhaafd.

Bestelt vandaag nog „Winterweelde 1938” m. reductiebon. Prijs **60 ct.**

PATRONENKANTOOR PANORA

Nassauplein 1 • Haarlem

Bestellingen kunnen als volgt geschieden: door bemiddeling van Uw agent of bezorger; door girostorting op no. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 ct.) aan bovenstaand adres.

geval! De ongelukkige heeft nog één teeken van leven gegeven, voor hij zijn noodlottige reis ondernam: hij telegrafeerde aan zijn vrouw en kindertjes in New York, dat hij scheep ging. Ongetwijfeld een ingeving van boven geweest, vat u me? En nu moet dat arme kranige vrouwtje....."

"Nee toe, stil nou effen, meneer Stangmeyer!" viel de machinist hem in de rede. "t Is verschrikkelijk droevig, zooals u zegt — ik pink al een traan uit mijn oogen, zooals u ziet. Maar wat heb 't nou met mijn inzameling te maken?"

"Nu," zei meneer Stangmeyer, zijn schouders ophalend en zijn handen uitspreidend, "als u 't geld ontvangt, wilt u natuurlijk de helft afstaan aan die arme weduwe en weezen, is 't niet?"

Meneer Glencannon trok iets met zijn gezicht en likte langs zijn lippen. "Nou," zei hij, "de beoefening der liefdadigheid is zoet, meneer Stangmeyer, en in principe ben ik 't hartelijk met u eens. Maar ik mot over uw voorstel toch effentjes nadenken. Veronderstelt u eens dat ik weigerde — wat dan?"

Het bleke gelaat van den heer Stangmeyer vertoonde een zalfachtig lachje. "Je weigert absoluut niet, vrind!" voorspelde hij vaderlijk. "Daar ben je veel te veel zakenman voor! Ten eerste zouden die lui van de immigratie wel eens kunnen gaan vragen, hoe die Chinees op 't schip kwam. Ik geloof zelfs... ja!" — hij kwam half overeind en richtte zijn slangenogen naar de patrijspoort — "er staan al een paar stillen op de werf! Ten tweede hebt u met dien Chinees gevochten, alleen in 't donker, volgens uw eigen verhaal in de kranten. Hoor nu eens, vrind: hoe wou je bewijzen, dat je hem niet zelf overboord hebt gewipt? Nou? Hoe wou je dat voor de rechtbank bewijzen, bedoel ik, voor een jury? Hoe wou je 't probeeren?"

Meneer Glencannon hing slap op zijn stoel, en zijn kaken werkten van 't zoeken naar woorden.

"Maar, meneer Stangmeyer!" kon hij eindelijk uitbrengen. "U wil toch niet insinueeren, dat ik dien vervloekten Chinees vermoord heb?"

"Tut tut, meneer!" protesteerde mr. Stangmeyer, zijn dikke lichaam heen en weer wiegend en zijn zeventien karaats oogtand etaleerend. "Nee nee, natuurlijk niet! Ik zeg alleen, dat u 'n leelijke toer zult hebben om te bewijzen, dat u hem niet vermoord hebt.... als u me de helft van die duiten niet wilt afstaan! Toe, meneer Glencannon.... eh.... cannon..... luistert u nu eens redelijk! Denk u eens in wat 't kost, als u 't niet doet! U raakt uw baantje kwijt; u krijgt advocatenrekeningen; u moet...."

"Stil nou toch effen, meneer Stangmeyer!" smeekte Glencannon. "U hebt me.... u maakt me heelemaal overstuur! Mot u es kijken hoe die rechterhand van me beeft!"

Meneer Stangmeyer keek. Terwijl hij zulks deed schoten de knokkels van de linkerhand tegen de punt van zijn kin, en hij ging uit als een nachtkaaars.

"Klaar, meneer Wong — kom d'r maar uit!" riep Glencannon. Onder de kooi vandaan schoof er een corpulente Chinees van middelbaren leeftijd, gekleed in iets, dat ooit een wit linnen pak kon zijn geweest. "t Spijt me, dat u d'r zoo lang onder moest blijven, meneer Wong, maar onze goeie vrind daar had nogal een langen adem."

"Ja," zei de Chinees, over de bewusteloze gedaante heen stappend, "maar u hebt den schurk van dat gebrek afgeholpen. Trouwens" — hij rilde — "tien minuten onder uw kooi zijn nog niets, bij die vijf dagen verge-

leken, dat ik anders in die verwenschte kolen had moeten liggen!"

"Ja, meneer" — Glencannon boog beleefd — "ik tracht altijd onze passagiers eerste-klas huisvesting te verleen, als ze, gelijk u, den wensch en de bekwaamheid te kennen geven om er voor te betalen. Tusschen twee haakies: ik heb antwoord op dien brief, dien ik gisteren voor u gepost heb; de Chinamerica Bank heb me vanmorgen 'n chèque gestuurd, dus dank u hartelijk."

"t Is u meer dan gegund," zei de Chinees. "En wat doen we nu?"

"Nu trekt u de kleeren van meneer Stangmeyer aan en u sjort hem in de uwe. Dan sleep ik 'm na achteren, ik gooi 'm de ladder van 't kuildek af en ik roep: Verstekeling! Dan krijg je 'u deining van je welste, daar zorg ik wel voor. En as u dan ziet, dat die twee stillen d'r an kommen om hun prooi te grijpen, dan stapt u kalm den wal op, u pakt een taxi en klaar ben u."

Eenige uren later, toen meneer Glencannon aan de kajuitstafel krantenknipsels zat te plakken in een groot album, speurde hij meneer Levy, die zich de gang door repten.

"Hé, Levy!" groette meneer Glencannon. "Kom je even hier? Ik wou je iets laten zien?"

Meneer Levy bleef onwillig staan en keek nijdig op zijn horloge. "Nou," snauwde hij, "wat is er?"

"Dat heldendicht over jezelf, in The Comet. Lees 't maar es, meneer Levy, lees 't maar es, en as u zin krijgt om te blozen, geneer u niet!"

Meneer Levy nam het knipsel aan en las:

"Athelstan Levy (zie foto pag. 1), de heldhaftige marconist van het ss. Incheliffe Castle, deed gisteren den Comet-reporters bescheidenlijk eenige mededeelingen over de rol, die hij speelde in het drama ter zee, dat aan boord van zijn schip werd afgespeeld. De heer Levy bleef als aan zijn toestel vastgesmeed, en zond den reddingsroep uit naar alle schepen in de nabijheid. Eén dezer, het ss. Derbyshire, dat gisteren te Brooklyn aankwam, vond een aantal reddingsboeien van de Incheliffe Castle op de plek, door Levy's omroep aangewezen. De officieren der Derbyshire hebben gerapporteerd, dat zij reeds meenden, het lichaam van den Chinees gevonden te hebben, toen hun bleek, dat het drijvende voorwerp een overall was, gemerkt met den naam Colin Glencannon — den heldhaftigen machinist (portretten op pag. 1), wiens strijd tegen den meesleker op pag. 2 verhaald wordt...."

"Overall?" riep meneer Levy, toen hij aan het eind was. "Wat overall! Gemeene schurk dat je bent — toen je dien Chinees nasprong, had je niets aan dan je ondergoed! Je hebt.... je hebt 'n pop in 't water gegooit.... ja, een pop met 'n overall van jou aan! Nu snap ik 't heelemaal — je hebt net zoolang 't dek rond gehold, tot je dien Chinees bij je kamer had; toen heb je hem naar binnen geduwd en de pop gegrepen, en...."

"Precies!" antwoordde Glencannon, het knipsel terugnemend en bedaard aanstrijkend met stijf sel. "Dus nou hebben we alles afgewerkt volgens overeenkomst, en één van de heeren heb 't geld — dus nou stel ik voor, dat je an wal gaat en probeert dien oom van je uit 't chachot te krijgen. Ik bedoel natuurlijk den heer meester Ben Stangmeyer — dat betrouwbare familielid van je, dat je an boord heb gestuurd om me af te zetten.... je zult z'n kaartje nog wel in je portefeulje hebben!"

Opgewekt wandelen

Gr. strooibus 80 Cts.
Kl. strooibus 30 Cts.
Navulzakjes à 35 cent
maken het gebruik goedkoop!

Vasenol
Voetpoeder

BAKKER KON ZIJN DEEG NIET KNEDEN.

★
Stijve armen
door reumatiek

★
Nu weer gezond
als een visch

"Ik had reumatiek, zoo erg als het maar kon. De gewrichten in mijn armen, beenen, handen en voeten waren verstijfd. Ik kon nauwelijks loopen, en als ik een paar minuten had gezeten, werd het een heele toer om weer overeind te komen. Ik ben bakker van beroep, dus U begrijpt wel dat ik al mijn kracht noodig heb om deeg te kneden. Mijn handen waren echter zoo machteloos, dat ik mij bezorgd begon af te vragen of ik nog wel ooit zou kunnen werken. Ik probeerde verscheidene middelen, maar tevergeefs. Na een flacon Kruschen Salts ging ik mij een beetje beter voelen. Ik verbruikte nog twee flacons, en ik moet bekennen, dat ik weer plezier in mijn werk heb. Geen pijn of last meer, dank zij Kruschen Salts. Ik kan het niet genoeg roemen, want ik voel mij weer zoo gezond als een visch."

A. T. H. te K.
(Origineele brief ter inzage.)

Indien Uw afvoerorganen op de juiste wijze tot betere natuurlijke werking worden aangespoord, voorkomt U ophoping in Uw lichaam van afvalstoffen

zooals het urinezuur, dat maar al te dikwijls de oorzaak is van reumatiek, ischias, spit e. d. Kruschen Salts bevat zouten, die zorgen voor een afdoende verwijdering van afvalstoffen, doordat zij Uw afvoerorganen, ingewanden, lever en nieren, aansporen tot krachtiger werking. Zoodra Uw bloed zuiver is geworden, zullen de reumatische pijnen verminderen om tenslotte geheel weg te blijven. Probeer het eens. U hebt Uw geluk in eigen handen.

KRUSCHEN SALTS

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en erkende drogisten à f 0.40, f 0.75 en f 1.60 per flacon, omzetbelasting inbegrepen. Let op, dat op het etiket op de flesch, zoowel als op de buitenverpakking de naam Rowntree Handels-Maatschappij, Amsterdam, voorkomt.

meer verdienen in de techniek?

Maak Uzelf bekwaamer met de lessen van

PBNA ARNHEM

120 LERAREN 200 LEERVAKKEN 4000 CURSISTEN

BURGERLIJKE BOUWKUNDE, ARCHITECTUUR, MEUBEL- EN SCHILDERTECHN.
Bouw. Opzichter, Bouwkundig Tekenaar, Burgerbouwkundige, Architect, Techn. Ambtenaar Bouwtoezicht, Uitvoerder, Aannemer (grote en kleinere werken), N.O.-acten, Gezel en Meester, Meubeltekenaar, Binnenhuisarch.

WATER- en WEGENBOUW; BETONBOUW
Waterbouwkundig Opz., Techn. Ambtenaar bij de R.W., Waterbouwkundige, Uitvoerder, Landmeetkun-

dige, Betontechnicus, Statisticus, Wegentechnicus.

WERKTUIGBOUWKUNDE AUTO-, Vliegtuigtechn.
Mach. constructeur, Werktuigbouwkundige, Staalconstructeur, Autotechnicus, Vliegtuigtechnicus, Verwarmingstechnicus, Koeltechnicus, Monteur, Vliegtuigmecaniciën, Machinist, N.O.-acten, Meester en Gezel.

ELECTROTECHNIEK, RADIO-TELEVISIE,
Electrotechn. Opzichter, Electrotechnicus, Radio-

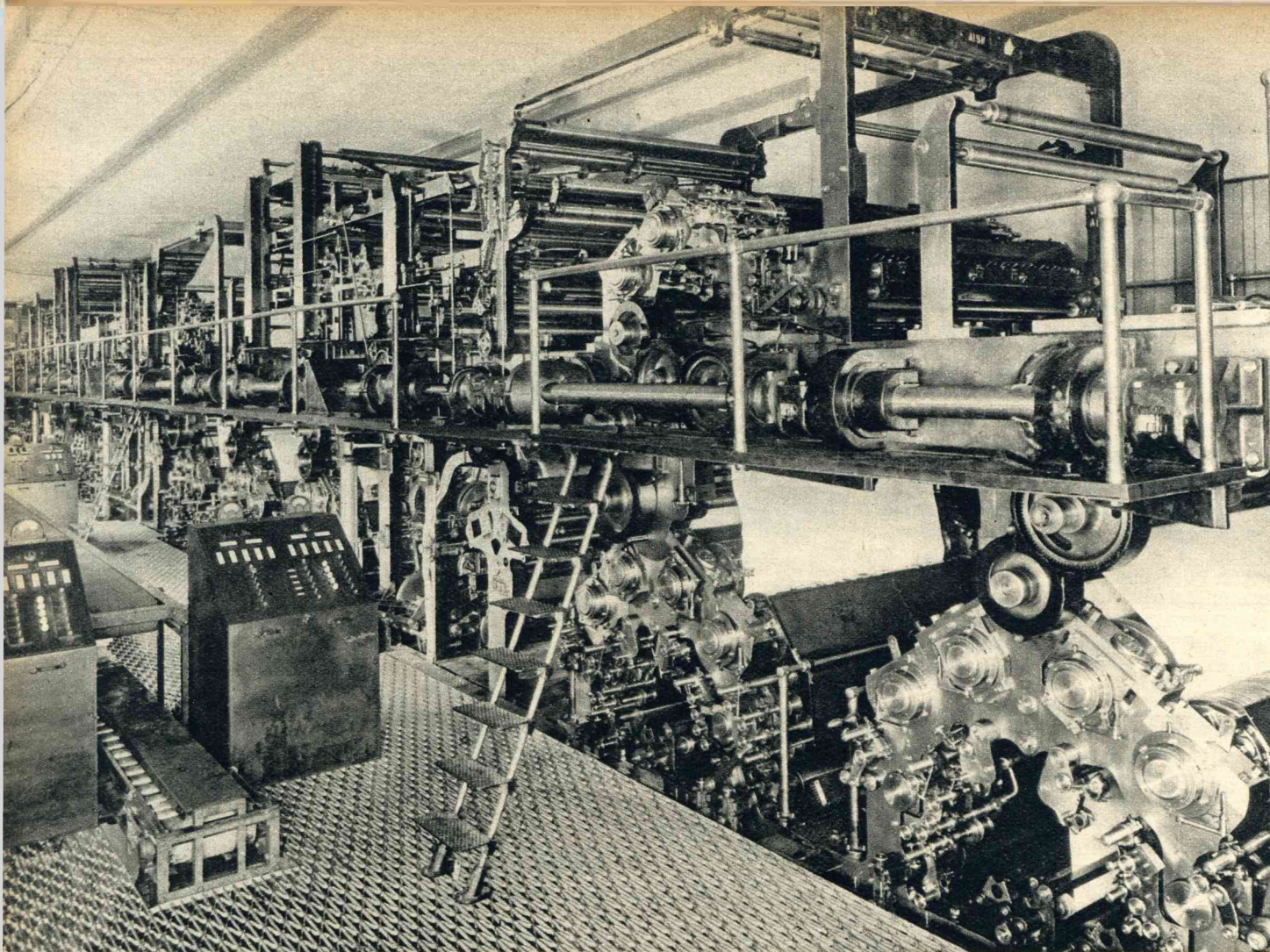
technicus, Installateur, Monteur, Meterijker, Voorman Electr. Tractie, Diesel-machinist, N.O.-acten.

CHEMISCHE TECHNIEK
Technisch Chemicus, Gas-technicus, Analyst, Algem. Scheikunde, Olie- en Vetindustrie, Textielindustrie.

SPECIALE EXAMENOPLEIDING
Diploma's boekhouden, Acten Nijverheidsonderwijs, Machinisten-diploma's, Diploma's Meester en Gezel, Monteurs- en fitters-diploma's.

Studeer
techniek
thuis

Vraag
gratis
prosp.
P

Een prachtig overzicht van de rotatiepersen van een grootbedrijf. Op deze machtige persen worden de mooie driekleurendrukken vervaardigd.

★ EUREKA ★

Belangrijke uitvindingen, hun romantische en tragische geschiedenis

DOOR FR. LORENZ

4. KEIZER EN KONING

In het eerwaardig gebouw van het Londense Printing House Square, op zijn privé-kantoor, troont John Walter, de almachtige uitgever van de „Times”, als een veldheer. Hij geeft aan zijn staf van medewerkers, die zijn schrijfbureau omringt, de laatste instructies voor den slag, dien hij, daarin zelfs Napoleon overtreffend, iederen dag en bij iedere weersgesteldheid moet leveren.

Want iederen dag wil Engeland de „Times” lezen, iederen dag wil de wereld de laatste berichten over Napoleon hooren. John Walter spaart geen kosten; zijn correspondenten, die in eigen, bijzonder vlugge reiskoetsen door de landen vliegen, op aparte schepen over de zeeën zeilen, ja, zelfs in het Oosten op de

Een zeer markante figuur in de wereld der druk-kunst is die van den geniale Alois Senefelder, den uitvinder der steendrukkunst. Hij stierf te München op 26 Februari 1834.

geen kranten en geen krantenlezers, en nog minder journalisten. Want wat is het kenmerk van een courant? Dat zij datgene, wat zij vandaag zegt,

ruggen van vlugge kameelen zoeken naar de laatste berichten, zijn correspondenten zijn beroemd.

„Ik ben verplicht, Napoleon te haten,” pleegt Walter dan te zeggen, „want ik ben 'n Engelsman en niet een van de slechtste. Maar dat neemt niet weg, dat een dagbladuitgever eigenlijk een monument voor Napoleon moest oprichten. Is hij eigenlijk niet de stichter van het moderne dagblad-bedrijf? Heeft hij ons geen tempo in onze botten gejaagd? Heeft hij niet pas den krantenlezer doen geboren worden, den krantenlezer, die dagelijks koortsachtig naar zijn blad grijpt om zich driftig, ongerust, verschrikt te maken? Gelooft u mij, mijne heeren, vóór Napoleon waren er

precies vandaag zeggen moet en niet op een anderen dag. En wat is het kenmerk van een goed journalist? Dat hij juist vandaag hoort, wat de lezer morgen moet weten.”

Walter onderbreekt zichzelf, vertoond. Voor den tweeden keer is de bediende binnen gekomen en heeft hij hem een teeken gegeven. Als John Walter ergens een hekel aan heeft, dan is het om gestoord te worden bij zijn uiteenzettingen over de taak van de courant. Hij snauwt den bediende toe, vraagt hem, wie het durft te wagen om hem te storen, en wordt niet vriendelijker als hij verneemt, dat iemand, König genaamd, die daarbij nog slecht Engelsch spreekt, hem eenige minuten van zijn kostbaren tijd wil ontfangen.

„Wachten,” briescht Walter.

„Nu we het toch over Napoleon hebben,” zegt hij tegen Smith, een van zijn wetenschappelijke medewerkers, „probeert u eens te weten te komen, wat de uitvinding van dien professor uit München, Sömmering, te beteekenen heeft. Bonaparte moet dien man een Duitschen dweeper genoemd hebben, maar op electrotechnisch gebied geef ik niet veel om de meening van Bonaparte.”

„Neemt u mij niet kwalijk, sir,” antwoordt Smith, „maar ik hoor dien naam voor het eerst...”

Walter kijkt zijn medewerker ontsteld aan; zijn mond gaat open van verrassing, de oogen weerspiegelen een grenzenloze verbazing, bijna schrik.

„Voor het eerst?” stamelt Walter. „Maar, meneer, in welke wereld leeft u? Of hebt u de laatste dagen geslapen? Mijne heeren, u bent mijn getuigen, dat uw collega Smith beweert, nooit gehoord te hebben van professor Sömmering en zijn electrischen verschrijver. Ik heb getuigen noodig, anders zou ik zoo meteen denken, dat ik gedroomd had...”

Maar daar komt een koerier binnen, ademloos, met stof bedekt, en Smith is gered. „Napoleon is verslagen!” meldt de bode al, terwijl hij nog in de deur staat. Walter springt op van zijn zetel. „Een krankzinnige!” roept hij, maar toch stort hij zich koortsachtig op de papieren, die de andere voor hem neerlegt. Nog heeft Walter alles niet gelezen, of hij schreeuwt al: „Alle man aan boord! De Oostenrijksche aartshertog Karel heeft Napoleon bij Aspern en Eszlingen klopt gegeven... Jongens! Dat wordt een dag voor de Times! Zei ik niet, dat Napoleon voor een krant niet met goud te betalen is, zelfs als hij zijn veldslagen verliest? En nu aan het werk, jongelui!”

De reporters vallen op hun arbeid aan. Nog minutenlang roept Walter hun instructies, die zij toch niet meer hooren kunnen. Dan gaat hij weer zitten en wischet zich het zweet van het voorhoofd. „Bliksems,” denkt hij, „als ik nu dien verschrijver van professor Sömmering had en te weten kon komen, hoe de zaken nu in Weenen staan... of als ik tenminste een vlugge pers had. Ik zou morgen 30.000 exemplaren van de Times kunnen verkoopen en nog meer, als ik ze maar kon drukken...”

Nogmaals komt de bediende naderbij, schuchter, op z'n teenen, klaar om hij het eerste teeken van storm weg te vluchten.

„Mister König wacht nog steeds...”

„Wacht hij nog steeds?” hoonlacht Walter. „Ik hoop, dat hij zich niet vervelt! Ben je gek, kerel, om me met je König lastig te vallen, terwijl de keizer...” Walter onderbreekt zichzelf en glimlacht tevreden. Jammer, denkt hij, dat hij die woordspeling niet voor de krant kan gebruiken. Maar kan men den lezers van de Times den naam van een onverschilligen en zeer lastigen meneer König opdisschen? Hoe het zij: Walter is dankbaar. Omdat die kerel hem aan een aardige woordspeling hielp, mag hij binnenkomen. Hij zal een halve seconde voor hem vrij maken.

Mister König komt binnen. Een schuchtere jongeman, die een diepe buiging voor den almachtigen man van de Times maakt. Maar Walter houdt niet van plechtstatigheden.

„Wat hebt u? Wanneer u als berichtgever bij mij

in dienst wilt komen, zijn er maar twee mogelijkheden : of u weet hoe het gebeuren kon dat de onoverwinnelijke Napoleon verslagen werd, of — ik kan u niet gebruiken !”

De jongeman, die Friedrich König heet, glimlacht. „Dat weet ik niet, mister Walter,” zegt hij beleefd maar beslist, „maar toch kunt u mij wel gebruiken !”

Walter is buiten zichzelf. „Meneer !” schreeuwt hij, „wat wenscht u dan van mij voor den duivel ? Brengt u mij soms het ontwerp van een snelpers ?”

Nu glimlacht König niet meer. „U hebt het geraden, mister Walter,” zegt hij.

Zij kijken elkander in de oogen, en Walter roept opgewonden : „U zou een snelpers uitgevonden hebben ? Die pretentie is meer dan dwaasheid, dat is bijna lastering van den krantengod ! Ik geloof er geen woord van, mister König. Maar ziet u, ik heb die snelpers noodig, ik heb haar meer noodig dan wat anders ter wereld. Omdat Napoleon anders vlugger is dan ik. Daarom spreek ik met u, daarom luister ik naar uw dwaas gestamel !” Plotseling grijpt Walter König bij zijn jas en schudt hem ruw : „Mensch, Duitscher, König !” schreeuwt hij hem toe. „Plaag mij niet langer. Bent u een leugenaar of een genie ?”

Bij wijze van antwoord grijpt König in zijn borstzak en werpt een bundel papieren op de schrijftafel van den courantenman. Het zijn ontwerpen. Walter valt er op aan.

Dan kijkt hij op. Hij schijnt ontgoocheld. „Ik begrijp deze ontwerpen niet,” zegt hij, „wat moet dat voor een pers zijn ? Is zij niet gebaseerd op die van Stanhope, die wij gebruiken ?”

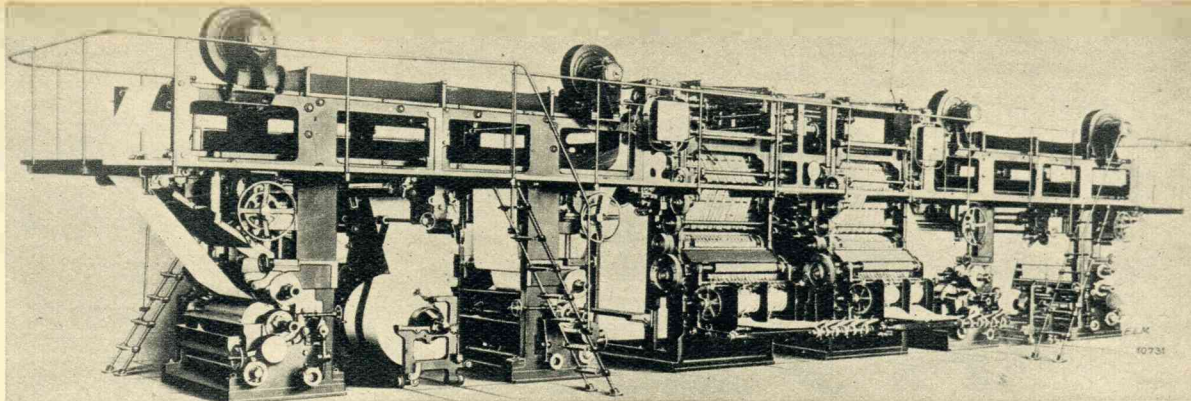
„Mijn pers,” zegt König eenvoudig, „wordt niet meer door menschelijke kracht in beweging gezet, maar door stoom !”

Walter springt op, alsof hij met een speld gestoken werd. „En u durft mij dat in mijn gezicht te zeggen ? Houdt u mij voor een idioot ?”

„Nee, sir,” antwoordt König, „maar ik houd u voor een man, die zoo vlug zou willen drukken als Napoleon zijn overwinningen behaalt. En dat kunt u alleen met mijn stoompersen.”

Walter is zichzelf weer meester. Maar voorloopig spreekt hij niet meer over de machine, maar over haar uitvinder. „Vertelt u mij over uzelf...” vraagt hij, alsof hij uit de levensgeschiedenis van dezen man de waarde wil afleiden van de uitvinding, die hem onmogelijk schijnt te zijn.

Er is niet veel over hem te zeggen, vindt König. Hij is een Sakser, een boerenzoon. Als boekdrukker

Het vernuft der ingenieurs heeft zich aangepast aan den drang naar weten en lezen. De rotatiepersen draaien dag en nacht. — de machtige cylindereen wintelen onophoudelijk en leveren aan blad en boek het geestelijke voedsel, dat de moderne mensch niet kan ontberen.

heeft hij zich zoo goed en zoo kwaad als het ging door het leven geslagen, daarbij heeft hij ook wat aan meetkunde en werktuigkunde gedaan. De behoefte aan een snelle pers heeft hem daarbij op de gedachte gebracht, zijn eerste proefnemingen te doen. „Aanvankelijk,” vertelt de uitvinder, „was ik er mee tevreden, de handpers, zooals Lord Stanhope ons die geschonken heeft, te vervolmaken.

Zoo kwam ik weldra op de gedachte, mijn pers door een machinerie aan te drijven en haar verschillende inrichtingen te herleiden tot een roteerende beweging. Ik vond een nieuwe en goede methode, om afdrukken te krijgen door walsen en cylindereen, waarbij ik het papier om den cylinder legde. Ik bouwde een pers, waarbij de vorm door rollen wordt ingeinkt. Daarna loopt hij onder een cylinder door, die het papier meeneemt. Eerst zette ik die pers met de hand in beweging. Toen kwam ik er toe, haar door een stoommachine te laten aandrijven.”

König denkt na. „Misschien is dit niet van belang ? Luistert u dan eens, sir : ik druk elfhonderd vel per uur !”

„Elfhonderd vel ?” reutelt Walter. „Elfhonderd vel ? Droom ik of...”

„Voor zoover ik weet, mister Walter, waren er tot nu toe twee flinke arbeiders noodig, om deze oplaag in 'n heelen dag te bereiken. Ik heb uitgerekend, dat mijn pers tien handpersen vervangt, dus twintig arbeiders...”

Nu wordt Walter boos.

„Als u niet onmiddellijk verdwijnt,” schreeuwt hij tegen König, „dan laat ik u er uitgooien...”

König wordt iets bleeker. Hij maakt een buiging.

„Ik ben het gewend, sir,” zegt hij, „u behoeft niet eerst tegen me te schreeuwen...”

Hij opent de deur. Hij sluit haar achter zich. Pas dan snoeren verdriet en vertwijfeling hem de keel. Weer mis ! En hij dacht nog wel de belangstelling van den almachtigen mister Walter gewekt te hebben. Langzaam gaat hij naar beneden, voorbij menschen, die met bedrukte strooken in de hand heen en weer schieten, trap-op, trap-af en die zeer verrast zijn hun hoogen chef, meneer Walter, plotseling ook daar te zien. Hij snelt een onbekenden jongen man achterna, haalt hem in en grijpt hem bij de schouders...

„Waar gaat u naar toe, König ?” vraagt Walter buiten adem.

Deze weet niet wat hem overkomt : „U hebt mij toch de deur gewezen, sir ?”

„Bent u lichtgeraakt ?” vraagt Walter misprijzend terug. „Een uitvinder mag niet lichtgeraakt zijn. Ik wilde u overigens alleen vragen, of u mij een man kunt noemen, die

er mij voor instaat, dat u geen dwaas bent...”

„Mr. Thomas Bensley,” zegt König prompt.

Walter wordt rood van vreugde. „Bensley ? Ja kerel, König, waarom hebt u mij dat niet direct gezegd ?” Hij trekt König langs de trap naar zijn werkkamer terug. Daar laat hij den uitvinder plaats nemen, kijkt hem een oogenblik met bijna vaderlijke welwillendheid aan, en zegt dan plotseling : „Hooft u eens, König, ik zou uw snelpers natuurlijk ook gekocht hebben, als u Bensley, mijn ouden vriend, niet genoemd had. Maar nu ter zake : wanneer zal ik naar uw meening de Times voor den eersten keer met stoomkracht kunnen drukken ?”

„Sir !” roept König stralend uit.

Maar Walter's gezicht betreft tegelijk weer. Nadenkend strijkt hij over zijn baard. „Er zullen moeilijkheden komen,” bromt hij, „moeilijkheden, waaraan uw schoolwijsheid natuurlijk niet gedacht heeft. We moeten verstandig zijn, zeer verstandig... en vooral den mond dicht houden, König...”

Plotseling blijft hij voor den jongen man staan en zegt met zijn aan bevelen gewende stem : „Wij moeten vlug zijn, König. Ik moet deze pers hebben, nog voor de ster van Napoleon verbleekt.” En als hij bemerkt, dat de uitvinder verrast is, voegt hij er aan toe : „Vertrouw maar op mij. Groote mannen hebben haast altijd een slecht einde. Wij moeten vlugger zijn dan het lot...”

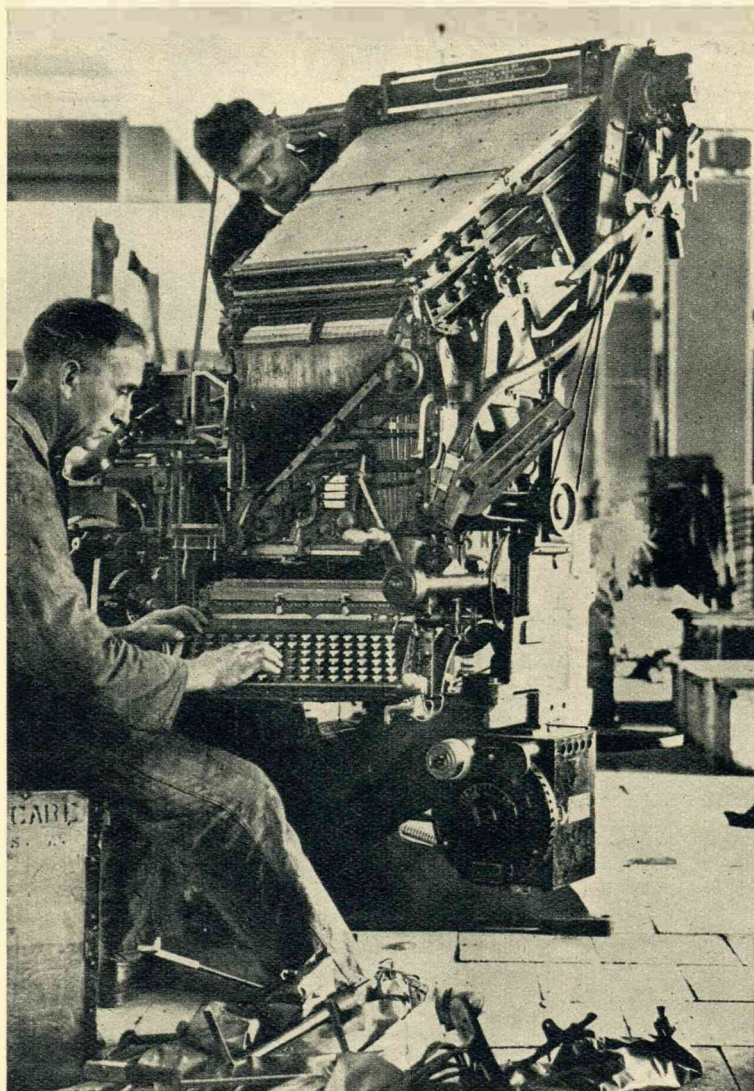
Hij steekt de hand naar König uit. Deze is een oogenblik in de verleiding, om de hand te kussen, die hem uit teleurstelling en nood haalt. Maar dan drukt hij haar slechts, doch zoo heftig, dat Walter een schreeuw geeft.

In den nacht van 27 op 28 November van het jaar 1814 wacht den redacteuren van de Times een onaangenaam bericht. Zij zijn klaar met hun werk en zitten nog wat samen te praten om de opgewonden zenuwen tot rust te laten komen, als mister Walter hun plotseling laat zeggen, dat zij nog in het gebouw moeten blijven wachten. Wachten ? Waarop ? vragen zij korzellig. Is het blad al niet lang klaar, alle handschrift gezet, zelfs gecorrigeerd ?

De redacteuren zitten bij elkaar en wachten, zooals hun opgedragen is. Het ene kwartier na het andere verstrijkt. Van John Walter is niets te zien of te hooren. Men fluistert, dat hij zich heeft teruggetrokken met dien jongen Duitscher, die al een paar jaar lang bij hem in en uit loopt, zonder dat men weet, wat deze mister König eigenlijk uitvoert.

In de drukkerij van de Times staat de chef. Hij is woedend. Daar hebben ze op bevel van den baas alle handpersen in een kleine ruimte bij elkaar gezet en de andere zalen afgesloten, zoogenaamd om reparaties uit te voeren. Maar mister Puns geloof niet aan reparaties. Telkens weer komen troepjes werklui voorbij, die geheimzinnige kisten in de afgesloten zalen slepen. En vandaar hoort men onafgebroken gehamer. Mister Puns vindt, dat de baas hem best had kunnen vertellen, wat hier uitgevoerd wordt. Het zou dan ook gemakkelijk voor hem geweest zijn, om de menschen in zijn drukkerij aan het werk te houden. Zij worden door het voortdurende komen en gaan, door het kloppen en de drukte daaraan ernstig afgeleid.

Puns is wanhopig. Hij begrijpt de stemming onder zijn menschen, maar toch mag hij het werk geen minuut laten onderbreken. Iedere minuut is kostbaar, niet te vervangen. Hij beheerscht zich en zegt den menschen, dat zij naar hun plaatsen moeten teruggaan. Maar niemand gehoorzaamt. Een gemor ontstaat, vuisten worden gebald. Dan neemt Puns een besluit, dat erg zwaar valt. Hij zal zich bij mister

Verscheidene systemen zetmachines hebben elkaar opgevolgd, na de uitvinding in 1851 door den Deen Christian Sørensen. Zijn uitvinding werd in 1881 verbeterd door Thomas, terwijl Mergenthaler reeds in 1877 te Cincinnati zijn „linotype” had geconstrueerd. Tal van verbeteringen zijn sindsdien nog aangebracht, zoodat de zetter thans nog alleen het toetsenbord hoeft te bedienen en de machine het overige doet.

Rustig werken ze in het schoone landschap.

Het touw wordt geslagen.

De einden worden in elkaar gevlochten.

De typische tocht neemt een aanvang.

Al spinnende achteruit.

BIJ DE TOUWSLAGERS VAN GRAVE

Zij „tippelen” wel tien km. per dag!

Als wij aan touwslagers denken, herinneren we ons steeds, dat onze admiraal Michiel Adriaanszoon de Ruyter ook eens dit vak, zij het dan in eerste begin, heeft uitgeoefend. Het grappige liedje zingt daarvan :

„In een blauw geruiten kiel, draaide hij aan 't groote wiel, den ganschen dag”.

(Dat „ganschen” dan met een flinken uithaal gezongen !)

We weten ook hoe Michieltje's jongenshart bij dien eentonigen arbeid „ondragelijke smart” leed.

Zooals onze Michiel vele jaren geleden aan het groote wiel draaide, zoo draait thans nóg het knechtje van den touwslager daaraan !

We kunnen ons goed voorstellen, dat het den toekomstigen admiraal van Neerlands vloot wel eens droef te moede werd in zijn kleine hokje achter het groote wiel en dat hij plots lust kreeg naar het haantje van den Vlissingschen toren te klimmen, om eens wat anders te zien en mee te maken....

Gelukkig zijn niet alle wieldraaiende jongens admiraals-in-spe, want dan zouden ook zij ondraaglijke smart lijden, wat echter niet het geval is.

Maar nu ter zake :

Het touwslagersvak is een der oudste handwerken in ons land en de touwslagers van Grave, wier gasten wij waren, oefenen dit vak nog op de oude, gerenommeerde wijze uit. Zij vertelden ons een klein stukje geschiedenis : In 1874 werd door den vader der

En hier is een overzicht der lijnbaan.

„Draaide hij aan 't groote wiel . . .”

De slagen worden „geschuurd”.

Dan volgt het wasschen . . .

tegenwoordige touwslagers een lijnbaan aangelegd en ingericht, achter den Maasdijk. Toen was het touwslaan nog een handwerk, dat algemeen werd uitgeoefend. In bijna iedere plaats van Nederland trof men een lijnbaan aan en de werkers waren opgenomen in het touwslagersgilde.

Geleidelijk zijn echter de meeste banen verdwenen. De machines namen ook hier de taak der werkers over en produceerden veel meer touw dan de mannen met de hand konden vervaardigen. Dit touw zag er niet kwaad uit en was bovendien goedkooper. Onze Gravesche touwslagers, bekend onder den naam: „Firma A. H. Janssen en Zn” gaven den moed echter niet op, bleven hun oude vak getrouw en werkten hard, met het gunstige resultaat, dat zij door velen hun product verkozen zagen boven het fabriekswerk, wegens de diverse deugden, die nu eenmaal het handwerk oplevert. Het oude bedrijf wordt steeds in de open lucht verricht. Ofschoon de „werkplaats” een kleine oppervlakte beslaat, moeten de touwslagers elken dag een heel eindje „tippelen”, een flinken afstand afleggen!

De baan is honderd en tien meter lang. Deze afstand wordt door hen, achteruit loopend, ongeveer vijf-en-veertig maal per dag afgelegd en vanzelfsprekend ook evenzoovele keeren terug, in voorwaartsche richting, zoodat aan het eind van den werkdag ongeveer tien kilometer werd gelopen.

Dit is, sportief gesproken, reeds een heele prestatie, maar voor de touwslagers is het zóó gewoon, dat

ze in hun vrijen tijd nog gaarne eenige uurtjes gaan kuieren. Van den touwslager kan men voorts zeggen, dat hij „achteruitgaande zijn brood wint”. Op 't eerste gezicht schijnt zulks vreemd, maar het is in elk geval de waarheid.

De bewerking van het touwslaan is nog al eenvoudig. Ingewikkeld is deze arbeid nu bepaald niet, maar hij moet wel nauwkeurig en geduldig worden verricht. Zooals men op de foto's zien kan, houden de mannen in hun voorschoot een flinken bos hennep, waaruit de draad gesponnen wordt. Na het spinnen volgt het slaan. Drie draden worden ineengevlochten en nu begint het product al wat op touw te gelijken. Het wordt nog nagedraaid, zoodat het stevig in elkaar zit, dan gewasschen, om de vezels los te maken, geschuurd, om de vezels te verwijderen en ten slotte gebroken, om het geheel glad en gaaf te maken. Die draden worden verder in een z.g. zevenslag vereenigd en het eindresultaat is b.v. een stevig paardenleidsel, dat er fraai uitziet en een heelen tijd mee kan gaan.

Al die bewerkingen vindt men weer op de foto's. Daar zijn de rustige werkers in het landschap; men ziet hoe het touw geslagen wordt en gedraaid. Dan aanschouwen we het begin van den typischen tocht, die, al spinnend, achteruit geschiedt.

Er is nog een fraaie foto van de lijnbaan, voorts van het andere „Michieltje”, bij zijn groote wiel, van de verdere bewerking, als schuren, wasschen, strijken, enz. En dan krijgen we het touw te zien, vervaardigd op de ouderwetsche maar degelijke en beproefde wijze, in een interessant en eeuwenoud bedrijf, waaraan ook eens Neerlands grootste admiraal zijn bescheiden en kortstondige medewerking verleende!

H.

. . . en het strijken.

De prop, waarmee geschuurd wordt.

Poetsen maar.

Ten slotte wordt het touw goed nat gemaakt.

„Het kind zag er den laatsten tijd zeer slecht uit. Het was gewoonweg verschrikkelijk om aan te zien: zulke groote holle oogen en zwarte randen eronder.“
Dit is niet het begin van een gruwelroman, maar een citaat uit een brief van den Heer Jac. Mark, over zijn dochtertje. Hij schrijft verder: „dit is thans (na het gebruik van Kalzan), geheel verdwenen en de eetlust is weer geheel opgewekt.“
Het is veel verstandiger, om niet te wachten tot Uw kind er ook „gewoonweg verschrikkelijk“ uitziet.
Een tekort aan mineralen — een onontbeerlijke bouwstof voor het kinderlichaam — kan allerlei nare gevolgen hebben, die U met Kalzan gemakkelijk en goedkoop kunt voorkomen.
Kalzan is het eenige, geheel verteerbare Calcium-natrium voedsel.

KALZAN
in tablet- en poedervorm.

**Ruim
f10.000
aan
prijzen!**

Zooals reeds werd aangekondigd, verdeelt PANORAMA op 5 December a.s. een aantal groote prijzen onder de vaste lezers.

Nog even brengen wij de prijzen in herinnering. 't Zijn:

Een Fordor Touring Sedan de Luxe, 8 cylindere, 85 rem p.k., vier-deurs. Catalogusprijs. . . . f 2125.-

Een Chevrolet Touring Coach, 6 cylindere, 85 rem p.k., 2 deurs. Catalogusprijs. . . f 1950.-

Twee geldprijzen à 1000.- . . . f 2000.-

Acht geldprijzen à f 500.- . . . f 4000.-

AL ONZE ABONNÉ'S HEBBEN EEN KANS EEN DER BOVENSTAANDE PRACHTIGE PRIJZEN TE WINNEN!

EUREKA

Slot van blad. 15

Walter laten aandienen en dezen rond-uit vragen, wat er dezen nacht aan de hand is. Hij zal ook ronduit zeggen, dat hij zijn menschen niet meer in de hand heeft, dat hij alleen voor hen en voor hun gewone werk kan instaan, als het lawaai in de andere zaal ophoudt. Puns gaat de drukkerij uit, maar hij moet eerst zijn kalmte herkrijgen voor hij zich bij Walter laat aandienen. Het is geen kleinigheid als chef van de drukkerij voor den baas te verschijnen en te verklaren, niet meer bij machte te zijn, om het gewone werk te laten verrichten.

Eindelijk komt Walter. Puns staat op, stemt zijn bezwaren, zijn verzoek.

Walter denkt even na. „Zet je menschen aan het werk,“ zegt hij ten slotte.

Puns staat sprakeloos: „Aan het werk? Maar als ze dan niet werken willen? Meneer, de oplage is in gevaar!“

Er glipt iets als een glimlach over het gezicht van John Walter. „Hindert niet, Puns. Ik onthef je bij wijze van uitzondering van je verantwoordelijkheid.“

Puns wankelt als een gebroken man naar de drukkerij terug. Als de zon op de aarde gevallen was, dan zou hij minder onder den indruk, minder ontmoedigd zijn. Zijn menschen zien hem en snellen hem tegemoet. De geheimzinnige machine in de zaal daarnaast loopt nog steeds. Men vraagt Puns wat hij uitgevoerd heeft.

„De baas is woedend,“ liegt hij in zijn verwarring. „Ga aan je werk en houd je mond dicht. Als je niet klaar komt, ga je er morgen uit en ik ga mee.“

Zijn barsche toon, zijn ontdaan gezicht maken, dat het een oogenblik rustig is. Er wordt weer gewerkt!

Het is half zes 's morgens. John Walter en Friedrich König komen de werk-kamer van den uitgever binnen. Hun kleeding is vol vlekken, hun handen zijn doorgezweet, zij merken het niet.

„Sir,“ zegt Friedrich König, „nog een half uur...“

„Over vijf jaar,“ zegt Walter ontroerd, „zal ik het dubbele drukken van thans en over vijftien jaar zal ik een oplage van vijftigduizend hebben.“

„Het is vlak voor zessen, sir,“ zegt König en hij huilt.

„Kom, König,“ zegt Walter ernstig, „nu begint het moeilijkste deel van ons werk. Tot nu toe gold het alleen machines, nu geldt het menschen...“

Even later treedt hij het vertrek binnen, waar zijn redacteurs wachten. Zij kijken hem uit hun slaperige oogen knipperend aan. Hij heeft couranten onder zijn arm geklemd, die hij nu voor hen op de tafel werpt. „Hier, mijne heeren,“ roept hij, „de Times van 28 November 1814.“ De redacteurs staren hem verbaasd aan. Heeft de baas hen den heelen nacht hier gehouden om hun nu het gewoonste ding van de wereld te toonen, een verscheid afgedrukt exemplaar van hun Times?

Maar in John Walter's oogen is een bijzondere flikkering. „Nu, Smith,“ wendt hij zich tot zijn wetenschappelijke reporter, „bekijk dit blad nu eens zorgvuldig. Zie je er niets bijzonders aan?“

Smith stottert: „Stephenson, sir? Is er iets met Stephenson?“

„Wat bedoel je met Stephenson?“ vraagt Walter. Maar dan lacht hij. „Jou mankeert, Smith, het voornaamste voor een reporter, de neus.“ Hij houdt hem het vochtige blad onder 't reukorgaan.

„Nu, snuif je nog altijd niets? Dit blad, mijne heeren, is met stoomkracht gedrukt!“

„Met stoomkracht?“ roept Smith. „Maar, sir, heb ik niet pas een paar weken geleden haarfijn bewezen, dat stoomkracht niet alleen onwetenschappelijk, maar ook zeer onpractisch is?“

„Ja,“ glimlacht Walter, „dat heb je zeker bewezen. Maar ik wil ook geen wetenschappelijk werk drukken, alleen maar een goede krant.“

En hij verlaat de overblufte medewerkers. De glimlach wijkt van zijn gelaat. Hij krijgt bezorgde groeven in het voorhoofd, als hij nu de drukkerij binnengaat, waar de arbeiders in groepen bij elkaar staan en wild gesticuleeren. Als zij Walter zien, wordt liet stil, de stilte voor den storm. Puns komt aanloopen en haalt de schouders op; hij wil te kennen geven, dat hij niet bij machte is, het noodlot tegen te houden.

Walter geeft hem een courant. Puns wordt bleek, zijn handen trillen.

„Afgedrukt?“ stemt hij. „Zonder ons en onze persen? Sir, hoe kan dat?“

John Walter verheft zijn stem. Allen moeten hooren, wat hij nu gaat zeggen. „De Times is vandaag met stoomkracht gedrukt, werklu!“ roept hij. De storm breekt los. Vuisten worden gebald en tegen den baas opgeheven. Kreten van woede weerklinken, wanhopige stemmen huilen en sussen.

Maar dan maakt Walter met een armbeweging stilte.

„Luister nu, werklu!“ gaat hij voort. „Het gebouw is omsingeld door politie. Als jullie van plan zijn om geweld te gebruiken, dan ben ik sterk genoeg, om tegen jullie op te treden. Maar ik wil niemand van jullie onrecht doen. Alleen moeten jullie niet willen probeeren, om met je bloote vuisten den vooruitgang tegen te houden. Wie tusschen de spaken van het draaiende rad der geschiedenis valt, die wordt vermorzeld. Maar wanneer jullie belooft, je verstand te bewaren, dan zal er voor jullie gezorgd worden. Ik beloof jullie plechtig: Ieder van jullie, die door de nieuwe pers broodeloos wordt, krijgt van mij zijn loon zoo lang uitbetaald, tot hij een nieuwe positie gevonden heeft. En nu, menschen, ga nu naar huis. En houd je kalm!“

Walter heeft gesproken. Hij wacht een oogenblik, dan knikt hij. Hij verwacht geen antwoord. Dat allen zwijgen is voor hem voldoende.

Hij wendt zich tot den uitvinder, die ontroerd achter hem staat: „Hebt u eigenlijk het hoofdartikel van de Times van vandaag al gelezen?“ vraagt hij. König schudt ontkennend het hoofd. „Doet u dat dan eens?“ raadt Walter hem. Een herinnering geeft hem zijn goede humeur terug. Heeft hij niet indertijd gemeend, dat hij zijn lezers den naam van een onverschilligen en erg lastigen mister König niet kon noemen? En toch gaat het hoofdartikel van de Times van 28 November 1814 over niets anders dan over dezen Friedrich König. Zoo heeft ten opzichte van een König zelfs zijn speurneus een oogenblik gefaald, zijn speurneus, die het geluk en einde van een keizer te voren in de gaten had. Daar heeft John Walter plezier om. Overigens heeft hij weer een woordenspel op zijn geweten, dat hij zijn lezers ditmaal niet meer meent te moeten onthouden.

**Verliest haar DIKTE!
26 pond in 6 weken.**

Nieuwe, veilige, prettieve vermageringskuur in vloeibaren vorm.

„Mijn dokter adviseerde mij een vermageringskuur. Toen nam ik BonKora en verloor 26 pond in 6 weken. Afname heupen 22, buste 15, borst 17 cm. Mijn vermoeidheid verdween en ik ben vol levenslust.“

Mevr. M. A. Pr. Later schreef zij nog 8 pond lichter te zijn geworden, dus totaal 34 pond.

Verliest ook *gij* Uw dikte door de veilige BonKora-kuur. Geen schadelijke bestanddeelen. Geen hongerijsden. 't Is raadzaam zeer vette spijszaten te vermijden, maar EET GERUST FLINK van alle smakelijke spijszaten, als vermeld op de

Bovenste foto toont Mevr. M.A.Pr. vóór zij BonKora nam, de onderste na verlies van 34 pond overtollige dikte.

BonKora-verpakking. Koop vandaag nog een flesch BonKora à f 2.25. alom verkrijgbaar bij apothekers en erkende drogisten of vraag inlichtingen bij het BonKora-Depot, Singel 115, Amsterdam-C. Doe de kuur één week en U zult tevreden zijn.

Zie er goed uit!

Deze uitstekende creaties van Daggett & Ramsdell hebben alle de buitengewone kwaliteiten van Daggett en Ramsdell's beroemde crèmes. De poeder is onovertroffen. De rouge wordt geleverd in drie tinten, welke precies passen bij Uw teint: De Lipstick geeft een stralende kleur aan Uw lippen en houdt ze zacht en lenig. De Eye Shadow en de Wenkbrauwenstift verhoogen de glans van Uw oogen.

Daggett & Ramsdell

Imp. H. HAGEMEIJER · Hoogstraat 30 · Den Haag

Hippische sport te Tilburg. Een fraaie sprong van mej. Verschuren (Tilburg).

De K.N.A.O. heuvelrit door Zuid-Limburg werd gewonnen door dhr. H. M. Vintgens Den Haag, op Studebaker. I. D. baron van der Goes van Dirkland, voorz. der K.N.A.O.-sportcommissie, overhandigt den beker.

Sport van de week

De voetbal rolt thans weer echt, d.w.z. de strijd om de punten is begonnen. Of men nu actief aan het spel deelneemt, of de verrichtingen als trouw supporter langs het lijntje volgt, voor iedereen is de competitie de grootste voetbalattractie.

Veel verrassingen zijn er in de Zuidelijke eerste klasse op dezen eersten competitiedag niet gevallen. Dat N.A.C. met 3—2 van Longa won, vinden wij althans vrij normaal. De Bredanaars hadden

Te Maastricht speelden R.K.V.V.L. en de Sittardsche Boys puntloos gelijk. Moment tijdens een aanval op het doel der Boys.

hier trouwens extra-verplichtingen in verband met hun jubileum. De kampioenen waren in Tilburg bij N.O.A.D. op visite en behaalden daar een 4—2-overwinning. Spannend ging het toe in Roermond, waar R.F.C. zich met 3—4 door B.V.V. zag geklopt. Eindhoven en Bleijerheide, twee clubs, die

op het einde van het vorige seizoen zooveel stof in de Zuidelijke contreien hebben doen opwaaien, zagen zich thans reeds op den eersten Zondag tegenover elkaar geplaatst. Ook thans won Eindhoven, zij 't ook minder onverwacht met geringer verschil. De gastheeren bleven n.l. met 3—1 in de meerderheid en wanneer, zooals booze tongen beweren, Bleijerheide vorig seizoen Eindhoven een plezierje heeft gedaan, dan hebben de mijnstreekbewoners hiervoor in Eindhoven weinig dank gevonden.

Tenslotte wilde M.V.V. bevestigen, dat het in elk geval niet buiten het kader van het eerste-klasse-milieu valt. De Maastrichtenaren deden dit in den vorm van een 3—1-overwinning op Willem II, welks eerste schrede in de eerste klasse dus niet zoo succesvol is geweest.

* * *

Uit het kamp der I.V.C.B.-ers vallen eenige bijzonderheden te vermelden. In het Limburgsche moesten de kampioenen, R.K.V.V.L., met een puntloos gelijk spel genoegen nemen tegen de Sittardsche Boys. Dat R.K.O.N.S. met 3—1 van Valkenburg won, kan gerust in de kolom „verrassingen” worden gerubriceerd. En het nieuwe V.V.H. klopte Kimbria, waarvan wij meer hadden verwacht, met 3—2.

In de andere afdeling deelden Best Vooruit en Schijndel de punten (1—1). Brabantia was in kampioensvorm en klopte het arme R.K.T.V.V. met 4—0. Weer geen succesvol begin voor de Tilburgenaars. Voor de grootste verrassing zorgden misschien de Venlosche Boys wel, die Mulo op eigen grond met 1—4 klopten. Wilhelmina begon tenslotte nog geweldiger, door S.V.B. met een 9—0-nederlaag naar Blerick terug te sturen. Het nieuwe Eendracht weerde zich goed tegen Kolping, scoorde voor de eerste maal in de eerste klasse niet minder dan vijf doelpunten, doch zag er door de Helmondsche ploeg zes tegen zich gemaakt.

Eindhoven wint met 3—1 van Bleijerheide. Kiekje voor het doel der gasten.

Een spannende strijd tusschen Roermond en B.V.V. (3—4). Een afgeslagen aanval der Limburgers op het Bossche doel.

Het Rila-klooster in vogelvlucht gezien, te midden van een oase van groen. Dit klooster werd gesticht in de 14e eeuw, maar voor het grootste gedeelte door brand verwoest in 1833. Hetzelfde jaar begon men echter met den herbouw. Van het oude bouwwerk is alleen de toren van Sevastocrat-Hrelu overgebleven. Dit klooster behoort tot de modernste van Bulgarije en vormt het centrum van pelgrimstochten, die elk jaar op 25 Augustus hun hoogtepunt bereiken — ongeveer 15000 bedevaartgangers vullen dan het plein binnen de kloostermuren. Dit klooster is tijdens de Turksche overheersching ook het bolwerk geweest, waar de Bulgaarsche cultuur zich tot op den dag der vrijheid intact heeft weten te houden.

RILSKOE SELO

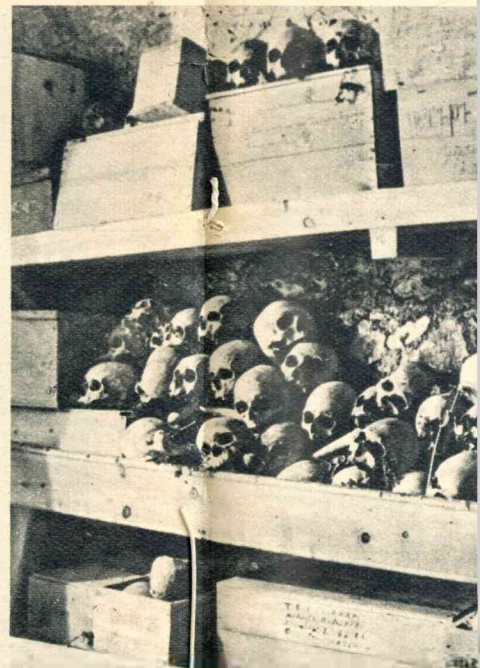
Een klooster in het hooggebergte

Het plaatsje Rila (in het Bulgaarsch Rilskoe Selo) ligt op 51 km. Z.Z.W. van Sofia en is te bereiken per trein naar Radovice en Decauville. Ongeveer 10 km. verder, in een ravijn van het prachtige Rila-bergmassief, ligt het befaamde klooster van Rila, het grootste en ook het rijkste

van Bulgarije, dat niettegenstaande een 500-jarige heerschappij der Turken zijn zelfstandigheid en onafhankelijkheid heeft weten te bewaren en het kenteeken van eigen nationale kunst en cultuur nooit heeft verloochend.

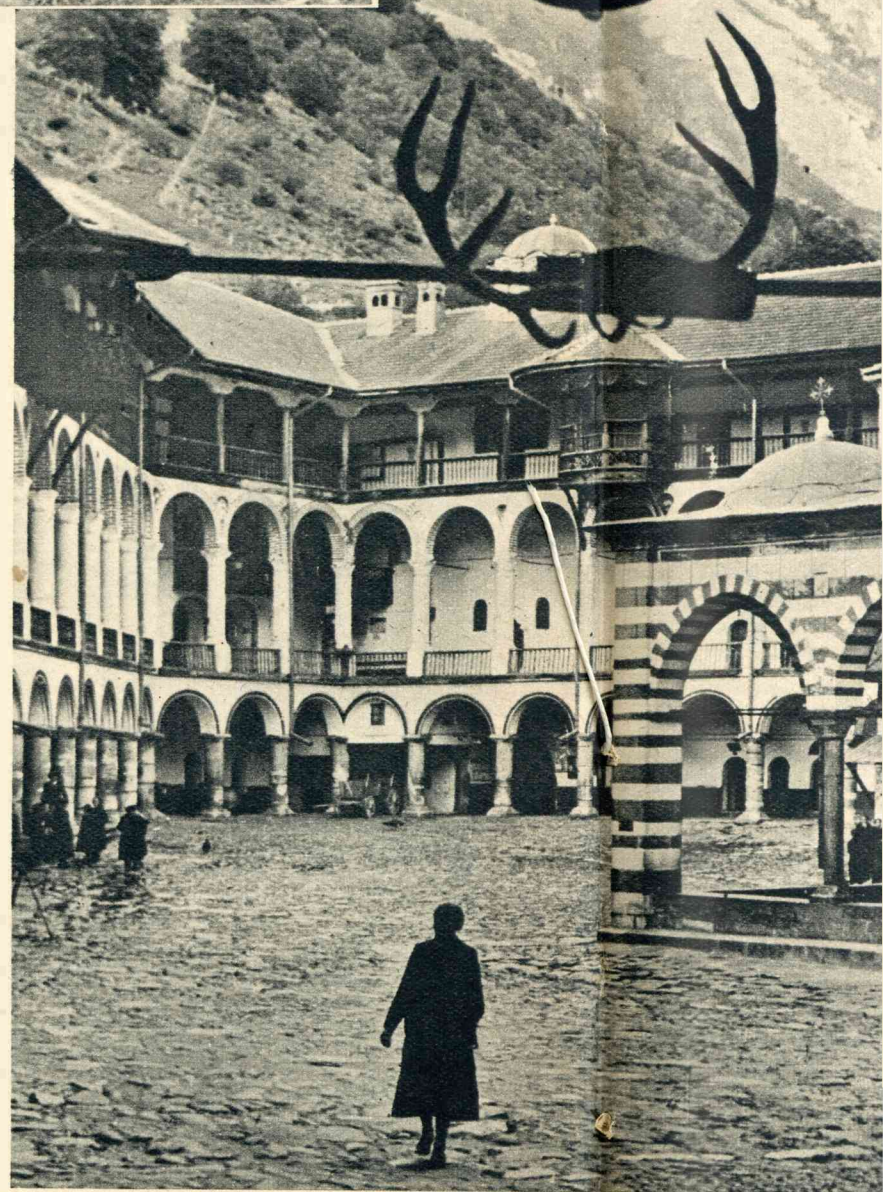

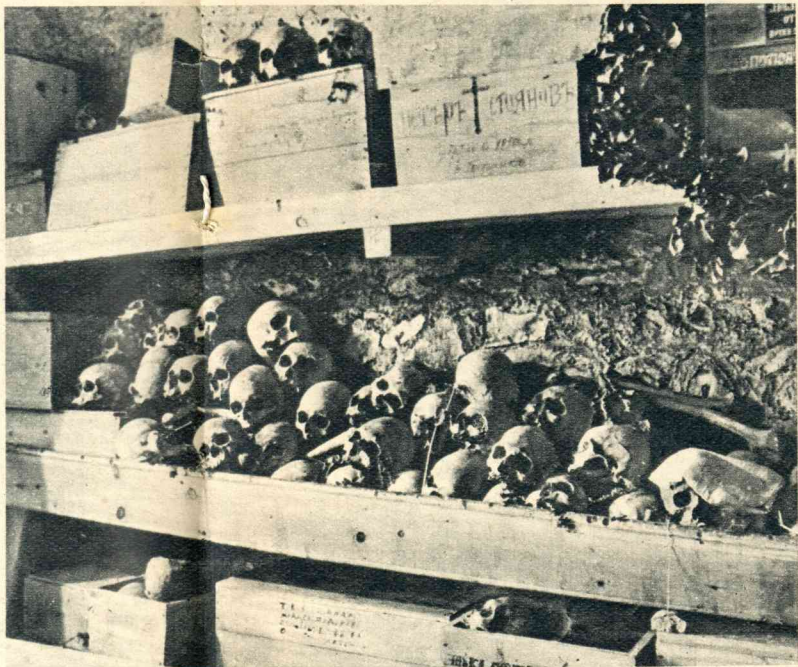
Het werk der monniken is veelzijdig. Zij hebben zich niet alleen bezig te houden met bidden en geloofsverkondiging, maar ook met het beheer van de uitgestrekte kloosterdomeinen, bosschen en landerijen. Hun cel ziet er uit als een comfortabele zit-slaapkamer, eenvoudig en degelijk gemeubileerd, waar de moderne schrijfmachine haar rhythmisch getik doet hooren en de atmosfeer een harmonische mengeling uitademt van gebed, teruggetrokkenheid en tevens zakelijke bedrijvigheid, die door het beheer der kloostergoederen noodzakelijk wordt gemaakt.

Het kleine kerkhof, dat aan het klooster is verbonden, om er alle afgestorvenen te begraven. Er moet gemaakt worden en daarom wordt het gebeente in kisten en bakken verzameld en voorloopig bij Moeder Gods buiten de muren

De kloostergebouwen vormen een onregelmatig plein, waarop de kerk staat. Dit plein is omgeven door verdiepingen, die in Byzantijnschen stijl zijn en roode versierselen een bonte flikkering te voelicht. Op den achtergrond van onze foto ziet men de sneeuwde Bulgaarsche hooggebergte, dat het Rila-

Het kleine kerkhof, dat aan het klooster is verbonden, is niet ruim genoeg om er alle afgestorvenen te begraven. Er moet dus van tijd tot tijd ruimte gemaakt worden en daarom wordt het gebeente nu en dan verwijderd, in kisten en bakken verzameld en voorloopig bijgezet in de kerk der Heilige Moeder Gods buiten de muren van het klooster.

De kloostergebouwen vormen een onregelmatig vierkant rondom een groot plein waarop de kerk staat. Dit plein is omgeven door zuilengaderingen van twee verdiepingen, die in Byzantijnschen stijl zijn gehouden en wier witte, zwarte en roode versierselen een bonte flikkering te voorschijn tooveren in het zonnelicht. Op den achtergrond van onze foto ziet men enkele flitsen van het besneeuwde Bulgaarsche hooggebergte, dat het Rila-klooster als 't ware encadreert.

Een hoekje van het inwendige der kloosterkerk met haar mooi verguld beeldhouwwerk rondom de beeltenissen van Christus en de Heilige Maagd Maria. Deze kerk, die dateert uit de 19e eeuw (er is van het oorspronkelijke gebouw uit de 14e eeuw maar weinig overgebleven), bevat ook talrijke fresco's, voor het meerendeel afbeeldingen van bijbelverhalen of godsdienstige motieven. Ofschoon de fresco's in het algemeen vrij naïef aandoen, maken ze toch een voortreffelijken indruk door de ongekunsteldheid, waarmee ze, waarheidsgetrouw, hun uiteenlopende onderwerpen weergeven of illustreren.

Tooneeltjes als het hieronder afgebeelde zijn niet zeldzaam. De proviand voor het klooster wordt steeds per ossenwagen naar het plein gebracht en de monniken zorgen ervoor, dat de voorraad wordt afgeladen en te beroegder plaatsse terechtkomt. Men lette tevens op de typische halsters der trekossen.

DE MAN MET HET BLAUWE MASKER

door

ANTHONIE MORTON

*Winnaar van den Lippincott-
prijs van 7500 dollar*

Kolonel Belton, die zich afzijdig had gehouden en 'n opmerkelijke zelfbeheersching ten toon spreidde, kwam een stap naar voren, als vond hij, dat 't nu meer dan welletjes was.

„Maar dat gaat niet, dat gaat niet! We kunnen deze... deze personen niet gaan fouilleeren!”

„De wet is de wet, meneer,” zei Tank, nog zeer vol daan. Belton schraapte zijn keel en keek woedend. Mannering begreep, dat hij dacht aan de beroemdheden, die nog in huis waren, aan de opschudding en de sensatie, die zoo'n onderzoek moest veroorzaken. Hij had op dat moment medelijden met den kolonel, want Belton was iemand, die de goede vormen hoog hield en 't zeer ernstig nam met zijn plichten tegenover gasten.

„'t Is eenvoudig ondenkbaar,” mompelde hij; „zooiets... zooiets dóét men niet!”

„Waarom niet?” zei Tank laconiek. „Wat kunnen we anders?”

Er kwam een pauze.

De eenige, omtrent wien Mannering niet zeker was, was Long. Gerry stond tegen

de tafel geleund, nu met een glimlachje en volkomen op zijn gemak. Hij had enkele minuten tevoren schuldig geleden en bang voor de gevolgen, nu maakte hij den indruk, dat hij zich nergens ter wereld iets van aantrok. Belton was buitengewoon rood in zijn gezicht, van ergernis en zorg. Wagnall schikte zich zoo goed mogelijk in de omstandigheden en berustte kalm. Sergeant Tring en de andere politie-beambte schenen met groot behagen naar hun komende taak uit te zien, terwijl Mason, de man van het agentschap, zich eveneens vermaakte — leedvermaak.

Mannering vond, dat sergeant Tring tegenviel.

Als het noodig was, de aanwezigen te fouilleeren, moesten er natuurlijk voor alles maatregelen worden genomen, dat niemand het huis verliet. Het feit, dat het ongeluk in die richting al gebeurd was, had den sergeant tot het inzicht moeten brengen, dat zijn voorstel geen baat kon brengen. Hij onderschatte Tring.

De detective meende, niet zonder grond, dat Long kans had gezien, de valsche parels voor echte in de plaats te stellen en het oorspronkelijke snoer te verstoppelen of door te geven aan een medeplichtige. Deze oplossing lag voor de hand — als de medeplichtige nog in huis was, moest hij door een onderzoek aan den lijve gevonden worden. Tring wist heel goed, dat het gezelschap al begonnen was op te breken. Hij betwijfelde echter of Long, die niet in de ontvangkamer was geweest, dit wist; door zoo'n onderzoek voor te stellen hoopte hij, den jongen Amerikaan eenigerlei bekentenis te ontlokken.

Long beet echter niet, maar hij verbrak wel de stilte.

„'t Spijt me, dat u me niet op mijn woord geloovent wilt,” zei hij. „Maar ik zeg u nog eens: ik heb die parels” — hij wees naar het snoer, dat Tring in de hand had — „voor 't eerst gezien, toen ze uit mijn zak kwamen. Dat was de eerste en de éénige keer, dat ik ze zag.”

„Is dat waar, Gerry?” vroeg Wagnall strak.

Gerry Long kreeg een beetje kleur, maar zijn stem bleef vast.

„'t Is zooals ik zeg,” hield hij vol.

Wagnall haalde diep adem. Mannering, die hem aan stond te kijken, kon zich nu indenken, hoe die man was opgeklommen tot zoo'n hoogte in de handelswereld. Hij trad zó op, dat men den indruk kreeg: zijn woord is natuurlijk wet. Geen mensch had den diefstal kalmer op kunnen nemen.

„Daar ben ik mee tevreden,” zei hij.

„Maar ik niet, helaas,” zei Tring met ontzag.

Wagnall keek naar den sergeant, alsof die lucht was.

„Ik zal met den inspecteur gaan spreken,” zei hij. Tring kreeg een kleur en mompelde iets. Mannering

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE

John Mannering doet een huwelijksaanzoek aan de liefstallige Marie Overndon, maar wordt afgewezen, omdat zijn financiële omstandigheden niet bepaald gunstig zijn. Na deze teleurstelling begeeft hij zich naar Londen, waar hij door spelen en juwen vergetelheid tracht te zoeken. Het restant van zijn kapitaal smelt nu weg als sneeuw voor de zon. Lord Fauntley, die in de meening verkeert, dat John Mannering zeer rijk is, nodigt hem te zijnen huize en stelt zijn dochter Lorna, een kunstschilderes, aan hem voor. John toont warme belangstelling voor de ongeëvenaarde collectie edelsteenen, welke lord Fauntley bezit, en die in een speciale kluis is opgeborgen. Hij slaagt erin het geheim van de safe te vernemen en langzaam rijpt het plan in hem de kostbare juweelen te stelen. Bij deze inbraak wordt hij op heeterdaad betrapt door Lorna. Hij neemt ijlings de vlucht en laat de sieraden achter. Mannering gelooft niet, dat zij hem herkend heeft. Alsof er niets gebeurd is, nodigt hij haar den volgende avond uit te gaan dansen. Inspecteur Bristow van Scotland Yard wordt belast met de opsporing van een Kenton-broche, welke op zonderlinge wijze in een dansing bij een der gasten ontvreemd werd. Hij wendt zich tot een Londenschen opkooper, die het juweel inderdaad in zijn bezit heeft, en ontmoet daar toevallig John Mannering. Mannering weet zich uit de voeten te maken, door gebruik van een gas-revolver. Er doen zich steeds meer gevallen voor van berooving in de Londensche society-kringen. Scotland Yard staat voor een raadsel. Toevallig komt Mannering te weten dat de beroemde Rosa-parels, die destijds in Amerika gestolen zijn, zich in 't bezit bevinden van den Londenschen geldschietster Septimus Lee. Hij biedt hem een hoog bedrag voor het snoer, doch steelt 't uit het huis van Lee een dag voor de overdracht zal geschieden. Mannering tracht de Rosa-parels te verkoopen, doch ontdekt tot zijn geluk, dat de pandjesbaas en heler Levy Schmidt dezelfde persoon is als Septimus Lee! Lee verdenkt Mannering en laat diens flat door z'n chauffeur onderzoeken. Mannering betrapt den onhandigen indringer en maakt op sluwe manier van den inbreker gebruik om Lee in den waan te brengen, dat hij 'n gefortuneerd man is. Alle wantrouwen weet hij bij zijn bezoek aan Lee weg te nemen. De detective Bristow roept Mannering's hulp in bij het opsporen van den geheimzinnigen inbreker. John Mannering krijgt hierdoor alle gegevens van Scotland Yard in handen, waardoor hij zich nu volkomen veilig gaat voelen. Mannering is bij het huwelijk van Marie Overndon aanwezig. Hij ziet kans een van de geschenken, een kostbaar halssnoer, te stelen.

✱

voelde, dat er voor Gerry Long weinig of geen kans was op onaangenaamheden; dat maakte hem inwendig geruster en ontvankelijker voor den humor van de situatie.

„Zoudt u maar niet eens beginnen te fouilleeren?” vroeg hij.

Tring's ontzag voor hem ondervond een terugslag, maar de sergeant was gewend aan de afwijkingen van ongeschoolde geesten, en in geen geval doorzag hij de diepte van Mannering's opmerkingen.

„Bij nader inzien, dunkt me, dat 't niet veel helpen zou, heeren,” zei de sergeant kalm. „De helft van de gasten is al weg.”

Mannering floot en zijn verbluftheid leek volkomen echt.

„Ja, waarachtig, dat is ook zoo!”

De opluchting was kolonel Belton van het gezicht te lezen, maar hij was verstandig genoeg, er niets over te zeggen. Mason keek minachtend. Frank Wagnall haalde zijn schouders op en Gerry Long scheen te begrijpen, dat het onweer over hem heen was gewaaid. Zijn glimlach was nu echt opgewekt.

Het was in deze atmosfeer, dat inspecteur William Bristow ontvangen werd. De inspecteur luisterde naar het korte verslag der gebeurtenissen door Tring.

Het ongelukje van lady Kenton, het nazien der geschenken, door Mannering voorgesteld, de ontdekking, dat de parels ontbraken, de vondst van het snoer in de zakken van Gerry Long een paar minuten later. Tring deed zijn verhaal

erg pittig en ambtelijk.

„Hoe kwam je er op, dat Long ze misschien had?” vroeg Bristow onomwonden.

Tank haalde zijn schouders op.

„Ik deed de deur open, toen stond hij zoowat op den drempel, meneer. Is er iets?” vroeg hij. Parel-snoer weg, zei ik en toen stak hij zijn hand in zijn zak, meneer. Ik stopte er meteen mijn hand in, toen hij er niet meer aan dacht en toen had ik ze.”

Het was niet heelemaal volgens de regels, dacht Bristow, maar de uitslag had den maatregel gerechtvaardigd. Hij nam aanstonds de leiding op zich. Hij liet Tring en zijn tweeden ondergeschikte in de bibliotheek oppassen, verzocht Mason, de deur te bewaken, al was de kans op een tweeden diefstal niet groot en vroeg den kolonel, of zij eens rustig konden praten samen.

Tien minuten na de komst van den inspecteur zaten de heeren alle vijf in de studeerkamer van den kolonel, een der weinige vertrekken in het huis, die niet aan de feestviering waren gewijd.

De kolonel, veel opgewekter, nu de mogelijkheid van een schandaal uit den weg was, belde om whisky. Mannering gaf nauwlettend acht op de houding van Gerry Long en hij begreep er hoe langer hoe minder van.

Het viel hem op, dat de Amerikaan het opwekkend middel gretig aanvaardde. Long wist iets. Wat wist hij?

Daar kwamen zij dien avond niet achter. Bristow stelde een dozijn strikvragen, maar Long bleef bij zijn verklaring. Het valsche halssnoer moest in zijn zak gestopt zijn, hield hij vol.

„Weet u zeker, dat u ze niet aan hebt geraakt?” vroeg Bristow.

„Vraag maar aan Mannering,” zei Long met een vluchtig lachje.

Mannering glimlachte en knikte.

„Daar hoeft u niet aan te twifelen,” zei hij. „Ze hebben de parels geen van tweeën aangeraakt — ik trouwens ook niet. We hadden onze handen vol aan lady Kenton.”

Bristow bracht een lachje te voorschijn, maar zijn gelaatsuitdrukking was zuur.

„Nu, heeren,” zei hij, „we hebben geen afdoend bewijs, dat de parels tijdens dat ongevalletje gestolen zijn. Ze kunnen ieder uur van den dag weg zijn gehaald. 't Begint er op te lijken,” vervolgde hij peinzend, „dat iemand de echte parels vervuild heeft voor imitatie en dat hij die imitatie later in den zak van meneer Long heeft gestopt. 't Is heel handig gedaan.”

„Dank u,” zei Gerry Long temerig.

Mannering glimlachte even, maar zijn voldoening om het succes van den roof was gedeeltelijk bedorven door de ontdekking van het valsche snoer. Er had nóg iemand een oogje op de parels gehad en hij had graag willen weten, wie dat was.

EEN VERDENKING

Mannering verbaasde zich niets, den volgende morgen, dat Gerry Long hem op stond te wachten in de hall van het Elan-hotel. De Amerikaan zag er wel opgewekt uit, maar inwendig tobde hij, leek het Mannering. Het duurde niet lang of hij bracht het geval van den vorigen avond ter sprake. Mannering begreep, dat de ander daar veel over had nagedacht.

„Tot op zekere hoogte is 't natuurlijk in orde,” zei Long, toen de twee mannen naar buiten liepen, „maar ik voel verdraaid goed, dat Belton me niet vertrouwt, Mannering. En wat ik van dien detective moet denken weet ik niet goed. Zuiver is 't nog lang niet.”

„Je bedoelt,” zei Mannering peinzend, „dat je

je pas heelemaal schoon kunt praten, als je er achter kon komen, wie 't halssnoer wel heeft?"

"Daar komt 't zoowat op neer," bevestigde Long. "Hoe wou je dat dan aanpakken?" vroeg Mannering.

De Amerikaan haalde zijn schouders op. "Aanpakken? Ik?" vroeg hij. "Als jullie politie er geen kans toe ziet..."

"Je zou een particulier detective aan kunnen nemen," zei Mannering nadenkend.

Long lachte, zonder veel vreugde.

"Nóg zoo'n exemplaar als die ledenpop Mason?"

"Ja," zei Mannering met een kort lachje, "dan zit er maar één ding voor je op: hopen, dat de Yard 't ding vindt. 't Werd iets anders, als je een idee had, wie 't gedaan kon hebben."

Long keek bijzonder grimmig; Mannering zag hem aan en verwonderde zich om de strakke uitdrukking van zijn gezicht, maar hij was niet verdacht op den donderslag, die volgde.

"Dat heb ik," zei Long.

Heel even verschoot Mannering van kleur. Zij liepen door de Mall en Mannering had de wandeling en het gesprek prettig gevonden. Die kwestie met Gerry Long ging hem aan zijn hart, hij wou graag zoo gauw mogelijk zekerheid hebben, dat de Amerikaan geen onaangename gevolgen kreeg van de verdenking, die op hem was gevallen.

Maar Long had een idee, wie de parels gestolen kon hebben!

Mannering hoestte om zijn verlegenheid te verbloemen. Hij richtte zich op met een lachje, dat hem groote inspanning kostte.

"Pardon," zei hij. "Eh... dus je hebt een idee? Nu..."

"Ik wil 't je gerust zeggen," zei Long, en Mannering's hart stokte. " 't Lijkt onzinnig, maar..."

"Over wien heb je 't?" vroeg Mannering, benieuwd, maar toch overtuigd, dat Long's verdenking de waarheid niet zeer nabij kwam.

Het antwoord sloeg hem met stomheid. Het kwam er vlug uit, alsof de Amerikaan bang was, zich belachelijk te maken, al meende hij 't blijkbaar heel echt.

"Lady Kenton," zei Gerry Long.

"Lady Kenton?"

Het eerste moment voelde Mannering zich niet

in staat te spreken. Hij staarde den Amerikaan in 't gezicht, alleen de koppigheid in diens oogen en de onmiskenbare ernst van zijn toon beletten hem te lachen.

"Hoe kom je daarbij?" vroeg hij.

"Ligt nogal voor de hand," zei Long, met een beetje meer neusklank dan gewoonlijk. "Die val van de oude dame en de verdwijning van de parels vielen samen..."

"Da's niet zeker," zei Mannering vlug.

" 't Kan niet anders," hield Long vol. "Kijk eens — ik weet, dat ik ze niet gestolen heb. Jij weet, dat jij ze niet gestolen hebt. Wie dan wel? Er was verder niemand in de kamer dan wij, buiten die politie-lui..."

"En Mason, de particuliere?" vroeg Mannering snel.

"Heb ik ook aan gedacht," zei Long. "Hij is niet bij de tafel geweest. Ik geloof zelfs, dat hij toen juist buiten de deur stond."

Mannering knikte.

"Dus 't is één van ons drieën geweest — jij, ik, of lady Kenton," zei Long. "We weten, dat wij 't geen van tweeën waren..."

"Dus schiet er niemand anders over dan zij," mompelde Mannering.

Hij was op zijn qui-vive, want Long legde nogal stevig nadruk op dat "wij geen van tweeën". Zou 't kunnen, dat de Amerikaan hem wel verdacht en een fijn spel met hem speelde?

"Hm," zei hij, na een korte pauze, "dat is niet slecht geredeneerd, van jouw kant uit. Maar de politie zal jou net zoo hard verdenken als lady Kenton, als ze een van ons verdenken wil."

"Je hoeft mij niet te vertellen, hoe ze over me denken," zei Long.

Er was zooveel bitterheid in de woorden, dat Mannering zijn metgezel scherp aankeek. Op dat moment begreep hij, dat Gerry Long zich de kwestie heel erg aantrok, hoe luchtig hij zich ook hield, hoe onverschillig hij ook was. De Amerikaan leed onder de verdenking. Een kort oogenblik keek hij wanhopig en dat gaf Mannering een soort schrik.

Hij kende den ander nog niet zoo lang, maar hij zou gezegd hebben, dat Gerry Long heelemaal geen man was, om zich van een verdenking veel aan te trekken. Hij overwoog ook, dat de financiële positie van den jongen Amerikaan zoodanig was, dat de

verdenking er onzinnig door werd. Maar het feit bleef, dat Gerry Long bepaald verdriet had. Mannering voelde er zich gedrukt door. Hij kwam terug op zijn plan, naar de club te gaan.

"Laten we doorlopen naar mijn flat," stelde hij voor, "dan kunnen we verder praten, Gerry."

Long stemde toe. Op de wandeling naar de flat sprak hij niet. Gerry Long had iets op zijn hart, waardoor de zaak hem veel erger dwars zat dan redelijk leek.

Een uur later was Mannering van meening, dat de Amerikaan de flat in een veel opgeruimder stemming had verlaten, dan hij er gekomen was. Maar Mannering piekerde nog. Long had den diefstal grondig besproken, maar hij had Mannering geen aanwijzing gegeven, wat de reden van zijn bekommernis zijn kon; toch was die bekommernis echt, dat wist Mannering zeker.

"En dat allemaal om die parels van lady Kenton," mompelde Mannering voor zich heen.

Er was een sardonisch lachje om zijn lippen, toen hij het bureautje aan den muur opende en de parels uit hun schuilplaats haalde. Na een poosje borg hij het snoer weer weg, stak een sigaret aan, maakte voor zichzelf een kleine lunch gereed en ging toen uit, naar Bristow. Hij was toch al van plan geweest, naar de Yard te gaan, maar zijn gesprek met Gerry Long was hem aanleiding, dat bezoek te verhaasten. Hij maakte zich bezorgd over Long. 't was mogelijk, dat hij na een gesprek met Bristow den toestand zou kunnen verhelderen.

Bristow was in zijn gewone opgewekte stemming. Sergeant Tring, naar zijn gezicht te oordeelen nogal ingenomen met het leven, bracht zijn hand naar zijn voorhoofd en sprak de hoop uit, dat meneer geen hinder had van de vermoeienissen van den vorigen avond.

"Nee," zei Mannering, "en ik heb nog nooit iemand gezien, die zichzelf minder vermoeien wou dan u. Waarom gaf u geen order, dat de deuren gesloten werden?"

"Te laat, toen we ontdekten, dat 't ding weg was," zei Tring kortaf.

Toen de sergeant weg was en zacht de deur achter zich had dichtgedaan, presenteerde de inspecteur sigaretten, met een grimmig lachje.

Vervolg op blz. 26

Wol = 50 gram. Moterij. Krimperij.

Kleurecht.

Katoen = 100 gram. Krimperij. Kleur

echt. Trolasol geverfd

Knoollengte 559 M

Voor 50 Everlasting omslagen ontvangt U één van de schitterende handwerkboeken „1001 Pracht“, „Te Kust en te Keur“, „Handwerkvreugde“ gratis. Winkelprijs van elk f 1.50

Everlasting

Wat een éénig bedjasje

Everlasting zeker. En een model uit Praten en Breien? Dat dacht ik wel. En dat leuke slaapkamerjasje, dat zusje aan heeft, natuurlijk ook.

Everlasting is toch reusachtig. Dit vest heb ik er ook van gebreid. En voordeel! Toen ik laatst die advertentie las met dat gewicht, je weet wel, elke knot gegarandeerd 100 gram, heb ik voor de aardigheid verschillende knotten nagewogen. Maar 't is waar, hoor, Everlasting doet je geen gram tekort.

De modellen staan alle drie in No. 35 van „Praten en Breien“. Stuur ons 5 omslagen, dan krijgt U het gratis.

BRIEVEN VAN DEN DRÉ

Ulvenhout, 21 Sept. 1937.

Amico,

Eenentwintig September dateerik boven deuzen brief. D'n herfst is gekomen. Zachtekens is ie komen ritsele mee de harde blaaiques over de wegels; zachtekens — mee 't ritselend geknaag van wel duuzend muizen-smoelekens.

Zachtekens drong ie den buiten deur, mee de malsche geuren van 't vergaande blad. Lang al heb ik 'm geroken. Geroken in de dreven van 't bosch, waar den asem van 't Najaar krinkelde aan de boomen, opsteeg uit d'eerde en flierde langs m'n kop.

En 'k heb 'm diep ingeasemd, den Herfst, tot in 't kuiltje van m'nen buik. 'k Heb den koelen geur voelen plekken op m'n handen, voelen gaan langs m'n slapen, voelen pikken op m'n wangen.

Ge meugt 't weten: 'k heb toen 'nen ouwen eik op z'nen schoeft geslagen en 'k heb hardop gezeed: „ouwen kameraad, ik mag oe zoo geren!”

En als ik dan omhoog zag, in zijnen kolossalen kroon, waarin brandden de vurige trossels blad, lijk lampionnen zoo schoon, waar over henen den zilveren glans we melde van de woelige najaarslochten, dan heb ik zijnen romp, zijnen stam, mee m'n ernen omstrengeld en geprobeerd naar dieën rossen kroon te klimmen. Geren had ik die herfstdreef gezien van boven uit, maar... ge verstaat.

En toch, amico, toch heb ik ze gezien! Mee m'n

De Herfst is gekomen en Dré zou d'n Dré niet zijn, als hij het hierover niet meest hebben in zijn brief. Hij maakt van den brief een gedicht, hij kiest woorden, die ons den Herfst doen aanvoelen in zijn schoonheid en speciale sfeer. Luister maar eens, lezer: „D'n Herfst is gekomen. Zachtekens is ie komen ritselen mee de harde blaaiques over de wegels; zachtekens — mee 't ritselend geknaag van wel duuzend muizen-smoelekens.” Dan is d'n Dré gaan droomen, zittend tegen een eiken (dien droom moet gij niet ongetuigd laten!) en toen ie eindelijk opstond zag hij „'n paar late citroenkapellekes heeg deur de zonnedreef wapperen en nog heeger waaide 'n zwerm zwarte vleugels weg, die teugen d'n wind nie op kost...”

oogen dicht, zittende in 'nen bronzen greppel, mijnen rug geleund teugen 'nen „teen” van dieën eikenreus zijnen voet, zóó heb ik den herfst gezien van boven af, waar ik zat in den witten zwanendons van zoo'nen blanken wolk.

Ochja — als ge zoo alleen in den buiten zit en ge hóórt 't najaarstij in 't geboomt en over d'eerde vezelen, ge vóélt den herfst klam over oew vel vegen, 'nen herfstdraad aan oewen baard haken, ge ruukt den blarengur uit den bosch-bojem, ge wéét 't zilveren licht deur de dreven glanzzen, ge próéft den dennenhars

in oew keel, allee! dan ziet ge den buiten wel, mee toeë oogen.

Want dan is 't mysterie van al die scheppingswerken zintuiglijk in oew zielelement gezogen als den saus in oewen aardappel. En lijk dieën patat zacht en smeug wordt in den goudbruinen saus, zoo ook wordt 't zielelement deurdrenkt van den goudbruinen herfst.

En zoo ben 'k dan gevaren op 'nen zilveren wolk over de bosschen, over de dreven, over de wegels, over ons dorpske, over — den herfst.

Ochirrekes, 't was zoo schoon.

'k Vergat m'n pijp, die koud in m'nen mond hing, zoo dompelde-n-ik m'nen zielepatat in den peerlend-bruinen herfstsaus.

Daar dreef m'n stille dorpske weg, op 'nen groenen reuzenschottel in blanke glanzingen van zilverlicht.

Daar dreef m'n gedoeike in den peersen slag-schaduw van den goudbemorsten notenleer. En daar draaiden de bosschen, 'k zag ze tot den Bels toe, mee de herfstdreven, goud van zon. En daar wijdweg, aan den Noordender, daar nevelde en schemerde de stad onder 'nen violetten tule. En nog wijer weg, daar cirkelde den kim, lijk 'nen vurigen ring om de schepping. En ieverans de jagende, de kruierende, de stapelende wolken, waarin 'nen onzichtbaren bessem veegde, uit malkaar en op malkaar de rusteloze wolktroepen, die joegen over d'enders! Die vortjachtten onder den druk van den windbessem; vort, vort deur d'onendigheid van 't heelal. Vort, vort langs de zon, die nou en dan gulpen kwam deur de wolkstapeligen en dan heur stralensbussels over m'n dorpske stak, dat 't blonk als emaille. Vort, vort joegen de wolken, die somtijden uit malkaar slieden als dikke draden langs de zon. En als ik m'n oogen weer opende, dan stond die eikendreef in den bloeienden luister van louter zonnegoud. Dan blonk den bojem van 't safranen geblaart. Dan blonken de barstige stammen of er honing langs droop.

Dan, dan heb ik Onzenlievenheer weer bedankt veur m'n schoone dorpske, veur 't schoone plekske op de groote weareld, waar Hij me neerpootte.

Toen ben 'k opgestaan, in de richting van thuis gekuierd. 'n Paar late citroenkapellekes wapperden hoog deur de zonnedreef. Hooger nog daar waaide weg 'nen zwerm zwarte veugels, die teugen den wind nie op kost. En altij dwerlden de blaaiques deur de dreef. Dwerlden als moeie veugeltjes naar den eerde en sierden 'm in de gloeiende kleuren van goudbronzen pracht.

Uren aan uren, dagen en nachten is den herfst bezig. Is ie doende den buiten te sieren in altij guldender pracht. Druipen z'n honingkleuren naar d'eerde, fliert z'n bladgoud deur de zon, dekt ie de weareld onder 't filigrein van eêlst metaal. Zet ie 't geboomt in den bloei van vlammende kleuren-boekes's, waaruit altij den gouwen regen ritselt van 't uitgebloeide blad. En dunner worden de kroonen. Maar schoonder de teekening. De teekening van d'aderende takken teugen de transparante lochten...

Den herfst...?

Hij is 'n harmonie van kleuren, waarin den gouwen toon aanzwelt tot éenen jubel, die 't zielelement doet trillen van diepst geluk.

Maar 't kan ook anders zijn. Lijk vandaag, herfstdag!

Ja, héél anders.

Dan kan den gouwen jubeltoon overgaan in 't bronzen lawijt van den kerkorgel. In de sonore klanken van duizenden ponden beierend brons, daar uit hoge torens.

Dan kan 't herfstlied van dramatieken kracht oew zielelement omfloersen.

Lijk vandaag, nou najaarsstorm deur de bosschen loeit. Nou d'eiken reuzen staan te schudden in den golvenden bojem.

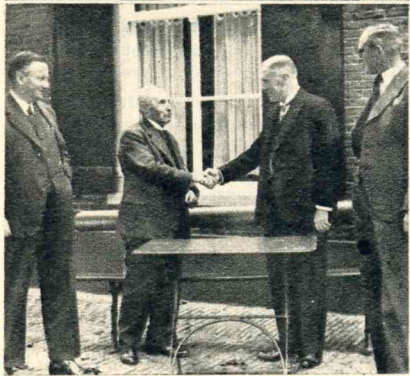
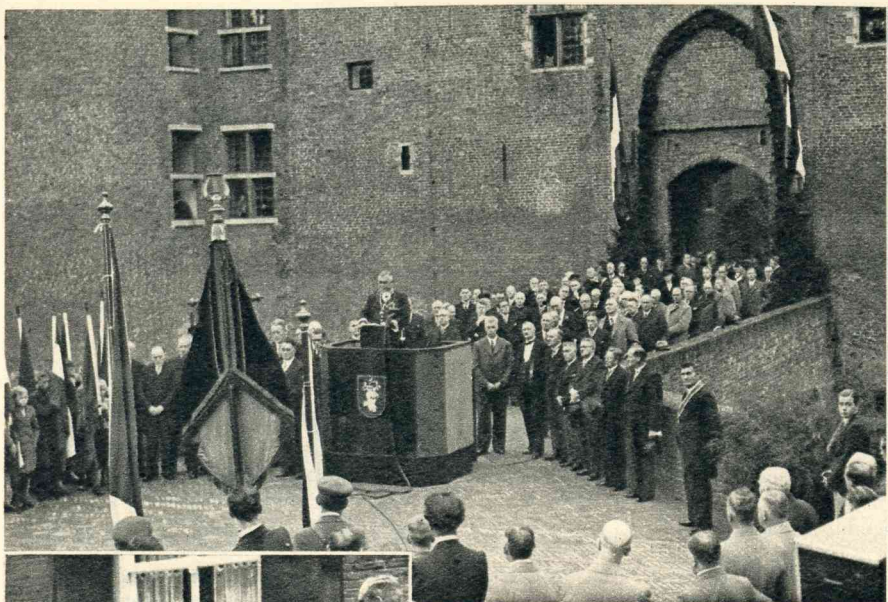
Maar daarover 'nen anderen keer. 't Weer is efkens gekleerd, 'k mot rap naar den akker.

Veul groeten van Trui en als altij gin horke minder van oewen t.a.v.

DRÉ.

LAATSTE ZOMERDAGEN IN 'T MAAS-TRICHTSCHE PARK

Onder groote belangstelling vond te Helmond de officiële installatie plaats van den nieuwen burgemeester, den E. A. heer Moons, vroeger burgemeester van Raamsdonksveer. Links: de burgemeester voert het woord vóór het kasteel-raadhuis; rechts: Het burgemeesterlijk echtpaar tijdens het spelen van „t Wilhelmus”. Rechts op de foto: de loco-burgemeester.

UIT ONS GEBIED

Vijftigduizend! — In Breda werd de 50.000-ste inwoner geboren. Zijn naam is Marinus Aarts, zoon van A. Aarts en Johanna van Praet. — De burgemeester schonk, namens de gemeente, een spaarbankboekje van f 100.—, voorts ontving de familie talrijke cadeaux. — Marinus in handen zijner verzorgsters.

Excellentie de Wilde verrichtte de officiële opening van het Bacteriologisch Laboratorium der visscherijen op de Zeeuwse stroomen, te Bergen op Zoom — De minister wil er 't zijne van weten!

U kunt, als u wilt „miss Veghel” kiezen uit deze „schoonen”, op den feestdag van den Dio-cesanen Geitenbond te Veghel te zien.

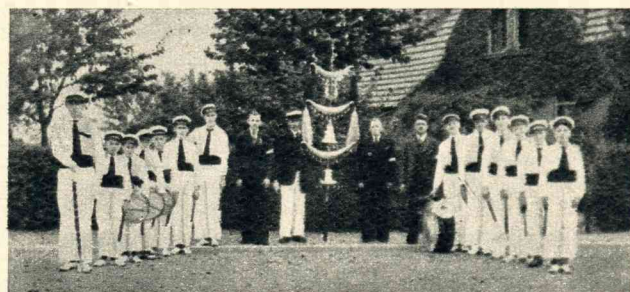

Mgr. W. A. van Dinther, magister-generaal der Orde van het Heilig Kruis, te St. Agatha, hoopt op 27 September den dag te herdenken, waarop hij vóór 50 jaar in het klooster trad.

De heer W. M. Cobben te Maastricht, conducteur der Nederl. Spoorwegen, is 25 jaar in dienst der maatschappij. — De zilveren jubilaris.

Hierbij de vier geslachten der familie M. S. Helgers-Brenten, te Geleen.

Bij het jubileum van 't fluit- en tamboercoorps te Stein plaatsen wij de kiek der feestvierenden bij den fraaien schelleboom.

We plaatsen hier nog de foto van het afscheid te Raamsdonksveer van burgemeester Moons, die te Helmond werd benoemd. — De burgemeester met familie in de raadzaal.

Het dorp met vier burgemeesters! — Gemonde, nabij Den Bosch, behoort onder de gemeenten Boxtel, St. Michielsgestel, Schijndel en St. Oedenrode en heeft derhalve vier burgemeesters. Een der magistraten, de heer J. Janssens, gaat heen als burgemeester van Schijndel en nam te Gemonde afscheid van zijn drie collega's. V.l.n.r. de burgemeesters van St. Oedenrode, Schijndel, Boxtel en St. Michielsgestel.

EVEN HET LICHTJE VAN EEN GEDICHTJE

OPOE

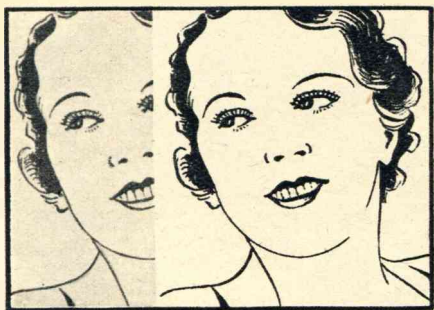
Opoe had d'r heele leven
Voor de kinderen gesjouwd;
Al d'r jongens en d'r meisjes
Waren na elkaar getrouwd.
Opoe was toen in gaan wonen
Bij d'r jongste lieveling
En daar wachtte ze geduldig
Tot ze naar het kerkhof ging.

In het eerst was opoe alles,
Ieder was haar aangenaam;
't Warmste hoekje naast de kachel,
't Mooiste plaatsje voor het raam.
Maar toen opoe's spaarbankboekje
Heelemaal was afgezet,
En toen opoe lam ging worden,
Moest ze 's middags al naar bed.
Eerst moest opoe naar de keuken,
Had d'r lieveling gezeid;
Toen moest opoe naar den zolder,
In de bedstee van de meid.
Maanden lag ze daar te suffen;
Niemand had meer medelij.
Tot de kleine meid kwam zeggen,
Dat d'r opoe.... niets meer zei.

Een ontroerend gedicht van Koos Speenhoff, uit zijn goede dagen, toen hij de zanger was der armen, paupers en bedrogenen. Opoe had heel haar leven hard gesjouwd voor de kinderen. Toen ze oud was, ging ze wonen bij haar jongste. Men was vriendelijk totdat het spaarbankboekje op was, toen werd opoe aan haar lot overgelaten, tot ze stilletjes dood ging.

Zouden er veel van zulke slechte kinderen zijn, die doen als in dit gedicht? Wij gelooven het niet, wij kunnen het niet aannemen.

d. H.

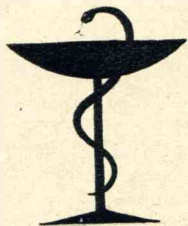
Een slechte gelaatskleur

behoeft niet zoo te blijven, kan zelfs mooi worden indien deze verzorgd wordt met witte Purol. De huidzuiverende, huidgenezende en huidvoedende kracht, welke Purol bezit, maakt de huid jeugdig-frisch, gezond en fluweelzacht en zuivert deze tevens van alle huidonreinigheden, zooals vetworpjes, pukkels, vlekjes en uitslag. Gebruik voor gelaatsverzorging witte Purol. Deze is na inwrijving onzichtbaar op de huid en daarom ook zeer geschikt voor gebruik overdag.

PUROL **WIT**

zuivert-verzacht-geneest

In dozen van 30 en 60 ct. Tube 45 ct.
Bij Apothekers en Drogisten.

Annonces betreffende

Geneesmiddelen en Geneeswijzen

worden in dit blad slechts opgenomen, indien zij vooraf voorzien zijn van het stempel „Geen bezwaar” tegen de plaatsing, afgegeven door de Commissie van Contrôle op de Aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen, waarvan het Secretariaat is gevestigd: Segbroeklaan 33, 's-Gravenhage.

DE MAN MET HET BLAUWE MASKER

Vervolg van blz. 23

„We hebben niet veel geluk gehad met ons eerste werkje samen,” zei hij, terwijl Mannering een lucifer aan streek. Mannering lachte, een tikje weifelend. „U schijnt er ontzettend plezier in te hebben,” antwoordde hij.

Bristow haalde zijn schouders op. Mannering kreeg een nieuw kijkje op het karakter van den man, dien hij snel was begonnen te bewonderen.

„Wat geeft 't, of we ons druk maken?” zei de detective. „Daar schieten wij niets mee op en een ander ook niet. Trouwens, op den langen duur krijgen we ons mannetje altijd.”

„Altijd?” Mannering's wenkbrauwen gingen omhoog.

„Zeker negenennegentig van de honderd keer,” zei Bristow opgewekt.

„Dat wil zeggen,” zei Mannering langzaam, „dat u 't karweitje van gisteravond voor nummer zooveel van uw vriend... den Baron aanziet?”

Bristow knikte en den bezoeker ontging het vonkje van bewondering in de oogen van den speurder niet. Bristow was er zoo aan gewend, een groote middelmatigheid van intellect te ontdekken bij de menschen, met wie hij te doen kreeg, dat 't hem een genoegen was met iemand te spreken, die de hoofdpunten snel vatte.

„Dat zou ik inderdaad zeggen,” antwoordde hij. „Ik denk dat Baron — of de Baron; u kunt hem noemen zooals u wilt — dat karweitje opgeknapt heeft. Die namaak werd Long in zijn zak gestopt, om den schijn te wekken...”

„Dat hij de dader was?” vroeg Mannering.

„Laten we zeggen, om op 't eerste gezicht dien indruk te wekken,” zei Bristow. „We hoeven heusch niet lang te redeneeren om te begrijpen, dat Long door dien anderen meneer voor bliksemafleider gebruikt is. Terwijl Tring en de anderen zich druk maakten over den Amerikaan, maakte de ware dief zich uit de voeten.”

„Een gast of een bediende?”

Bristow wreef langs zijn kin. Hij keek Mannering peinzend aan, als vroeg hij zich af, tot hoever hij zijn amateur-assistent zou kunnen vertrouwen. Zijn conclusie was blijkbaar gunstig.

„Tja,” zei hij, „daar ben ik natuurlijk nog lang niet zeker van. Maar er is één gast, waar ik toch maar eens flink 't oog op laat houden, Mannering — en die misschien niet precies zoo goed in de contanten zit, als we wel denken...”

Mannering had weer dezelfde vrees in zich als tijdens zijn samenzijn met Gerry Long. Nu echter wist hij zich beter te beheerschen en veranderde hij niet van gelaatskleur; maar hij nam een nieuwe sigaret uit zijn koker en stak die tussehen zijn lippen. Zijn hart klopte snel en er gingen eenige seconden voorbij, voor hij sprak.

„Ja?” zei hij, en hij verwonderde zich, dat zijn stem natuurlijk klonk.

„Ja,” zei Bristow gewichtig. „'t Lijkt natuurlijk waanzinnig, maar heb je wel opgemerkt, Mannering, dat lady Kenton bij alle diefstallen aanwezig is geweest?”

„Lady Kenton?”

Mannering staarde den inspecteur aan, totaal verbluft; hij hoefde heelemaal geen verbazing te veinzen; eerst Long, en dan Bristow, met datzelfde fantastische idee!

„Bekijk 't eens door een ongekleurden bril,” zei Bristow, een tikje gemelijk

om die sprekende verwondering van Mannering, „dan begrijp je me best, is 't niet zoo? Denk eens om die ellendige broche. Ze heeft me 't bloed uit mijn nagels getreiterd over dat ding, en is heusch niet veel verbeelding voor noodig om aan te nemen, dat ze daar de bedoeling mee had, steeds als 't arme slachtoffer voor me te poseeren. En bij al die diefstallen was zij tegenwoordig.”

Mannering haalde diep adem en dwong zich tot het voor de hand liggende antwoord.

„Ik ook,” zei hij.

Bristow grinnikte.

„Ja,” gaf hij toe, „ik heb aan u ook gedacht, maar in dat opzicht hoop ik 't beste. Maar nu in ernst — hoe kwam ze op die tafel te vallen gisteravond? Hebt u iets voor haar voeten zien liggen, waar ze over struikelen kon?”

Mannering schudde het hoofd. Hij zou niets kunnen bedenken, dat hem zooveel opluchting gaf, als deze gesprekken met den detective; hij begon zich dan ook echt te amuseeren.

„Alstublieft!” zei Bristow triomfantelijk. „Ze weet niet, hoe 't kwam, dat ze uitgleed, zegt ze, maar ze weet wel, dat ze ergens tegenop stiet. Enfin — 't heeft veel van een bakersprookje.”

Mannering kon zich heel levendig herinneren, hoe hij zijn voet had uitgestrekt, om de gravin te laten vallen.

„Dat heeft 't,” beaamde hij. „Maar van den anderen kant — Bristow — de gravin-douairière van Kenton...”

„Wat zou dat? Waarom niet?” vroeg Bristow. „Ik moet je nog ergens op wijzen, Mannering. Dat halssnoer moet ongeveer vijfduizend pond waard zijn, zeggen ze. En lady Kenton kende Marie Overndon haast niet eens. De Wagnalls waren natuurlijk oude vrienden van haar, maar dat neemt niet weg... een huwelijks-cadeau van vijfduizend pond...”

„Heb ik ook al gedacht,” zei Mannering met grootten ernst.

„Je kunt 't met je klompen voelen,” zei Bristow, grinnig, „en dat is voor mij de voornaamste reden, om uit te kijken. Ik houd niet van dingen, die je met je klompen kunt voelen. Die brengen je gewoonlijk den verkeeren kant op.”

„Ik weet nog een reden,” zei Mannering peinzend. „De eerste diefstal, waar de Baron mee te maken had, was haar eigen broche, is 't niet zoo? En toen kreeg een huisknecht een tik op zijn hoofd. Ik kan me van lady Kenton zoowat alles indenken, maar dat niet.”

„Daardoor kan ze op 't idee zijn gekomen,” zei Bristow. Hij was blijkbaar erg in zijn schik met zijn theorie en er zou heel wat voor noodig zijn, om hem ervan los te rukken. 't Had nooit mooier kunnen loopen, dacht Mannering. Lady Kenton liep niet het minste gevaar, want haar naam en haar gedrag waren tegen het scherpste onderzoek bestand.

Mannering was echter nog niet heelemaal gerust over Gerry Long.

„Als Long er niets mee uitstaande heeft,” zei Bristow, toen Mannering dat gevoel had uitgesproken, „hoeft hij zich ook nergens iets van aan te trekken. Als hij onschuldig is...”

„En dat gelooft u toch?” viel Mannering hem in de rede.

„Jawel,” zei Bristow. Toen ging hij met grooter behoedzaamheid voort:

Zulk donker haar

heeft een bijzondere verzorging noodig, opdat door den glans der soepele golven het kapsel geheel en al tot zijn recht komt.

Hier helpt het moderne haarwaschmiddel Zwartkop „Shampodor”. Geen lastige kalkzeepontwikkeling, welke het haar grijsachtig-dof en onaanzienlijk maakt, doch schoon en glanzend komt het haar uit de wassing te voorschijn en laat zich gemakkelijk en duurzaam onduleeren. Reeds na de eerste proef bemerkt U het verschil!

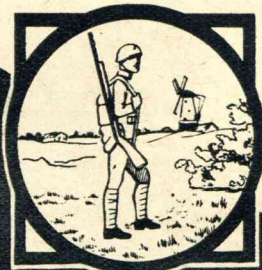
„Shampodor” voor iedere haarsoort en „Blond-Special” per pakje 20 cent. Beide soorten ook „vloeibaar” in flacons van Fl. 0,35, 0,85 en 1,25!

Verlangt bij Uw kapper een haarwasching met „Zwartkop Non-Alkali”, de geconcentreerde Shampodor!

ZWARTKOP „SHAMPODOR”

gegarandeerd alkali-vrij.

De
oud-Vaderlandsche

5
CTS
KWATTA
MANOEUVRE REEP

blijft
de fijnste

Spaart
de Kwatta soldaatjes.

„Dat wil zeggen, ik voel me nog niet helemaal zeker — alleen vind ik 't gek, als hij zich 't geval ernstig aantrekt.”

Manning sprak dit met eenig vuur tegen.

„Hij zou de eerste niet zijn, die zich druk maakte over een onrechtvaardige beschuldiging, is 't niet zoo?”

„J - ja,” erkende Bristow. Hij stak een sigaret op en keek den rook na, die naar het plafond opkronkelde. „Alles goed bekeken is 't een verdraaid ingewikkeld zaakje, Manning. We staan voor een blinden muur, omdat we niet weten of de echte parels dien heelen dag op die tafels hebben gelegen of de namaak. 't Is heel goed mogelijk, dat de eigenlijke diefstal al vóór de huwelijkszegening heeft plaats gehad en dat 't heele gevalletje van gisteravond er niets mee te maken heeft.”

„Daar gaat dan je aanklacht tegen lady Kenton.”

„Ik heb geen aanklacht tegen lady Kenton,” zei Bristow kortaf. „Ik heb alleen een vermoeden, dat er bij haar méér achter kan zitten, en dus lijkt 't me wel goed, dat je een oogje op haar houdt. Dat wil zeggen... als je nog zin hebt, om mee te doen.”

Manning lachte, tot zichtbaar genoegen van den inspecteur.

„Ik doe 't voor mijn plezier,” zei hij, „al vind ik 't zonde van de parels. We zullen toch aan moeten nemen” — hij keek Bristow benieuwd in 't gezicht — „dat 't oorspronkelijk echte parels wáren? Ik bedoel, als 't cadeau zélf namaak was... en als Gerry Long die imitatie in zijn bezit had...”

Bristow schudde het hoofd en glimlachte.

„Die vlieger gaat niet op,” zei hij. „We zijn hier nog niet helemaal van gisteren, Manning. We hebben dat uitgezocht. Lady Kenton heeft de parels inderdaad gekocht en ze met een chèque betaald. Zij heeft ze op het

Park Square thuis laten bezorgen, en ze zijn daar eergisteren gearriveerd. Ze hebben vierduizend zeventienhonderdvijftig pond gekost en de leverancier is Daulby & Co., Piccadilly.”

Manning lachte ongeveinsd.

„Completer kan 't al niet... Dus die inval van me ligt ondersteboven. We weten dus zeker, dat de echte parels vergtovenen zijn tusschen gisteren-morgen of -middag en gisteravond. Dat ongevalletje van lady Kenton, waar ik bij was, kan er mee te maken hebben, of niet.”

„Precies,” zei Bristow, met een bezorgd lachje. „Ik kan niet anders zeggen, of 't is een netelige kwestie. Ik kan er echt geen touw aan vast knopen. Je vriend Long maakt 't nog eens extra gecompliceerd, en ik kan 't gevoel maar niet van me afzetten, dat hij er iets mee uitstaande heeft.”

„Konden we dat maar vast uitmaken, al was 't alleen, om hem uit de narigheid te helpen,” zei Manning.

„Voor mij gelden andere motieven, maar ik zou er aardig wat voor over hebben, om den dader te pakken te krijgen,” zei Bristow. „O, een oogenblikje, ja?”

Terwijl hij sprak, ratelde het telefoonbelletje. Manning knikte en bekeek het plafond — hij hoorde de woorden, die Bristow het mondstuk in snauwde, maar hij begreep er de strekking niet van.

Het werd hem echter wel duidelijk, dat het telefoontje betrekking had op den pareldiefstal, want Bristow keek hem fronsend aan, terwijl hij den ontvanger teruglegde. Weer sloeg dat bespottelijke angstgevoel door Manning heen. Zou het kunnen, dat hij al van 't begin af onder verdenking had gestaan, en dat ze de parels op zijn flat gevonden hadden? De politie was lang niet gek....

Wordt vervolgd

IN MEMORIAM

ESTHER DE BOER-VAN RIJK

(Bij de kleurplaat op bladzijde 33)

Na het verscheiden van Esther de Boer-van Rijk is allerwegen weemoedige hulde gebracht aan de nagedachtenis van deze begenadigde kunstenares, die op 84-jarigen leeftijd door den dood een einde gesteld zag aan een zoo uitermate vruchtbaar leven. Het Nederlandsche volk heeft wel reden gehad aan de doodsbare aan deze rijk-begaafde actrice zijn diepgevoelden dank te betuigen voor de genotvolle, maar bovenal de schoone uren, die zij in zoo ruime mate sinds haar prille jeugd tot zeer kort voor haar heengaan aan tien-, aan honderdduizenden geschonken heeft.

Van de talrijke creaties, waarin deze dienaar der tooneelspeelkunst bij verscheidene generaties in dankbare herinnering zal blijven voortleven, is die van „Kniertje” uit Heyermans' „Op hoop van zegen” ongetwijfeld haar beroemdste en meest gave uitbeelding geweest. Zoals de Shylock-figuur uit Shakespeare's „Koopman van Venetië” de klassieke rol geworden is van een

Louis Bouwmeester, door dezen veroverde duizend maal voor het voetlicht gebracht, zoo is de rol van Kniertje, door Esther de Boer wellicht nog vaker uitgebeeld, voor ons ondenkbaar geworden zonder de persoon van de thans ontslapen actrice. Zoo zelfs, dat Knier en mevrouw de Boer-van Rijk door het groote publiek vereenzelvigd werden en Knier haar tweede naam geworden is.

Jaren geleden reeds heeft de schilder Eduard Frankfort „Kniertje” in haar bekende tenue op het doek vastgelegd, welke schilderij sindsdien prijkt in den foyer van den Amsterdamschen stadsschouwburg. Wij achten ons thans gelukkig nu wij, mede dank zij de welwillendheid van het beheer van dezen schouwburg, in staat zijn een kleurenreproductie van deze zoo uitstekend geslaagde schilderij onzen lezers aan te bieden. En wij zijn er van overtuigd, dat deze afbeelding van de zoo diep betreunde groote actrice in haar beroemdste rol voor zeer velen een dierbare herinnering zal zijn!

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodieken De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's Gravenhage in Beeld. Ons Land. Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 7.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureaux: HAARLEM, Nassaulaan 51. Tel. Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 263. Telefoon Interc. 33170. Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Stationsweg 24. Telefoon Interc. 50540. Giro nr. 101981. 's GRAVENHAGE, Stationsweg 95. Tel. Interc. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstraat 14. Telefoon Interc. 13473. Giro nr. 149597. 's HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27. Telefoon Interc. 1217. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstraat 20. Telefoon Interc. 5851. Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstraat 5. Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevalverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

Bescherm U tegen besmetting,

overal, waar veel mensen bijeen zijn.

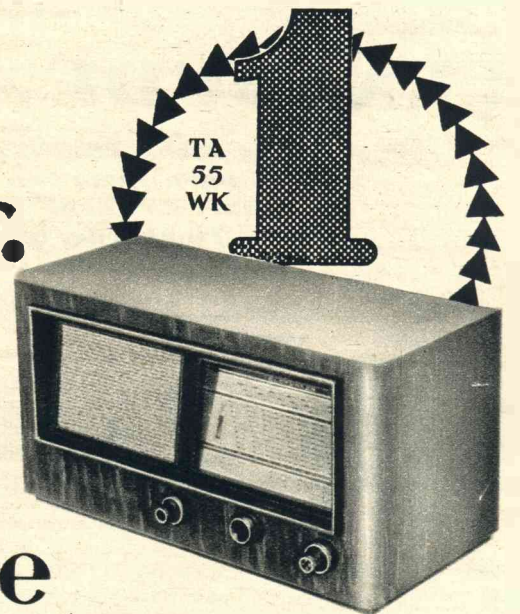
Zorg er slechts voor, dat mond en keel geen voedingsbodem bieden aan bacteriën van influenza en verkoudheid door een Formamint-tablet in den mond te laten smelten.

FORMAMINT

Hier is nr.

van het

Ideale

TELEFUNKEN KWARTET

De T.A. 55 W.K. is één van de Telefunken muziekapparaten. Een 5 lamps super met zeer zuivere weergave. Hooge selectiviteit en gevoeligheid. Uistekende korte-golfontvangst. Vervormingsvrije hoogfrequentgelijkriching. Optische afstemming met orthoscoop. Eenvoudige bediening en reine weergave door toepassing van enkelvoudige knoppen. Stijlvolle kast. Vraagt vrijblijvend demonstratie bij een Telefunken Service Station. Prijs... Fl. 135.-

TELEFUNKEN

MUZIEKAPPARATEN VOOR RADIO

N.V. NEDERLANDSCHE SIEMENS MIJ., HUYGENSPARK 38-39 - DEN HAAG

WRIGLEY'S
P.K.
KAWGOM
PEPERMUNT-SMAAK
P.K.

NA ELKEN MAALTJD
PER PAKJE 5 CENT

Sir Anthony Tichborne en zijn vrouw reiken 't meel uit aan de armen van Tichborne en Cheriton.

EEN OUDE FAMILIEVLOEK

Sir Anthony Tichborne verplicht zich op zijn huwelijksdag den zonderlingen vorm van liefdadigheid in stand te houden, waarvoor acht eeuwen geleden lady Mabel Tichborne, terwijl zij stervende was, op handen en voeten rondkroop.

„... Zij nam de fakkel in haar stervende hand
Zij kroop op haar knieën vooruit.
Haar heer was bezorgd, want al het land
waarover zij kroop, werd haar buit!

En zij kroop en kroop. De ridder werd bang,
Terwijl bitterheid hem besloep,
Als hij bedacht hoe luttel lands
Hem overbleef als zij nog verder kroop....”

In bovenstaande oud-Engelsche ballade wordt de oorsprong beschreven van den zonderlingen vorm van liefdadigheid, zooals die nog heden ten dage van geslacht op geslacht in stand wordt gehouden en die bekend is als de „Tichborne-bedeeling”. Deze dient om den vloek af te wenden, die acht eeuwen geleden door de stervende lady Mabel Tichborne over haar familie werd afgeroepen, indien een van hen zou nalaten de jaarlijksche bedeeeling te houden onder de armen van Tichborne en Cheriton.

De Tichbornes zijn een van de alleroudste Engelsche adellijke families. Zij bewonen nog steeds het landgoed „Tichborne Park” langs de oevers van de rivier Itchen, in Hampshire.

De „Tichborne-bedeeling” is wel de meest bezongen en in beeld gebrachte familievloek, dien de Engelsche geschiedenis kent. De oorsprong ervan gaat verloren in de oude, grijze historie. De Tichbornes waren toen nog leenheeren, eerst in 1624 werden zij in den adelstand verheven en gerechtigd den titel „Sir” vóór hun naam te voeren.

In het midden der twaalfde eeuw, toen de roofbenden nog plunderend door de gouwen trokken, huwde Roger, heer van Tichborne, lady Mabel, de dochter van Ralph, heer van Lymerston. Roger was een meedoogenlooze roofridder, de personificatie van de wredeste karaktertrekken der Middeleeuwen. Vaak was hij er op uit zijn grondgebied uit te breiden, zijn bezittingen ten koste van anderen te verrijken. Lady Mabel daarentegen was een kalme, vredelievende, binnelijke vrouw. Steeds deelde zij aalmoezen uit onder de armen en menigmaal mocht zij erin slagen een ongelukkige aan de wraakgierige woede van haar man te onttrekken.

Toen zij op haar sterfbed lag, smeekte zij van haar echtgenoot de belofte af, dat deze de vruchten van het land, waarover zij op handen en voeten, al stervende, nog zou kunnen kruipen, onder de armen van de streek zou verdeelen. Het zag er niet naar uit, dat de uitgeputte, stervende vrouw nog een grooten afstand zou kunnen afleggen, doch de vrekke Tichborne bleef zich hardnekkig verzetten.

Toen voegde de doodzwakke lady Mabel er als hinderende bepaling nog aan toe, dat zij tijdens haar kruiptocht een brandende fakkel in haar linkerhand zou dragen. Thans gaf zich de gierige heer van Tichborne, die toch een zwakke genegen-

heid voor zijn oude vrouw gevoelde, gewonnen.

Zooals in een oud gedicht, dat in de familie bewaard bleef, verteld wordt, vroeg de stervende vrouw aan den geneesheer, die naast 't doodsbed stond :

„Hoe ver denkt gij, dat ik kan kruipen ?”

„Ik denk drie schreden.”

Toen de heer van Tichborne uit den mond van den geneesheer vernam, dat zij hoogstens drie schreden ver zou kunnen kruipen, nam hij met een gerust gemoed het risico op zich en beval zijn vrouw het bed te verlaten.

Het schijnt wel haast een wonder, dat lady Mabel, tegen aller verwachting in en tot verbazing der omstaanders, over een stuk vruchtbaar land van ongeveer drieëntwintig acres vermocht te kruipen.

Doch toen kon de uitgeputte, stervende vrouw niet meer verder. Toen zij een ouden, grauwen steen langs den oever der rivier bereikt had, wierp zij de fakkel in het water, wendde zich tot haar echtgenoot en gelastte hem en zijn erfgenamen, ieder jaar de voortbrengselen van dit stuk land onder de armen te verdeelen.

Indien men deze bedeeeling zou nalaten, dan, zoo zwoer zij, zouden zeven zonen geboren worden uit 't geslacht, gevolgd door een generatie van zeven dochters. De oude naam zou uitsterven en het oude slot in elkander storten.

Na het uitspreken van dezen vloek richtte zij zich, met den dood reeds in de brekende oogen, ten laatsten male op en zegende het land, waarover zij zoo moedig gekropen was.

De vloek voltrekt zich.

Gedurende vele eeuwen kwamen de opeenvolgende Tichborne-generaties den wensch van lady Mabel na. Ieder jaar, op 25 Maart, werden aan de armen van de streek zoo veel brooden uitgereikt als ieder kon dragen. Ook zorgden, al spoedig nadat de bedeeeling bekendheid verwierf, talrijke zwervers en bedelaars ervoor op dien bepaalden dag voor de poorten van het slot aanwezig te zijn.

Dit werd op 't eind der achttiende eeuw zóó erg, dat de streek reeds weken van te voren wemelde van schooiers en verdachte individuen, die de bevolking bestalen en allerlei gewelddaden pleegden. De magistraten verzochten daarom

Een zeer oude voorstelling, in 't bezit zijnde van sir Anthony Tichborne, waarop in beeld is gebracht hoe de stervende lady Mabel met 'n brandende fakkel in de hand op haar knieën voortkruipt.

sir Henry, den zevenden baronet, om de bedeeeling in dat jaar, 1794, niet te doen doorgaan.

Zulks geschiedde. Sinds 1794 werd aan de aloude traditie een einde gemaakt, hoewel de bedreiging van den vloek sir Henry boven 't hoofd hing!

Spoedig zou zich de vloek beginnen te voltrekken.

In 1802 stortten de muren van het oude slot in elkander, zoodat een nieuw moest worden gebouwd.

Sir Henry Tichborne had zeven zonen... Henri, Benjamin, Edward, James, John, George en Roger. Zeven zonen, zooals lady Mabel in haar vloek voezegd had.

Henry, de oudste zoon, trad in het huwelijk en kreeg zeven dochters, maar geen zoon. Ook dit was in overeenstemming met den vloek.

Benjamin, de tweede zoon, stierf ongehuwd.

John, de vijfde zoon, werd op achttienjarigen leeftijd vermoord.

George, de zesde zoon, stierf in 1802, dertien jaar oud. Roger, de zevende zoon, was gehuwd, maar het huwelijk bleef kinderloos en hij stierf in 1849.

Edward, de derde zoon, was de wettige erfgenaam van den titel, maar hij zag hier vanaf en veranderde zijn naam in Doughty, om zodoende de bezitting van een bloedverwant te kunnen erven.

Hiermede had de vloek van lady Mabel zich op bijna alle punten voltrokken.

Uit 't huwelijk van dezen Edward werd een zoon geboren, maar deze stierf reeds op zesjarigen leeftijd. Onmiddellijk na diens dood, ontsteld over de onverbiddelijkheid waarmede zich de vloek van lady Mabel voltrok, deelde hij in 1835 voor 't eerst weer brood uit onder de armen van de streek, echter met zekere bepalingen, waardoor de vroegere ongeregelheden niet meer zouden kunnen voorkomen.

De naaste erfgenaam was sir James, de vierde zoon, die den naam Tichborne in eere herstelde. Hij noemde zich zelf sir James Doughty-Tichborne. Hij had twee zonen, Roger Charles en Alfred Joseph.

De oudste, Roger, was geboren vóórdat in 1835 de traditie van het brood-uitdeelen hersteld was. Het scheen, dat de vloek in hem nog naverkte, want hij leidde een tragisch leven, kon zich in het geheel niet ophouden in de kringen, waartoe hij maatschappelijk behoorde en stierf na veel ellende tijdens een schipbreuk op de kust van Zuid-Amerika.

Thans wordt de familie door geen onheil meer achtervolgd.

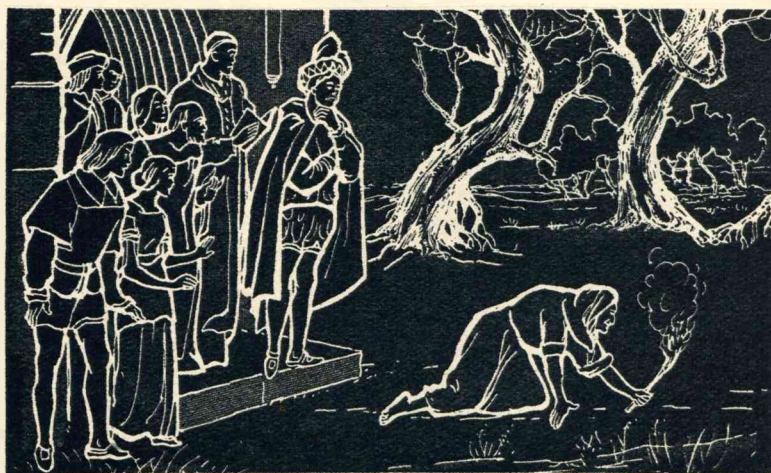
Na den ongelukkigen dood van sir Roger erfde zijn broeder Alfred Joseph, geboren, nadat de traditie der bedeeeling in eere was hersteld, alle adellijke titels.

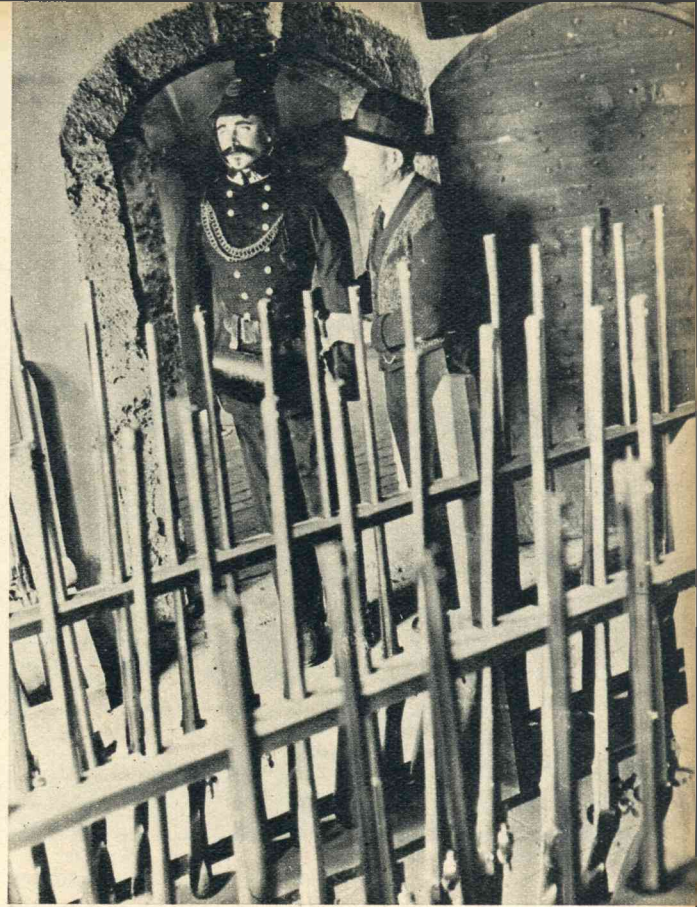
Tegenwoordig reikt men op 25 Maart in plaats van brooden een bepaalde hoeveelheid meel uit, daar dit hygiënischer is dan de brooden, die van hand tot hand gingen. Overigens is de ceremonie precies hetzelfde als in de Middeleeuwen. Alle leden der familie, die daartoe in staat zijn, zijn erbij tegenwoordig en nemen er aan deel.

Slechts aan hen, van wie bekend is, dat zij in Tichborne en Cheriton wonen, wordt meel uitgereikt. Er is een lijst aangelegd van alle behoeftigen, die voor de bedeeeling in aanmerking komen.

Tijdens den wereldoorlog, toen het meel schaarsch was geworden en gerantsoeneerd, was er een bijzondere vergunning van den minister van Landbouw noodig om de jaarlijksche bedeeeling te kunnen doen doorgaan!

Doch, gelukkig voor de leden der Tichborne-familie, gaf de toenmalige minister toestemming het gebruikelijke kwantum meel uit te reiken! Gelukkig... want anders...

De toeristen krijgen heel wat te zien. Het slot Vaduz bezit de rijkste wapenverzameling ter wereld. Op bovenstaande foto ziet men 'n collectie geweren. Tevens een wasfiguur, 'n soldaat van 't Liechtensteinsche leger voorstellend uit de jaren 1860-'66. Thans heeft 't vorstendom geen leger meer. Het houdt er geen enkelen soldaat op na.

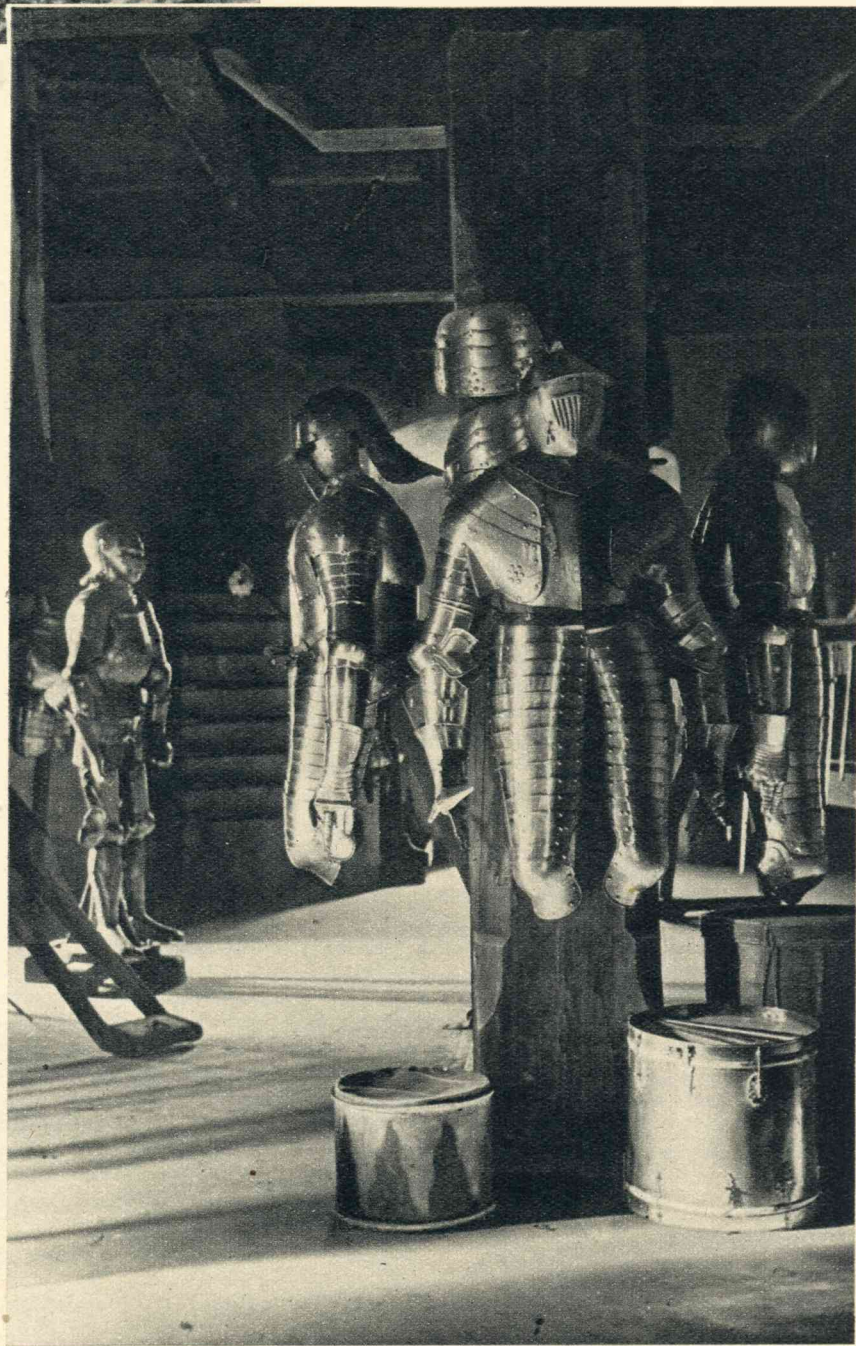
Het soevereine vorstendom Liechtenstein, gelegen tusschen Oostenrijk en Zwitserland, telt ongeveer 10500 inwoners. De hoofdstad ervan, Vaduz, met pl.m. 1800 inwoners, is zeker wel de kleinste hoofdstad der wereld! Hoog boven de stad ligt het slot Vaduz, waar de regerende vorst Frans I van Liechtenstein resideert. Hij bevindt zich echter meestal in Oostenrijk en laat 't bestuur van zijn land over aan den Landdag, die uit vijftien leden bestaat, en aan den Uitvoerenden Raad, waarin drie leden zitting hebben, door Frans I persoonlijk gekozen. Liechtenstein is in 1719 een soevereine staat geworden en heeft nu reeds meer dan twee eeuwen zijn onafhankelijkheid behouden. Een foto van het mooie slot Vaduz te midden van 't hooggebergte.

HET VORSTENDOM LIECHTENSTEIN

De regeeringschef Hoop, de plaatsvervanger van vorst Frans I van Liechtenstein, in zijn werkkamer op 't slot. De middelen van bestaan zijn landbouw, veeteelt, textiel-industrie en toerisme.

Hoewel de postertijen en douane Zwitsersch zijn, heeft 't vorstendom Liechtenstein toch zijn eigen postzegels. Het is zelfs merkwaardig, dat 't kleinste landje den grootsten postzegel ter wereld heeft, namelijk den zegel, die in 1936 werd uitgegeven bij gelegenheid der opening van 't postmuseum te Vaduz. Deze herinneringszegel is 16 cm. breed en 12 cm. hoog.

Noch een foto uit de rijke wapenverzameling in 't slot. Herinneringen aan den riddertijd.

De intocht van het Russische leger te Parijs in 1814. Aan het hoofd van een schitterenden ruitersstoet rijdt Czaar Alexander I.

HEERSCHERS OVER RUSLAND

250 JAREN RUSSISCHE GESCHIEDENIS

door

E. J. Smetanic-Klinsky

4

ALEXANDER I

.....VIJFTIENDE VERVOLG.....

De Russische September loopt ten einde. Een koude, scherpe regen kondigt het naderen van den winter aan. Moskou brandt. Dagenlang. Wekenlang. Steeds opnieuw door onzichtbare handen aangestoken. Het lijkt een geweldige brandstapel. De lucht wordt door de zware rookwolken verduisterd. Heele stadswijken storten in elkaar en veranderen zich in een zee van asch, waaruit de verkoolden resten van huizen en kerken omhoog steken. Er hangt een sombere stemming over het Fransche leger. Waar zijn nu de vruchten der groote overwinning? Honger en koude doen zich gelden. Men heeft geen proviand en geen warme kleeven. De paarden van het onoverwinnelijke leger sterven den hongerdood.

Honger en koude

De vijand is overal en toch onzichtbaar. Hij schuilt onder de bevolking, hij schijnt opgelost in 't landschap, in de natuur. Door zijn Aziatische wijze van oorlogvoeren onbereikbaar, maar steeds gevaarlijk. Voortdurend beklimt Napoleon den Iwan-Welikij-toren, den hoogsten toren van het Kremlin. Zijn blik zweeft ongeduldig en vol verwachting in de richting van het Zuiden. Daar ligt Tarutino, het Russische legerkamp. Daar heeft Napoleon zijn vleugel-adjutant Lauriston heen gestuurd, met 'n schrijven bij zich voor „broeder” Alexander.

De grijze legeraanvoerder Kutusow ontvangt den afgezant van Napoleon bij het flakkerende licht der brandstapels. Vredesonderhandelingen? Kutusow schudt ontkennend 't hoofd.

„Mijn landgenooten en 't nageslacht zouden mij vervloeken, als ik mij er toe leende de rol van vredesbemiddelaar te spelen.”

Lauriston laakte de barbaarsche manier van oorlogvoeren der Russen. Hij verzoekt daaraan een einde te maken. Kutusow geeft hem weinig hoop.

„'t Russische volk beschouwt dezen oorlog als een invasie van Tartarenbenden. Daarom handelt het op dezelfde wijze. Geen macht ter wereld kan de opvattingen en begrippen van een volk een

anderen vorm opdwingen,” geeft de grijze Kutusow ten antwoord.

Lauriston verlaat onverrichterzake 't Russische hoofdkwartier. Hij passeert vroolijk zingende regimenten en denkt met ontsteltenis aan den hongeren en de ontberingen van 't Fransche leger. Zijn verachting voor de Russische troepen, die vanuit hinderlagen hun vijanden bestrijden en een open gevecht ontwijken, is even groot als die van Napoleon. Het heele Russische volk ziet in Moskou 'n val, 'n doodelijke val voor 't Fransche leger. Rusland hoopt, dat de Fransen nog wat zullen talmen, want de winter nadert.

Er heerscht eensgezindheid onder alle standen. De adel ziet gaarne af van 't gebruiken der steeds zoo geliefde Fransche taal. De vrouwen der hoogere kringen toien zich met oud-nationale costuums. De Fransche mode wordt geheel verdrongen. Nog roofter heeft Rusland zulk een diepen haat tegen alles wat Fransch is gekoesterd.

De veroveraar tot staan gebracht

Op 6 October 1812 verneemt de onoverwinnelijke Napoleon, dat de troepen-deelen van Murat ten Zuiden van Moskou door de Kozakken, onder aan-

voering van Orlow-Dawidow werden overrompeld. Murat verloor veel menschen en oorlogsmateriaal. Dit bericht werd Napoleon overgebracht tijdens een parade, die hij in 't half verwoeste Moskou afnam. Het treft hem als 'n slag. De Russen waren hem dus te vlug af geweest! Terwijl zijn onsterfelijke garde voorbij marcheert, sterk

en diep vertrouwend op 't genie van haar aanvoerder, wordt bevel gegeven zich gereed te maken om op te breken.

Napoleon was op den aanval der Russen niet bedacht geweest. Zij hadden zijn krijgstaktiek in verwarring gebracht, hem 't initiatief ontnomen.

Moskou diende onmiddellijk ontruimd te worden; er dreigde gevaar, temeer met het oog op den naderenden winter. De Fransche troepen verlieten de nude residentie der Czaren. De groote terugtocht begon.

„In den geluksnacht van 7 October 1812 werd de verovering der wereld tot staan gebracht,” schreef de Fransche geschiedschrijver Segur.

Napoleon trachtte door het aankondigen van een offensief den afmarsch te dekken, maar de Russen lieten zich hierdoor niet misleiden. Er bestond geen twijfel meer: Napoleon trachtte zich een weg naar het Westen te banen. Zijn veroveringszucht was gebroken.

Met zware verliezen, onder verschrikkelijke ontberingen, trok het Fransche leger in onafgebroken dagmarschen naar 't Westen. De Don-Kozakken onder hun ataman graaf Platow zwermden als nijldige wespen om de troepen heen. Zij overvielen de fouragewagens en stichtten aanhoudend groote verwarring in de rijen der uitgeputte Fransen.

Het einde van een roemrijk leger

De koude werd steeds onverdraaglijker. De natuur kwam de Russen te hulp. Spoedig was het niet meer het roemrijke leger, dat zich moeizaam door de woedende winterstormen voortsleepte: het was slechts een klein overschot van hen, die als overwinnaars hierheen waren gekomen en thans doodmoe, in lompen gehuld, bevend van koude en half verhongerd hun leven trachtten te redden.

Dat zich deze legerresten toch nog tot een

georganiseerd geheel wisten aaneen te voegen om bij de rivier Beresina den Russen vertwijfelden tegenstand te bieden is een der glorievolste hoofdstukken uit de geschiedenis der mislukte verovering van 't Russische rijk.

Het was een vreeselijk gevecht. De omstandigheid, dat het ijs, dat de rivier bedekte, niet hield, maakte het geheel nog kritieker. Duizenden Fransen vonden den dood in 't koude, zwarte water: over hun ruggen zetten de Russen de verdere achtervolging in.

Enkele maanden geleden was een leger van zeshonderdduizend voortreffelijke soldaten over de Russische grens getrokken... slechts twintigduizend verlieten 't ongestuvige, gruwzame land. Tienduizenden waren gevangen genomen, honderduizenden vonden den dood, ver van hun vaderland.

De volkerenslag

De brand van Moskou verlichtte mijn ziel." De nederlaag van Napoleon was het hoogste doel, dat Alexander nastreefde. Het was de verlossing van Europa, daarin zag de Czaar de bestemming van den Almachtige.

Op 26 Januari 1813 trok generaal Miloradowitsch met een leger van dertigduizend man Polen binnen. Het was echter geen strafexpeditie, geen wraakoefening van den Czaar voor 't Poolse verraad. De burgemeester van Warschau, dezelfde, die negentien jaren geleden veldmaarschalk Suwarow was tegemoet getreden, ontving de verzekering, dat de stad niets te vreezen had. Alexander kende maar één vijand: Napoleon. Met den steun van Oostenrijk en Pruisen dreef hij hem voor zich uit.

De weg van den Czaar werd een ononderbroken triomftocht. Men beschouwde hem als den bevrijder der wereld. Op zijn weg door Rusland knielden het volk eerbiedig voor hem neder. Rusland was weer vrij. De vijand der menschheid, Atilla — zooals Alexander gewoon was Napoleon te noemen — was uit Rusland verdreven.

De alliantie tusschen Engeland, Zweden en Rusland werd vernieuwd.

Napoleon, uit Rusland verdreven, was nog geen geslagen man. Midden-Europa van Denemarken tot Napels lag nog in zijn machtsgreep. Midden April 1813 had Napoleon zich weer hersteld. Toch ontbrak hem het zelfvertrouwen, dat hem eens naar Moskou dreef.

In den Volkerenslag bij Leipzig voltrok zich de laatste acte van 't heldendrama, zooals de nederlaag van Napoleon door 'n geschiedschrijver gekenschetst wordt.

Op 18 October 1813 werd Napoleon op Franschen bodem teruggedreven. De achtervolgers zetten hem onbarmhartig na. Alexander zag zich door 't lot voorbestemd in Parijs den definitieven vrede te dicteeren. In Januari en Februari 1814 beginnen de Fransen een verbitterd gevecht om het behoud van hun land. Napoleon, die de zegerijke Fransche vaandels over het grootste gedeelte van Europa

De Volkerenslag bij Leipzig in 1813 maakte een einde aan Napoleon's heerschappij. Veldmaarschalk vorst Schwarzenberg deelt den monarchen (v. l. n. r. Czaar Alexander, de keizer van Oostenrijk en de koning van Pruisen) het nieuws van de overwinning mede.

had gevoerd, roept zijn volk op tot een vertwijfelden afweer.

Hij wou zich niet verslagen zien. Maar toch moest hij zich ten slotte voor zijn tegenstander Alexander buigen, die het nationale ideaal van onafhankelijkheid tegenover de overweldigingsmacht van Napoleon stelde. De weg naar Parijs lag open.

„Strijdend of in parade-marsch, tusschen ruïnes of in 'n kasteel: maar nog heden moet Europa in Parijs overnachten!”

Deze woorden van Alexander gingen in vervulling. Terwijl overal de witte vlaggen uithingen, bereidde de hoofdstad van Frankrijk den overwinnaar van Napoleon haar ontvangst.

„Leve de vrede!” waren de eerste woorden van Alexander, toen hij Parijs binnentrok. De bewoners verdrongen zich in de straten.

„Wij hebben Uwe Majesteit reeds lang verwacht,” spraken de stadsbestuurders, die den Czaar waren tegemoet geschreden.

„Ik zou reeds eerder gekomen zijn, maar de dapperheid van uw soldaten hield mij terug,” verontschuldigde zich Alexander.

Napoleon, die de verdediging van Parijs aan zijn broer had overgelaten, snelde de stad ter hulp. Maar het was te laat. Hij stiet op de verdedigers, die zich reeds hadden teruggetrokken.

Het Paascheest naderde. In de Goede Week verbreidde zich in het Russische leger het bericht, dat Napoleon afstand had gedaan van den troon. De godsdienstige plechtigheden verwierven hierdoor een nieuwen luister. Op 29 Maart, den dag der Opstanding, vereenigden zich op de Place de la Concorde de onafzienbare troepen der Russen en hun bondgenooten. Op dezelfde plek, waar Lodewijk XVI en zijn gemalin Marie Antoinette werden terechtgesteld, hield de Russische geestelijkheid een heiligen dienst.

Er heerschte een aandachtige stilte onder de biddende soldaten. De Parijzenaars, die bij duizenden uit de ramen hingen of op de daken zaten, zagen, hoe de Czaar te midden der zijnen deemoedig de knie boog. Hoe gansch anders had Napoleon zich gedragen, toen hij het Kremlin, Ruslands heiligdom, bezette!

„Leve Alexander!” Deze kreet klinkt overal. Hetzelfde volk, dat onlangs Napoleon nog toejuichte,

jubelt thans den Czaar uitbundig toe. Hetzelfde volk, dat gisteren de leer van Voltaire en Rousseau nog aanhing, verdringt zich nu rond het Russische kruis.

De troepen der verbonden mogendheden defileren voor den Russischen Czaar, den koning van Pruisen en den keizer van Oostenrijk.

„De zware, moeilijke tijd is voorbij.

De dag der vreugde is aangebroken...”

Het oude, geliefde Russische soldatenlied klinkt door de straten van Parijs. De Czaar luistert ernaar met weemoed in het hart. Hij is vermoeid. De overwinning op den vijand der menschheid heeft zijn krachten ondermijnd. Wantrouwen tegen zijn omgeving, zelftwijfel en zware, innerlijke strijd lieten tijdens den langen zegetocht niet van hem af.

Het congres te Weenen

Rusland was bezig te genezen van de wonden, die het in den oorlog had opgelopen. De graven der Russische en vijandelijke gesneuvelden werden met kruisen gesierd.

De krijgsgevangenen werden naar Frankrijk teruggestuurd: de uitgeputte volken genoten van den lang verbeiden vrede. Talleyrand onderteekende 't verdrag, waardoor 't lot van Frankrijk bezegeld werd. De vruchten der vele, glansrijke zegeprenten gingen verloren; Frankrijk was een verslagen land.

Na den val van Napoleon werd zijn overwinnaar Alexander overal als een gelukskind verwelkomd. Op het Congres te Weenen, waar niet alleen alle monarchen van Europa, maar alle hoogsten der wereld bijeen zijn, vormen de Czaar en de Czarina het middelpunt. Zij worden algemeen bewonderd, gehuldigd en vereerd. Bals, besprekingen door de monarchen, diplomatieke conferenties, glansvolle tooneeluitvoeringen en concerten volgen elkander op. Het is 'n schouwspel van 't „oude regiem”, dat over de revolutionaire krachten der laatste vijfentwintig jaren heeft gezegevierd.

Weenen baadt in het licht der feestelijkheden. Schitterende hofkoetsen met weidsch gevolg rollen door de straten der Donaustad. De hotels bieden geen plaats meer, particuliereu verhuren hun woningen. De modehuizen werken in koortsachtig tempo. Portretschilders vervaardigen portretten, die later historische betekenissen krijgen. De Czaar denkt terug aan de galante eeuw van zijn grootmoeder, Katharina de Groote....

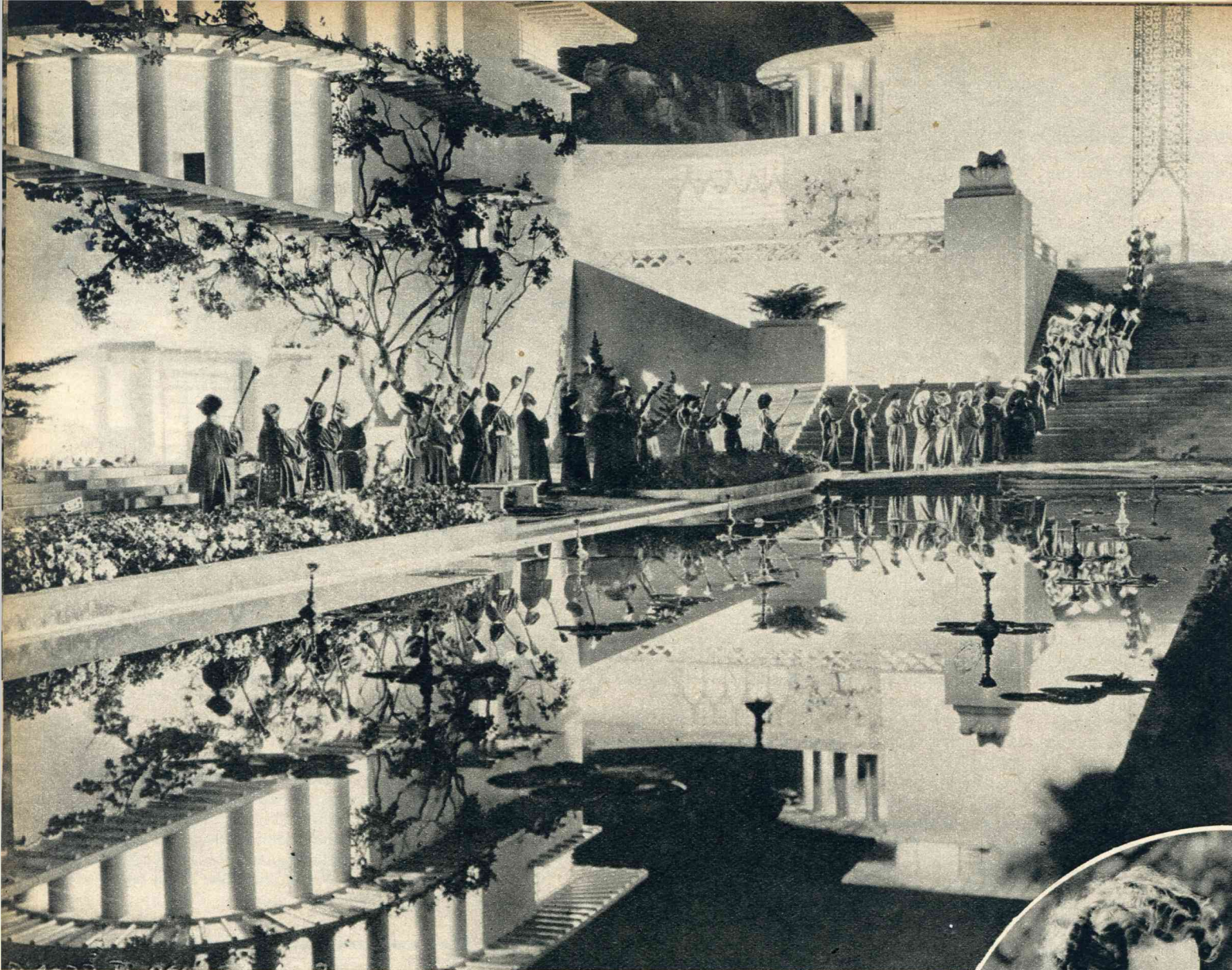
De vrede is echter niet van langen duur. Napoleon is van Elba ontvlucht. Hij roept op tot een nieuwen oorlog, stelt een nieuw leger samen om nieuwe lauweren daarmede te oogsten. Europa schrikt op. Maar het krijgsgeluk heeft den grootsten veldheer aller tijden in den steek gelaten.

De veldslag bij Waterloo wordt zijn noodlot. En de machtige wereld-overaar wordt 'n eenzame gevangene op 't eiland St. Helena.

Wordt vervolgd

Groote verliezen leed Napoleon's leger bij den terugtocht over de Beresina in 1812, waar duizenden jammerlijk verdronken.

Dit geweldige gebouw stelt de Shangri-La voor, de plek, diep verborgen achter de hoge bergen in Tibet, waar alleen vrede, rust, welvaart en tevredenheid heerschen. De „Vallei van de blauwe Maan", gelijk die plaats genoemd wordt, besloeg in het filmland een oppervlakte van niet minder dan 300.000 vierkanten meter.

aan. Want iedereen voelt, dat slechts een handbreedte ons scheidt van die utopie. Die handbreedte is de kwaadaardigheid, waarmee zoovelen onzer zijn behept, daar zij alleen de vestiging van een volmaakte wereld verhindert.

Het is ook een merkwaardige film, die reeds dadelijk verrast door den breedten, royalen opzet, zoodat zij behoudens een kleine inzinking van het begin tot het einde met groote staar-oogen zal worden bekeken, nog te gereeder wijl ook de massa-regie en de decorbouw werkelijk iets phenomenaals te aanschouwen geven. Ronald Colman en Edward Everett Horton ver-

Horton ver-

Lost Horizon

Naar deze monumentale Columbia-film van Frank Capra werd al geruimen tijd belangstellend uitgezien. Eindelijk is zij gereed en nauwelijks een week in Holland wordt zij reeds door L. C. Barnstijn uitgebracht.

De schrijver van dit verhaal, alsook de maker van deze film (Frank Capra) zijn blijkbaar geheel en al bezield geweest van de idee, de menschheid eens te laten zien, hoe troosteloos het wereldje, waarop wij leven, eigenlijk is en hoe alles anders kan zijn, wanneer de menschen maar beter wilden en waren. Zij voeren ons naar zoo'n

perfect aardsch paradijsje, waar alle bewoners blij, vriendelijk en hulpvaardig zijn en in volkomen harmonie met elkaar leven. Een zeer heterogeen gezelschap komt daar terecht en spoedig ziet men den doortrapten materialist en den verstokten booswicht met volle overgave onderdopen in die zalige, vredige wereld, waar men pas oud is, als men den leeftijd van driehonderdzooveel jaren is gepasseerd.

Fantastisch en vreemd, maar bovenal uitermate weldadig doet deze film

Met een vliegtuig ontvoerd, landt de schrijver (Ronald Colman) met nog vier andere personen in de woeste bergketens van Tibet, dicht bij de plek Shangri-La.

Gloria Stone (Isabell Jewell), het gedesillusioneerde meisje, dat in het verre vreemde land haar rust en levensblijheid weer terugvindt.

dienen verder voor hun prachtige vertolking een eere-saluut.

Wie deze gigantische fantasie dan ook verzuimt te zien, mist iets, wat door tien andere films niet goed gemaakt kan worden. Ondanks haar betrekkelijke onvolmaaktheid (zelfs de filmische verwezenlijking van een volmaakt aardsch paradijs is een boven-menschelijke opgave) heeft zij haar publiek toch iets te zeggen, wat waard is om onthouden te worden.

FILM-VARIA

Hilton, de schrijver van het boek: *Lost Horizon*, heeft voor zijn manuscript het goedkoopste en ordinairste papier moeten gebruiken, daar hij zijn geld moest bewaren om nog een maal-tijd te kunnen kopen. Zoo arm was hij.

De nieuwe film van Willy Forst heet „Serenade" en zal in vierenveertig draaidagen op het celluloid worden vastgelegd. Deze film zal eerlang door Tobis worden uitgebracht.

In Culver City heeft men thans een der hoofdstraten genoemd naar de onlangs overleden actrice Jean Harlow.

Er is daar reeds een Lon Chaneystraat en een John Gilbertstraat.

Gemiddeld ontvangt iedere filmster dertig brieven per dag, van alle mogelijke bewonderaars en bewonderaars. Staan ze op een gegeven oogenblik in het middelpunt van de belangstelling, dan klimt het aantal wel eens tot tweeduizend en meer per dag.

Volgens Wally Westmore, den make-up-specialist in Hollywood, is miss Dietrich in staat om iemand krankzinnig te maken. Zij heeft een „nieuwen mond" noodig na iederen kus, welken zij op de film moet geven, beweert hij.

KNIERTJE

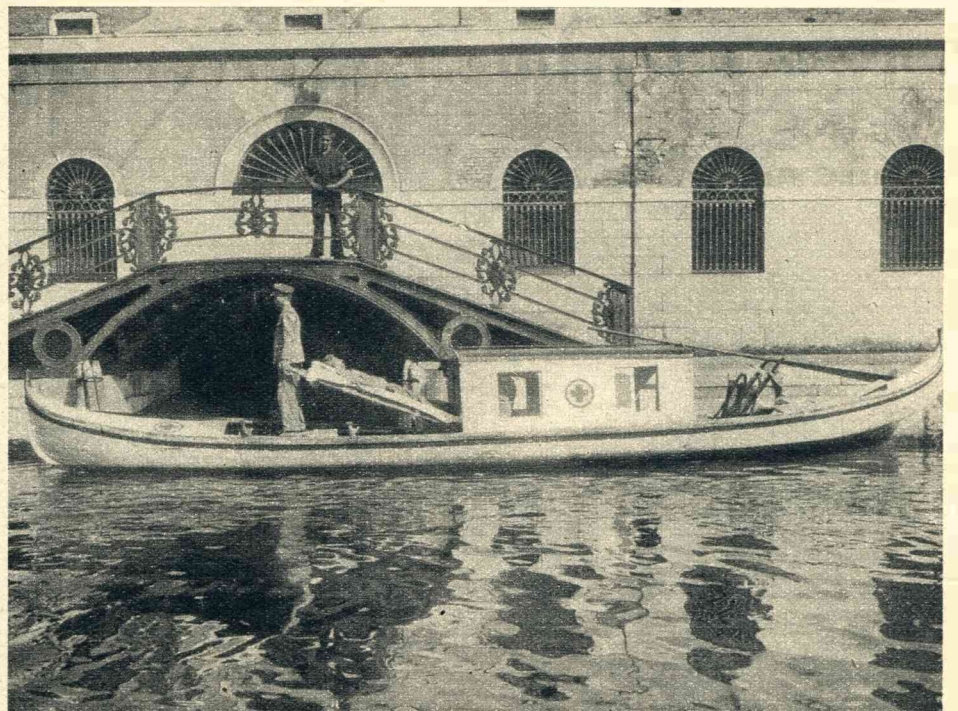
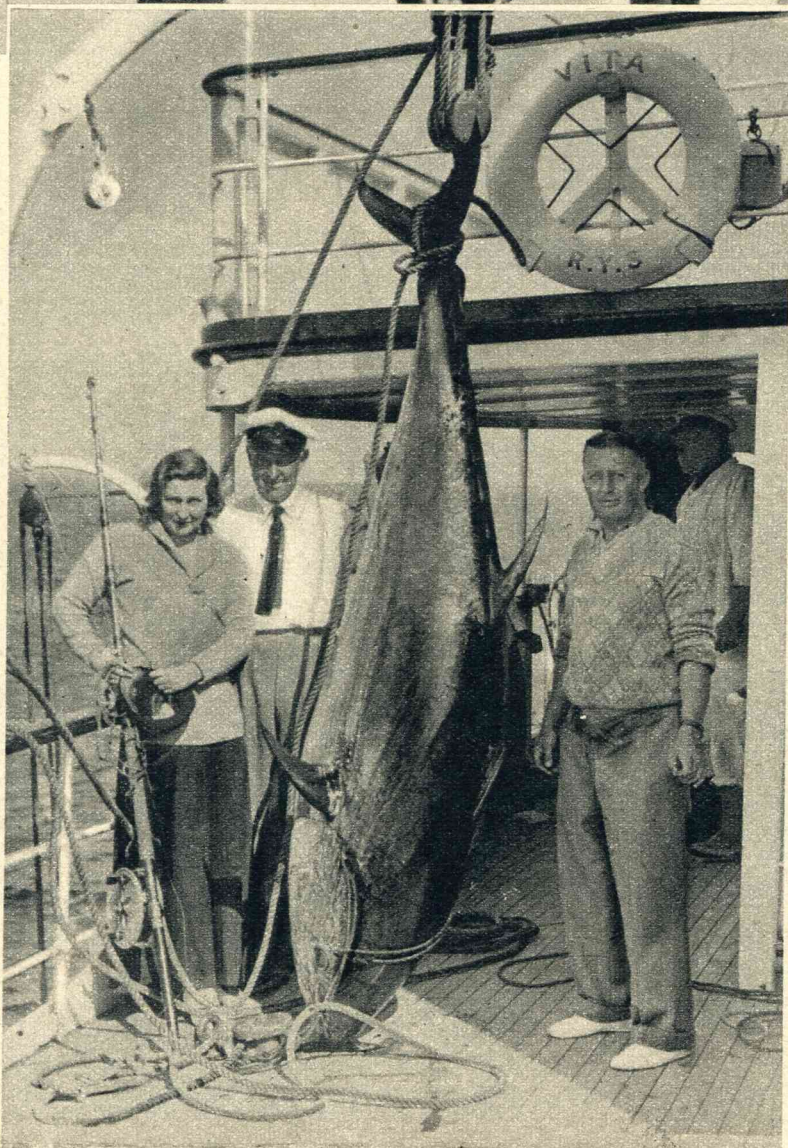
IN MEMORIAM ESTHER DE BOER-VAN RIJK, 1853—1937

Naar de schilderij van Eduard Frankfort

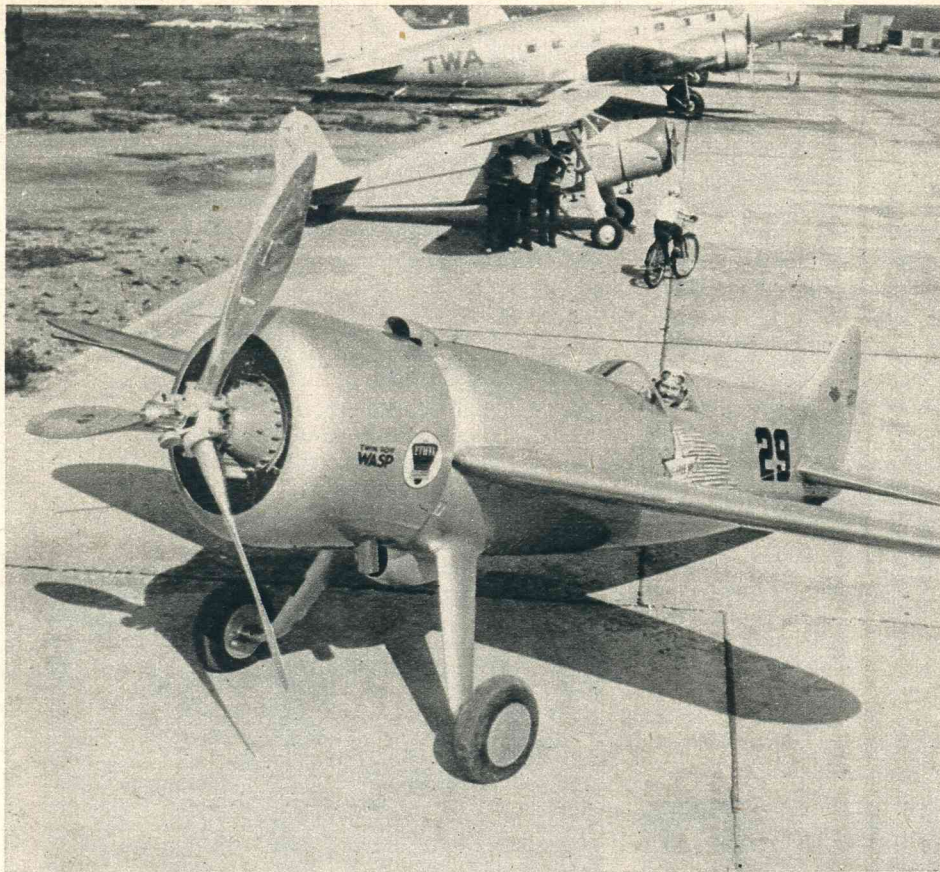
Het nieuwe Engelsche troepen-transportchip „Dunera” maakte vorige week z'n eerste reis naar 't verre oosten. Een opname van het schip terwijl het de haven van Southampton verlaat.

FOTO-NIEUWS

Een eigenaardige foto uit Venetië — de zieken worden met een speciale gondel naar het hospitaal vervoerd.

De bekende millionnair mr. Sopwith — hij bezit o.m. het meest luxueuze jacht ter wereld — ving in den Atlantischen oceaan een tonijn, welke niet minder dan 645 pond woog.

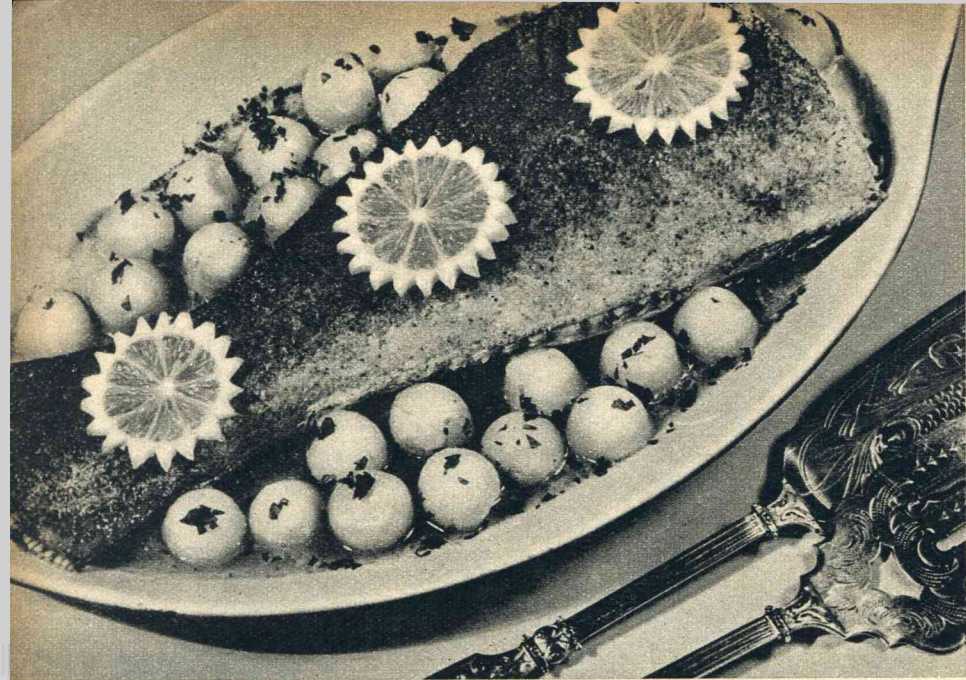

Bij de Benoix Trophy Race bereikte col. Roscoe Turner — bekend uit den wedstrijd Londen-Melbourne — met dit kleine vliegtuig een snelheid van 640 km. per uur.

Koning Gustaaf van Zweden brengt den zomer ieder jaar door op kasteel Solliden in Zuid-Zweden. Een foto van den vorst met zijn zoon kroonprins Gustaaf Adolf, erfprins Gustaaf Adolf, prinses Sibylla en kroonprinses Louise, die hem kwamen bezoeken.

Bij de opgravingen rondom het eeuwenoude Maiden Castle te Dorchester (Engeland) werd een aantal graven ontdekt, welke nog uit den tijd der Romeinsche overheersing moeten stammen. Toen in het jaar 43 keizer Claudius Engeland binnen viel, vond in de omgeving der toenmalige vesting een veldslag plaats, waarbij vermoedelijk vele Romeinen zijn gesneuveld.

Heerlijke kabeljauwstaart met geboorde aardappeltjes opgediend en met uitgetande schijfjes citroen gegarneerd.

VISCHRESTEN IN SCHELLEN

Zoek de vischresten zorgvuldig uit door ze van alle vellen en graten te ontdoen. Reken voor 250 gram vischresten plm. 2½ dl. vischbouillon, melk of water, waaraan een bouillonblokje is toegevoegd.

Breng twee afgestreken eetlepels bloem met een stukje boter (ongeveer 35 gram) roerende aan de kook, voeg hierbij den bouillon of de melk, laat het sausje roerende gaar koken en giet het bij de vischresten, die in kleine stukjes zijn verdeeld. Vermeng de massa met peper, zout en nootmuskaat naar smaak en roer er ook nog wat fijngehakte peterselie doorheen.

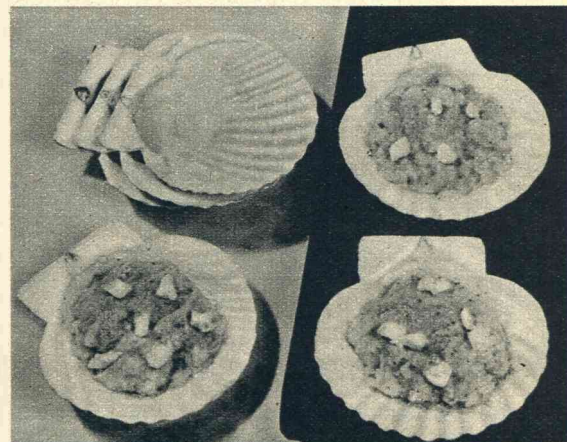
Bestrooi deze massa, waarvan telkens 'n hoopje

daarna door paneermeel gehaald. Vervolgens worden de koekjes in wat slaolie of boter aan weerszijden mooi bruin gebakken.

VISCHRESTEN IN EEN VUURVASTEN SCHOTEL

Dit gerecht, dat ook wel panvisch wordt genoemd, bestaat uit vischresten, die laag om laag met wat rijst of aardappelpuree en uien in een schotel worden gelegd.

Daartoe handelt men als volgt: Leg op den bodem van een met water omgespoelden vuurvasten schotel een laagje aardappelpuree. Hierop komt een laagje visch, vervolgens een laagje fijngesneden uien, dan weer aardappelpuree, weer visch, enz. De bovenste laag moet uit aardappelpuree bestaan. Men kan deze laatste ook door rijst vervangen. Tenslotte de aardappelpuree of de rijst met wat paneermeel bestrooien, hier en daar een klontje boter leggen,

Vischresten in schellen worden met paneermeel bestrooid, met een klontje boter belegd en daarna eenigen tijd in den oven gezet om er een mooi bruin korstje op te laten komen.

VISCHGERECHTEN

Wanneer wij onzen lezeressen hier eenige recepten voor vischgerechten willen geven, is het niet zoozeer onze bedoeling de bereiding van speciale vischschotels te bespreken als wel het thema „restverwerking van visch” op den voorgrond te plaatsen.

Daar verondersteld mag worden, dat aan restverwerking eerst het bereiden van een gewonen vischschotel vooraf gaat, geven wij het recept van:

KABELJAUWSTAART IN EEN VUURVASTEN SCHOTEL

Den volgenden dag wordt hiervan dan een of ander smakelijk hapje klaargemaakt, waarvoor u ook weer van een der onderstaande recepten kunt gebruik maken.

Voor kabeljauwstaart hebben we noodig:

Een stuk kabeljauw van 3 à 4 pond, zout, boter, paneermeel en citroen.

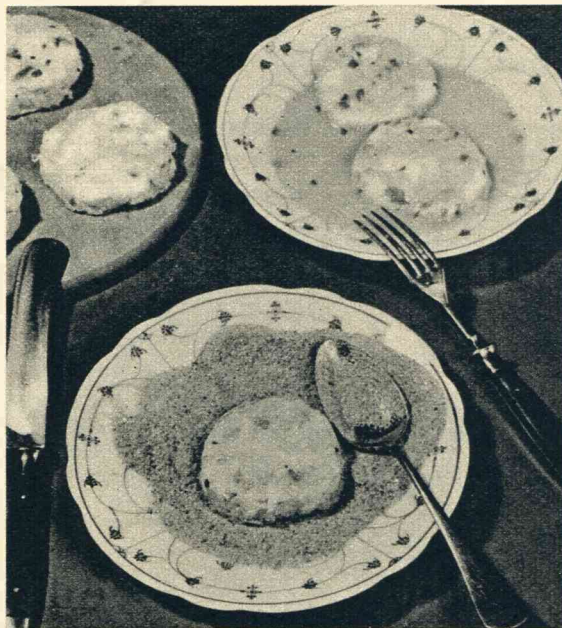
Wasch de visch, zout ze en leg ze in een vuurvasten schotel, waarvan de bodem met water is bedekt.

Bestrooi de kabeljauw met paneermeel en leg hier en daar een klontje boter. Ook bij het water worden wat klontjes boter en wat citroensap gevoegd.

Dan zet men den schotel in den oven, die tamelijk heet moet zijn, dekt de visch met een deksel toe en laat het gerecht ½ uur staan. Vervolgens neemt men er het deksel af en laat den schotel nog plm. 3 kwartier in den oven staan om de visch heelemaal gaar en mooi bruin te laten worden.

Daarna op een schotel leggen en garneren met geboorde rauwe aardappeltjes, die ½ uur voordat de visch uit den oven gehaald wordt in den schotel worden meegestoofd. Deze aardappeltjes zijn dan tegelijk met de visch gaar.

Tenslotte nog wat uitgetande schijfjes citroen op de visch leggen en de aardappeltjes met wat fijngehakte peterselie bestrooien.

Hoe de vischkoekjes gepaneerd worden.

in een schelp is gedaan, met wat paneermeel, leg hier en daar een klontje boter en laat er in den oven een mooi bruin korstje op komen.

Desverkiezend kan men er rondom nog een rand van aardappelpuree spuiten en ook deze tegelijkertijd in den oven wat bruin laten worden.

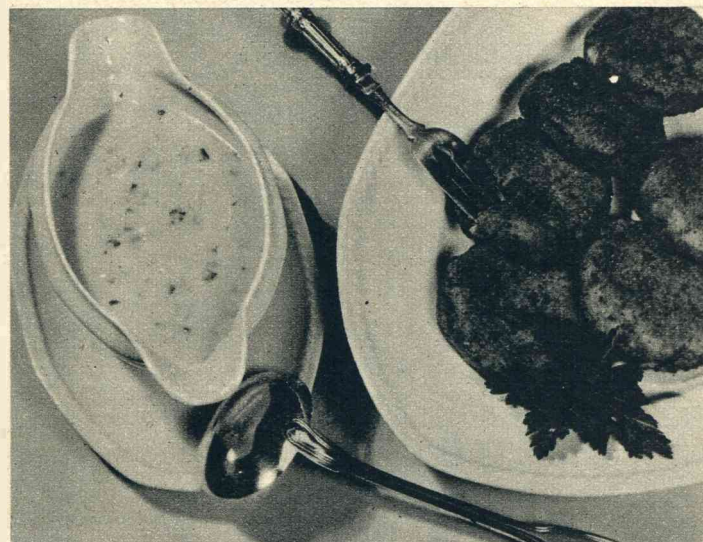
VISCHKOEKJES

Voor vischkoekjes gebruikt men eveneens resten visch, die weer zorgvuldig van vellen en graten

worden ontdaan. Dan voegt men er wat fijn-gemaakte, gekookte aardappelen bij en roert er tevens wat gehakte peterselie, peper, zout en nootmuskaat naar smaak doorheen. Van deze massa worden platte, tamelijk hooge koekjes (zie afbeelding) gevormd. Deze worden door een ei, dat met twee lepels water geklopt is, gewenteld en

Het bereiden van panvisch.

Van vischbouillon kan een smakelijke saus worden gemaakt, die bij gekookte visch of ook wel bij vischkoekjes wordt opgediend.

den schotel in den oven zetten en op het gerecht een mooi bruin korstje laten komen.

Daarna in den schotel op tafel brengen en zoo heet mogelijk eten.

PIKANTE VISCHSAUS

Van het water, waarin visch gekookt heeft, kan men een smakelijke saus maken, die bij gekookte visch of ook wel bij vischkoekjes wordt gegeven.

Eerst wordt de vischbouillon met water of melk verdund, daar de saus anders te zout is.

Gebruikt men melk, dan zal de saus veel smakelijker worden.

Op ½ liter vocht rekent men 20 gram boter, voegt deze bij den bouillon en bindt de saus vervolgens met 20 gram bloem, die tevoren tot een papje wordt geroerd. Men laat de saus vijf minuten doorkoken en voegt er dan, telkens in kleine klontjes, nog 50 gram boter bij.

Desverkiezend kan men er van het vuur nog wat kappertjes, gehakte peterselie of een geklopt ei doorheen roeren. Een paar druppels citroensap maken het geheel nog smakelijker.

WAT ZULLEN WE ETEN?

- Zondag :** Tomatensoep.
Biefstuk.
Gestoofde champignons.
Aardappelen.
Blanc manger.
- Maandag :** Varkensrolletjes.
Capucijners.
Aardappelen.
Griesmeelschotelletje.
- Dinsdag :** Runderrollade.
Bloemkool.
Aardappelen.
Watergruwel.
- Woensdag :** Bloemkoolsoep.
Koude rollade.
Andijvie.
Aardappelen.
Fruit.
- Donderdag :** Gehakt.
Savoyekool.
Aardappelen.
Deensche vla.
- Vrijdag :** Magere erwtensoep.
Gestoofde kabeljauwstaart
Sla.
Aardappelen.
Appelbeignets.
- Zaterdag :** Panvisch.
Gestoofde bieten.
Aardappelen.
Broodomelet.

A. de V., te Bortel. De vetvlekken op den rand van uw ets zullen vermoedelijk wel verdwijnen door strijken onder grauw papier, dat u met den ruwen kant op de vlekken moet leggen. De bout mag tamelijk warm zijn. Blijven er nog sporen van de vlekken over, strooit u er dan eens wat talkpoeder op, dat u er 24 uur op laat zitten. Talkpoeder zuigt het vet namelijk uitstekend op.

N. J. W. te Twello. Ter verdelging van mieren worden verschillende middelen aanbevolen. Een zeer eenvoudig, snel werkend en afdoend recept is het volgende: Roer 1 ons borax met wat water tot een papje aan; los $\frac{1}{2}$ ons bruine suiker in een weinig water op, zoodat een zalfachtige massa ontstaat, en roer daar het boraxpapje goed doorheen. Smeer wat van deze massa op kleine plankjes, stukjes karton of iets dergelijks en leg die overal neer, waar men last van mieren heeft. Vooral neerleggen bij de gaatjes waar de mieren in en uit kruipen. Na enkele dagen zijn de mieren totaal verdwenen.

Mevr. M. M. L. te Maastricht. Met uw cocoslooper is het een vervelende geschiedenis. Wij kunnen u werkelijk niet beter raden, dan u te wenden tot den leverancier, daar het door u genoemde euvel hoogstwaarschijnlijk aan de kwaliteit van het cocos ligt.

Verzoeken genoteerd van: Mevr. v. V. te Delft; Mej. O. te Amsterdam; Mevr. H. de W., te Maastricht; Mevr. A. v. d. H., te Nijmegen; Mevr. W., te Denekamp.

CORRESPONDENTIE

Mevr. G. F. te Amsterdam. U kunt de tafzijde na het wasschen weer eenigszins stijf krijgen, door bij het laatste spoelwater wat suiker te doen.

HET KIND EN Z'N SPEL

Doortje, kind van elf jaar, is ingespannen aan een poppenjurkje bezig. Met kleine peuterige steekjes naait ze het zoompje.

Moeder, druk en bedrijvig, reddert in de aangrenzende kamer. Over een half uurtje komt vader thuis en moet de koffietafel gedekt staan.

„Och, Doortje, wil je even de melk uit den kelder halen,” klinkt moeders stem uit de verte.

Doortje, een heel klein beetje onwillig, staat op. Jammer, ze schoot juist zoo lekker op. Ze rent de trap af naar den kelder om het gevraagde te halen. In een minimum van tijd is ze terug, zet de melk neer en is in een wip weer bij haar poppenjurkje, dat ze o zoo graag vandaag nog af wil krijgen.

Ze naait weer ijverig door, tot even later moeders stem weer roept: „Doortje, geef me eens even een paar lepels uit de kast.”

„Hè,” doet Doortje ongeduldig en nonchalant-haastig gooit ze de gevraagde lepels op tafel, wat moeder even verwonderd doet kijken. Wat heeft het kind, dat ze zoo ongeduldig en kortaf is? Maar nog verbaasder is ze, als Doortje weer tien minuten later op haar vraag, of ze broertje z'n pap vast wil voeren, boos uitvalt: „Bah, moet ik dat nu ook al weer doen? Zoo kom ik nooit klaar!”

Moeder vindt Doortje brutaal, en dat is het kind op dat moment ook inderdaad. Maar moeder denkt er niet aan, dat zij zelf die brutaliteit heeft uitgelokt.

Geen enkel volwassen mensch vindt het prettig om, wanneer hij ingespannen met iets bezig is, telkens in zijn werk gestoord te worden.

Het maakt hem wrevelig; hij kan zijn gedachten niet meer concentreren. Maar wat voor volwassenen hun werk

is, dat is voor kinderen hun spel, en dat zien veel vaders en moeders maar al te dikwijls over het hoofd.

Kinderen concentreren al hun aandacht op dat spel; ze gaan er geheel in op, zij stellen zich een taak, even goed als volwassenen dat doen.

Doortje wilde haar poppenjurkje af hebben; broer heeft zich misschien tot taak gesteld een blokkentoren te bouwen; een ander kind zoekt met eindeloos geduld de stukken van een legplaat bij elkaar.

Wat is nu verstandiger? Ze stil hun gang te laten gaan, totdat hun geduld en volharding eindelijk beloond worden en ze door dit resultaat hun zelfvertrouwen voelen groeien?

Of moeten wij telkens, wanneer ons, volwassenen, dat goeddunkt, ingrijpen en tussenbeide komen, de kinderen in hun „werk” storen, zoodat ze eindelijk verveeld en moedeloos den boel erbij neergooien: „Op die manier kom ik toch niet klaar.”

Me dunkt, het antwoord is gemakkelijk genoeg.

Mogen kinderen daarom nooit eens een handje meehelpen? Natuurlijk wel. Dat is zelfs zeer nuttig en de meeste kinderen zullen het ook graag en met plezier doen. Ze krijgen er pas een hekel aan, wanneer ze telkens voor een ditje en een datje uit hun spel geroepen worden.

Heb eerbied, zou ik haast zeggen, voor het spel van uw kind. Leer het zien als een belangrijk onderdeel van hun opvoeding; als een praktische voorbereiding voor hun later leven, waar ook van hen gevraagd zal worden zich met toewijding en volharding aan de hun gestelde taak te geven.

En hebben ze dit in hun jeugd geleerd, dan zal het hun later des te gemakkelijker vallen.

met vruchten. 15 groote porties per pak van 35 cents. Vraagt naar Kellogg's in de witte, met rood en groen bedrukte pakken.

35 cts.
per pak

POSTBUS 309
DEN HAAG

Kellogg's

CORN FLAKES

ZOO UIT 'T PAK SERVEEREN — NIET KOKEN!

Dames

Hebt U in dit blad het belangrijke nieuws gelezen betreffende „Winterweelde 1938”? Nu, de exemplaren vliegen de deuren uit er de oplaag is niet groot. We zouden het dan ook niet prettig vinden U te moeder teleurstellen.

Zoudt U dit prachtige modeboek dan maar niet liever meteen bestellen?

Den inhoud kent U, 319 modellen plus

een reductiebon voor 40 tot 50% korting

op het eerste knippatroon en de prijs... is slechts 60 ct.

PATRONENKANTOOR

PANORA

NASSAUPLEIN 1 - HAARLEM

GRIJS wil geen mensch graag zijn, hetzij man of vrouw!

Grijze haren worden met succes bestreden door

ENTRUPAL Haarwater (tweevoudige werking), dat niet alleen het grijze haar de natuurlijke kleur teruggeeft, doch ook weldadig op hoofdhuid en haren inwerkt. Ook roos verdwijnt binnen korten tijd.

ENTRUPAL

het biologische haarmiddel. Prijs Fl. 3.10 per flesch. Prospectus gratis op aanvraag.

Amsterdam: Hoofddoel: Jan Sol's Vereenigde Apotheken, Rozengracht 29, Roelof-Hartstraat 74. **Depots:** Linnaeus Apotheek, Wytenbachstraat 10, Apotheek Minerva, Martelaarsgracht 13, J. J. Gompelman, Langebrugsteeg 4. **Rotterdam:** Passage-Apotheek P. Graafland. **Utrecht:** Firma H. Misset, Vredenburg 30; Firma Beyer, Biltstraat 57. **Den Haag:** Apotheek en Dragisterij „de Koedoe”, Frederik Hendrikslaan 166 en Antonie Duyckstraat 112; Apotheek Dr. H. Nanning, K. Poten 7. **Haarlem:** Centraal-Apotheek J. W. Florijn, Groote Houtstraat 78. **Leiden:** Reijst en Krak, Steenstraat 41.

Laat Uw humeur aan tafel
niet bederven door vochtig,
niet strooibaar zout. Steeds
droog en strooibaar is

Cerebos Zout

het volmaakte Tafelzout

NAJAARSKLANKEN

Een gekleed mantelpak van roestbruine wollen stof, dat rijkelijk gegarneerd is met bruin persianer.

Klassieke combinatie van zwarte wollen stof met reepen persianer.

Na de hoeden zijn het de vlotte, vlugge pakjes, die het najaar inluiden. Pakjes, waarvan de rokken dit seizoen weer iets korter zijn en ongeveer 35 centimeter van den grond genomen worden. Dat bij het bepalen van de rok lengte de goede smaak een hartig woordje meesprekt, behoeft wel geen betoog. Zeldzaam is het Hollandsche figuur, dat den korten rok verdraagt. 't Is daarom beter wat minder slaafs de mode te volgen dan de silhouet te bederven door onvoldoende rok lengte.

Wordt het najaarspakje in navolging van het voorjaars-costuum vaak in twee kleuren gehouden, het often geheel, meer of minder druk versierd, wint het toch in populariteit.

Een van de meest gezochte garneeringen voor eenvoudige pakjes is persianer, terwijl de meer gekleede complets veelal afgezet worden met randen vossenbont.

Pakje in de kleur der vallende bladeren, gegarneerd met diepbruin persianer.

Pakje van zwart laken, dat niet alleen afgezet is met persianer, doch bovendien versierd met ingezette figuren van fluweel.

VIERSNOEZIGE FEESTJURKJES

607a. Jurkje van waschzijde, taille met open steek of plooitjes, ruim rokje, strookjes uit armsgat en hals. Benodigde stof: 1.70 m. à 90 cm. breed. Verkrijgbaar in bovenwijdte 68-72 cm.

608a. Jurkje van gekleurde zijde, wijde mouw, taille met schulpen, waaraan het rokje, hetwelk met knoopjes gegarneerd is, met ruimte gezet wordt. Benodigde stof: 2 m. à 90 cm. breed. Verkrijgbaar in bovenwijdte 68-72.

602a. Jurkje van mousseline, gegarneerd met open steekje en bloemen, rokje met kleine plooitjes aan de taille gezet. Benodigde stof 2 m. à 80 cm. breed. Verkrijgbaar in bovenwijdte 68-72 cm.

603a. Jurkje van crêpe de chine, kort bovenlijfje, waaraan het rokje met plooitjes gezet is, onder gegarneerd met strookjes. Benodigde stof: 2.25 m. à 90 cm. breed. Verkrijgbaar in bovenwijdte 68-72 cm.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het modelalbum „Zomerpracht“, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger; door girostorting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 ct.) aan het PATRONENKANTOOR „PANORA“ — NASSAUPEL 1, HAARLEM waarbij 5 cts. extra voor bestelkosten verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

CORRESPONDENTIE

Mevrouw H. te Zwolle. Wij geven u hier het recept van *Hollandsche saus* (6 personen). 150 gram boter, 2 eierdooiers, 1 theelepel citroensap, 1 kleine eetlepel azijn, wat peper, zout en 4 eetlepels melk, een mespuntje maizena.

Vermeng de maizena met de helft van de melk en roer dit tot een dun papje. Zet het pannetje op het vuur en voeg er de eierdooiers en een klein stukje van de boter bij. Roer zoolang tot de saus kookt, laat ze even doorkoken en voeg er van het vuur een stukje boter bij. Zet nu het pannetje in een andere pan met kokend water en laat de boter, steeds roerende, smelten. Voeg er nu telkens de overige boter in kleine stukjes bij en roer zoolang tot deze zich met de overige massa volkomen heeft vermengd. Is alle boter verbruikt, dan de pan van het vuur nemen en er, wanneer de saus te dik mocht zijn, zoo noodig nog wat melk bijvoegen. Vermeng de saus vervolgens met zout en peper naar smaak en voeg er tevens het citroensap en den azijn bij.

Presenteer de saus bij fijne soorten visch als tarbot, tong, kabeljauw.

Mevrouw P. te Koog a/d Zaan. Het is heel goed mogelijk van afgevalen appels *appelgelei* te maken, maar toch zouden wij u willen aanraden, hiervoor een goede soort appels te kiezen, daar

de gelei anders spoedig minder smake-lijk en zelfs dikwijls bitter zal worden. De bereiding voor appelgelei is als volgt:

Neem een willekeurige hoeveelheid appels, wasch ze zorgvuldig met de schil, verwijder steeltjes en kelkblaadjes, snijd de appels in partjes en zet ze op met zooveel water, dat ze voor ongeveer 2 cm. onder staan. Doe een deksel op de pan en laat de appels op een zeer zacht vuur gedurende ongeveer twee uren zachtjes koken. Giet het vocht door een zeef, waarin een katonnen flanelle doek is gelegd, die tevoren in koud water is uitgewrongen. Laat het vocht langzaam door den doek lekken, meet het en voeg per liter vocht 350 à 375 gram suiker toe.

Doe de massa in een pan, breng het mengsel aan de kook, haal het schuim er met een schuimspaan af en laat de gelei inkoken tot ze zóó dik is, dat een druppel op een koud schoteltje niet meer uitvloeit.

Vul er onmiddellijk goed schoongemaakte jampotjes (sodawater!) mee en leg er een perkamentpapiertje, in brandewijn gedrenkt, bovenop. Sluit de potjes met een schroefdeksel of met een perkamentpapiertje.

Mevr. J. v. St. A.-de Vr. te Amsterdam. U kunt de lijmvlek uit uw zijden lampekap verwijderen met behulp van wat azijn.

Hoe bevalt U deze japon?

De goede harmonie van lijn en garneering geeft aan alle Bleyle-modellen een heel aparte charme. U zult ook steeds veel plezier hebben van een Bleyle-japon, want ze is gemakkelijk en practisch en houdt ook na lang dragen haar uitstekenden pasvorm.

Vraagt het adres van den dichtstbijzijnden leverancier aan L. Zaalberg, Victoriaalaa 1 a, Wassenaar

Bleyle

100 % zuiver wollen kamgaren

Haar gezondheid ligt in Uw handen

Ovomaltine geeft haar die veerkracht, die ze zoo hard nodig zal hebben.

U zoudt Uw kinderen er zoo graag wat beter laten uitzien. Maar groeien en leeren stellen een dubbelen eisch aan hun gestel, vergen te veel van hun krachten.

In die gevallen brengt Ovomaltine de uitkomst. Het bracht reeds aan velen gezondheid en zal dat ook aan Uw kinderen doen. Let eens op, hoe ze na een kortstondig gebruik reeds opknappen, hoe ze sterker worden, opgewekter en beter leeren; kortom, hoe hun heele gestel de Ovo-kuur als een weldaad ondervindt.

Ovomaltine bouwt ze een reserve aan kracht, verhoogt hun weerstandsvermogen en bevordert hun eetlust. Laat Ovo U helpen van Uw kinderen sterke, gezonde menschen te maken. Juist in hun jeugd legt U de kiem van wat ze later zullen zijn.

OVOMALTINE
meer levenskracht

Bij apothekers en drogisten in busjes van 60 cent af

ENKELE BEWIJZEN.
Alle K.L.M.-vliegtuigen der Indië-lijn hebben Ovomaltine aan boord.
Op de officiële menu's voor de deelnemers aan de Olympische Spelen 1932 en 1936 stond Ovomaltine vermeld.

